నేటి నిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website2:www.netinijam.com **ఎడిటర్:బైస దేవదాస్:** సెల్:9000065433 E-mail : netinijam93@gmail.com

హైదరాబాద్ గురువారం 14-9-2023 RNI No.52865/93·Postal No.HQ/SD/258/2021-2023 **ఎడిటర్: బైస దేవదాస్:** సెల్:9000065433 **సంపుటి :30 సంచిక:36 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-**

నమ్మలేని నిజాలు

హారిత వనం
బతుకు బతికించు
పచ్చని తల్లి

రాత్రి పాఠాలు
నడుస్తున్న చరిత్ర
కాంతి విప్లవం

చంద్రమండలం
విక్రం పాదాల కింద
దేశ ధీ శక్తి.

ఇభాల దాడి
అల్పప్రాణులు బలి
లోకం పోకడ

తడిద గుబ్బం
పులితోలు కప్పుకుంది
గుబ్బం పరారు

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

శ్రీనిజాలు

పేరు మార్పు ఎంత సేపు
తెలుపు మీద నలుపు గీత !
పెరుగు తున్న దేశంలో
మారు తుంద పేద రాత ?

ధవళ కాంతు లీను తున్న
వెండి లాగ ఇండియా !
భారతెంత మంచిదైన
వద్దాందాం రండయా !

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హుజురాబాద్ రూపురేఖలను తీర్చిదిద్దుతా.. పాడి కౌశిక్ రెడ్డి

కరీంనగర్, సెప్టెంబర్ 13: హుజురాబాద్ రూపురేఖలను తీర్చిదిద్దుతానని ప్రభుత్వ విప్, ఎమ్మెల్సీ, బీఆర్ఎస్ అభ్యర్థి పాడి కౌశిక్ రెడ్డి అన్నారు. బుధవారం హుజురాబాద్ పట్టణంలోని ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల క్రీడా మైదానంలో రూ.10 కోట్లతో మినీ స్టేడియం నిర్మాణానికి స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులతో కలిసి భూమిపూజ, శంకుస్థాపన చేశారు. అనంతరం కరీంనగర్ రోడ్డులో రూ.25 లక్షలతో (స్టాం వాటర్ డ్రైన్) మురికి కాలువల నిర్మాణానికి, సైదాపూర్ రోడ్డు నుండి వాటర్ ట్యాంక్ లకు వెళ్ళు మార్గంలో రూ.50 లక్షలతో ఊఆఖఇ పైప్ లైన్ నిర్మాణానికి భూమిపూజ చేశారు. ఈ సందర్భంగా పాడి కౌశిక్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ? ప్రజలు ఆశీర్వదించి ఒక్కసారి ఎమ్మెల్యేగా అవకాశం కల్పించాలని, వచ్చే ఐదేళ్లలో హుజురాబాద్ రూపు రేఖలను తీర్చిదిద్ది చూపిస్తానని ప్రభుత్వ విప్, ఎమ్మెల్సీ, బీఆర్ఎస్ అభ్యర్థి పాడి కౌశిక్ రెడ్డి అన్నారు.

ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ఆశీస్సులతో ఈ నియోజకవర్గం నుండి పోటీ చేస్తున్న తనను ప్రజలు ఆదరించాలని కోరారు. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ సహకారంతో హుజురాబాద్ నియోజకవర్గాన్ని అన్ని విధాలా అభివృద్ధి చేసి సిరిసిల్ల, సిద్దిపేట్, కరీంనగర్ తరహాలో తీర్చిదిద్ది చూపిస్తానన్నారు. అధికారులు, కాంట్రాక్టర్లు, అభివృద్ధి పనులను త్వరితగతిన పూర్తి చేయాలని ఆదేశించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఎస్సీ కార్పొరేషన్ మాజీ చైర్మన్ బండ శ్రీనివాస్, హుజురాబాద్ మున్సిపల్ చైర్మన్ గందె రాధిక శ్రీనివాస్, వైస్ చైర్మన్ కొలిపాక నిర్మల శ్రీనివాస్, హుజురాబాద్ ఎంపీపీ రాణి సురేందర్ రెడ్డి, మాజీ మున్సిపల్ చైర్మన్ వడ్లూరి విజయకుమార్, కౌన్సిలర్లు, ప్రజా ప్రతినిధులు ప్రజలు, వాకర్స్ వెల్ఫేర్ అసోసియేషన్ నాయకులు, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

15న మెడికల్ కళాశాల ప్రారంభం.. ఏర్పాట్లను పరిశీలించిన కలెక్టర్

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 13:వైద్య కళాశాల విద్యార్థులకు ఎలాంటి అసౌకర్యం కలగకుండా మెరుగైన సదుపాయాలు కల్పించాలని వికారాబాద్ జిల్లా కలెక్టర్ సి.నారాయణ రెడ్డి అధికారులను ఆదేశించారు. ఈ నెల 15న వర్చువల్ గా రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి చే వైద్య కళాశాల ప్రారంభోత్సవం సందర్భంగా కళాశాల పరిసర పరిసరాలను, సమావేశం నిర్వహించే ప్రాంతాలను వివిధ శాఖల అధికారులతో కలిసి క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించారు. కళాశాల ప్రారంభోత్సవం సందర్భంగా వేదిక ఏర్పాటుతోపాటు ఫర్నిచర్, త్రాగునీరు సమకూర్చేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. కళాశాల పరిసర ప్రాంతాల్లో వీధిలైట్లు వీధి దీపాలను అమర్చాలని సూచించారు. కళాశాలకు మిషన్ భగీరథ నీటిని అందించేలా అలాగే నీటి సౌకర్యానికి ఇబ్బంది కలగకుండా ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లను కూడా చేపట్టేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. కళాశాల విద్యార్థిని, విద్యార్థులు ఉండే వసతి గృహాల్లో విద్యుత్తు, బాత్రూంలు, టాయిలెట్స్, త్రాగునీరు ఇతర మౌలిక సదుపాయాలు ఉండేలా సమకూర్చాలని కలెక్టర్ తెలిపారు. విద్యార్థుల తాగునీరు అవసరాల కోసం ఆర్ఓ ప్లాంటేషన్ ఏర్పాటుకు చర్యలు తీసుకోవాలని అధికారులకు సూచించారు.

ఈ పర్యటనలో కలెక్టర్ తో పాటు వైద్య కళాశాల ఇన్చార్జి ప్రిన్సిపాల్ డాక్టర్ పద్మమాలిని, డిసిహెచ్ఎస్ డాక్టర్ ప్రదీప్ కుమార్, డీఎస్సీడివో మల్లేశం, టీఎస్ ఈడబ్ల్యుఐడీసీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ చలపతిరావు, డిఇ లక్ష్మీనారాయణ, మున్సిపల్ కమిషనర్ జాకీర్ అహ్మద్, వైద్య సిబ్బంది తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నేటి కందం– నేటికి అందం

కం॥ అందము లూనే నలరించెడి
మందాకిని తరళ ఉప్రజల మనములదోచనక
సుందరమగు "హిందీ" మన
మందరమును నేర్వవలయు నానందముతోన్॥

(సెప్టెంబర్ 14 హిందీ దినోత్సవం
Sep 14 Hindi Day...)

-రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

కేసీఆర్ నిఖార్సయిన హిందువు

సీఎంకు దైవభక్తి మూలంగా సుభిక్షంగా రాష్ట్రం : మంత్రి హరీశ్‌రావు

సిద్దిపేట, సెప్టెంబర్ 13: బీఆర్ఎస్ పార్టీ అధినేత కేసీఆర్ నిఖార్సయిన హిందువు.. ఆయనకున్న దైవభక్తి మూలంగా రాష్ట్రం సుభిక్షంగా ఉందని రాష్ట్ర ఆర్థిక మంత్రి హరీశ్‌రావు స్పష్టం చేశారు. హుస్నాబాద్ మండలం పొట్లపల్లి గ్రామంలో సీతారామ చంద్రస్వామి ఆలయాన్ని మంత్రి హరీశ్‌రావు సందర్శించారు. ఈ సందర్భంగా స్వామి వారిని దర్శించుకున్నారు. అనంతరం రూ.40 లక్షల నిధులతో ఆలయ పునరుద్ధరణ పనులకు మంత్రి హరీష్ రావు శంకుస్థాపన చేశారు.

ఈ సందర్భంగా మంత్రి హరీశ్‌రావు మాట్లాడుతూ.. కేసీఆర్ నిఖార్సయిన హిందువు కాబట్టే రాష్ట్రంలోని దేవాలయాలను అభివృద్ధి చేస్తున్నారని తెలిపారు. రూ.1200 కోట్లతో యాదాద్రి టెంపుల్‌ను అభివృద్ధి చేశారు. రూ. 600 కోట్లతో కొండగట్టు అభివృద్ధి చేస్తున్నారని తెలిపారు. అర్చకులకు జీతాలు, ఆలయాల అభివృద్ధి కొరకు చర్యలు తీసుకుంటున్న ఏకైక ప్రభుత్వం కేసీఆర్ ప్రభుత్వం మాత్రమే అని స్పష్టం చేశారు.

10 000 దేవాలయాల్లో దూపాదీప నైవేద్యం కొరకు రూ.6000 వేలను రూ.10, 000కు పెంచి ఇస్తున్నామని హరీశ్‌రావు తెలిపారు. పోట్లపల్లి గ్రామంలో 140 దేవాలయాలు ఉన్నాయని, అలాంటి గ్రామంలో రూ.40 లక్షలతో రామాలయ పునరుద్ధరణ పనులు ప్రారంభించడం సంతోషంగా ఉందన్నారు. శివాలయ గాలి గోపురం నిర్మాణానికి రూ.50 లక్షల రూపాయల నిధులను మంజూరు చేస్తానని తెలిపారు. కేసీఆర్ హయాంలో గత 9 సంవత్సరాల నుంచి గుంట కూడా ఎండకుండా పంటలు పండుతున్నాయని చెప్పారు. ఒకనాడు తిండి గింజలకు తిప్పలు పడ్డ మనం.. ఇవాళ రెండు పంటలు పండిస్తూ దేశానికే అన్నం పెట్టె అన్నపూర్ణగా ఎదిగాం. ఈ ప్రాంత ప్రజల చిరకాల కోరిక గౌరవెల్లి ప్రాజెక్ట్ కట్టి నీళ్లు తెచ్చింది కేసీఆర్ అని మంత్రి హరీశ్‌రావు స్పష్టం చేశారు.

ఈ కార్యక్రమంలో రాష్ట్ర ప్రణాళికా సంఘం ఉపాధ్యక్షులు బోయినపల్లి వినోద్ కుమార్, స్థానిక శాసనసభ్యులు ఒడితెల సతీష్ కుమార్, జెడ్పి చైర్ పర్సన్ రోజా రాధాకృష్ణ శర్మ, స్థానిక ప్రజా ప్రతినిధులు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

మంత్రి ఎర్రబెల్లి సమక్షంలో బీఆర్ఎస్‌లో చేరిన కాంగ్రెస్ నాయకులు

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 13:బీఆర్ఎస్‌లోకి వలసల పర్వం కొనసాగుతూనే ఉంది.

తాజాగా జనగామ జిల్లా దేవరుప్పుల మండలం సింగరాజుపల్లి గ్రామ బీఆర్ఎస్ పార్టీ నాయకుడు రాపాక రమేష్ ఆధ్వర్యంలో ఆ గ్రామానికి చెందిన కాంగ్రెస్ పార్టీ యూత్ నాయకులు బుధవారం మంత్రి ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు సమక్షంలో హైదరాబాద్ మంత్రుల నివాసంలో చేరారు.

వారికి మంత్రి గులాబీ కండువాలు కప్పి పార్టీలోకి ఆహ్వానించారు. పాలకుర్తి నియోజకవర్గంలో మంత్రి ఎర్రబెల్లి అధ్వర్యంలో జరుగుతున్న అభివృద్ధి పనులకు ఆకర్షితులై బీఆర్ఎస్ పార్టీలో చేరినట్లు వారు తెలిపారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఎంపీపీ బస్వా సావిత్రి, జడ్పీటీసీ పల్ల భార్గవి, పీఏసీఎస్ చైర్మన్ లింగాల రమేష్ రెడ్డి, వైస్ ఎంపీపీ కత్తుల విజయ్ కుమార్ రెడ్డి, గ్రామ పార్టీ అధ్యక్షుడు మేకపోతుల నరసింహ గౌడ్, దేవరుప్పుల మండల పార్టీ అధ్యక్షుడు తీగల దయాకర్ గౌడ్, నియోజవర్గ యూత్ అధ్యక్షుడు గద్దం రాజు, గ్రామ ఇన్‌చార్జి జోగు సోమనరసయ్య, మండల యూత్ అధ్యక్షుడు నవీన్ నాయక్, గ్రామ సర్పంచ్ గోపాల్ దాస్ మల్లేష్, ఉప సర్పంచ్ కొండ చిన్న బుచ్చిరెడ్డి, తదితరులు పాల్గొన్నారు. కాగా, ఇదే సమయంలో గ్రామ బీఆర్ఎస్ పార్టీ కన్వీనర్ గారావుల కృష్ణను ఎన్నుకున్నారు.

కందుకూరి శ్రీరాములుకు కాళోజీ పురస్కారం

సభలో ప్రసంగిస్తున్న డా॥ నందిని సిధారెడ్డి. ● సభలో పాల్గొన్న అతిథులు..

తెలంగాణ రచయితల సంఘం కరీంనగర్ శాఖ ఏటా అందిస్తున్న కాళోజీ పురస్కారాన్ని ప్రముఖ కవి, రచయిత కందుకూరి శ్రీరాములుకు ప్రదానం చేశారు. ఆదివారం కరీంనగర్‌లోని ఫిలింక్లబ్‌లో డా॥నందిని సిధారెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సభలో కరీంనగర్ శాఖ అధ్యక్షులు కొత్త అనిల్‌కుమార్, రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి డా॥.వి. శంకర్, కోశాధికారి దాస్యం సేనాధిపతి, డా॥గండ్ర లక్ష్మణరావు, ఎ. గజేందర్‌రెడ్డి, అనంతాచారి, జి. మాధవ్, డా॥ కల్వకుంట్ల రామకృష్ణ, వేణుశ్రీ సుదర్శనం, బొమ్మకంటి కిషన్, డా॥నలిమెల భాస్కర్, డా॥ బి.వి.యన్.స్వామి, బూర్ల వెంకటేశ్వర్లు పాల్గొన్నారు.

భీమ్ గల్ కస్తూర్బా పాఠశాలలో సందర్శించిన మంత్రి ప్రశాంత్ రెడ్డి

నిజామాబాద్, సెప్టెంబర్ 13:నిజామాబాద్ జిల్లా బాల్కొండ మండల భీమ్ గల్ కస్తూరిబా పాఠశాలను రాష్ట్ర రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి వేముల ప్రశాంత్ రెడ్డి సందర్శించారు. ఈ పాఠశాలలో ఆహారం కలుషితం కావడంతో పాఠశాలలో చదువుకుంటున్న విద్యార్థినులు పలువురు అస్వస్థతకు గురయ్యారు.

వారికి మెరుగైన వైద్యం అందించాలని మంత్రి అధికారులకు వెంటనే ఆదేశాలు జారీ చేశారు. వారు ప్రస్తుతం నిజామాబాద్ ఆసుపత్రిలో వైద్యం పొందుతున్నారు. వారి ఆరోగ్య పరిస్థితి మెరుగా ఉందని, తల్లిదండ్రులు ఎటువంటి ఆందోళన చెందాల్సిన అవసరం లేదని, ఆసుపత్రి వర్గాలు తెలిపారు. కస్తూర్బా పాఠశాలలో సరైన వసతులు లేవని పాఠశాల సమీపంలో దుర్గంధం వ్యాప్తి చెందుతుందని విద్యార్థి సంఘాలు ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

పాఠశాలను సందర్శించిన మంత్రి

కస్తూర్బా పాఠశాలను మంత్రి వేముల ప్రశాంత్ రెడ్డి గురువారం సందర్శించారు. విద్యార్థులతో మాట్లాడి వారికి ఎదురవుతున్న సమస్యలను అడిగి తెలుసుకున్నారు.

సునందామృతం

ఖల మైత్రీ న్యాయము

ఖలుడు అంటే నీచుడు, దుష్టుడు అనే అర్థాలు ఉన్నాయి.

మైత్రీ అంటే స్నేహం,నెయ్యము,చెలిమి, దోస్తానా అనే అర్థాలు ఉన్నాయి

ఖల మైత్రీ అంటే దుష్టుడితో స్నేహం ఎప్పటికైనా అపాయకరమే అని అర్థంలో ఈ ఖల మైత్రీ న్యాయమును ఉదాహరణగా చెబుతూ ఉంటారు.

దుష్టుడి గురించి సుమతీ శతక కర్త ఓ చక్కని పద్యం రాశారు.

తల నుండు విషము ఫణికిని/వెలయంగా తోక నుండు వృశ్చికమునకున్/తల తోక యనక యుండును ఖలునకు నిలువెల్ల విషము గదరా సుమతీ!

పాముకు కేవలం తలలో మాత్రమే విషం ఉంటుంది. తేలుకు తోకలో ఉంటుంది.కానీ దుష్టుడైన వ్యక్తికీ నిలువెల్ల అంటే మనసు,శరీరాల మొత్తంలో విషమే ఉంటుందని .దుర్మార్గుడైన వ్యక్తి చాలా ప్రమాదకారి అని ఈ పద్యం చెబుతుంది.

ఇంకా పెద్దలు దుష్టులతో స్నేహం " పడగ నీడ లాంటిది అని కూడా అంటారు. ×

నీడ కదా! అనుకుని తలదాచుకుంటే అదెప్పుడు కాటు వేస్తుందో తెలియదు. దుష్టుల స్నేహం కూడా అంతే.

వీళ్ళతో స్నేహాన్ని పూర్వాహ్ణ ఛ్ఛాయతో కూడా పోల్చవచ్చు.

పూర్వాహ్ణం అంటే మధ్యాహ్నానికి ముందు సమయం ఛాయ అంటే నీడ. మొదట్లో అనగా ఉదయం నీడ పొడవుగా ఉండి మధ్యాహ్నానికి పూర్తిగా తగ్గిపోతుంది.

అంటే మాయ మాటలతో ఎంతో గొప్ప స్నేహంలా భ్రమింపజేస్తాడు దుష్టుడు. రాన్రానూ అతడెలాంటి వాడో అర్థం అవుతుంది.

అందుకే పెద్దలు "మంచి స్నేహం పదిచ్చి కొనుక్కోవాలి." "చెడు స్నేహాన్ని వంద ఇచ్చి వదిలించుకోవాలి" అంటారు.

ఖల మైత్రీ కలలో కూడా చేయకూడదని ,ఈ న్యాయము ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు.

-పురిమళ్ల సునంద
9441815722

సింగరాజ పల్లి కురుమ సంఘం సామాజిక భవనానికి రూ.10 లక్షలు మంజూరు

హైదరాబాద్, సెప్టెంబర్ 13: జనగామ జిల్లా దేవరుప్పుల మండలం సింగరాజుపల్లిలో నిర్మించ తలపెట్టిన కురుమ సామాజిక భవన నిర్మాణానికి 10 లక్షల రూపాయలు మంజూరు చేస్తున్నట్లు మంత్రి ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు తెలిపారు. హైదరాబాద్‌లో మంత్రి క్యాంపు కార్యాలయంలో కురుమ సంఘం నాయకులు మంత్రిని కలిశారు.

ఈ సందర్భంగా వారు యాదవ సంఘానికి గొర్రెల యూనిట్ల రెండో విడత పంపిణీ, కమ్యూనిటీ హాలు నిర్మాణానికి సహకరించాలని కోరారు. ఈ సందర్భంగా మంత్రి స్పందిస్తూ వెంటనే వారికి పది లక్షలు మంజూరు చేయడమే కాక త్వరలోనే గొర్రెల యూనిట్లను పంపిణీ చేయనున్నట్లు చెప్పారు. ఈ కార్యక్రమంలో సింగరాజు పల్లి కురుమ సంఘం నాయకులు, కురుమలు పాల్గొన్నారు.

భారతీయ కళలు, సంస్కృతిని గౌరవించాలి

భారతీయ కళలు, సంస్కృతిని ప్రతి ఒక్కరూ గౌరవించాలని తెలంగాణ రాష్ట్ర నీటిపారుదల అభివృద్ధి సంస్థ చైర్మన్ సముద్రాల వేణుగోపాలచారి అన్నారు. సోమవారం రాత్రి నాంపల్లి పబ్లిక్ గార్డెన్స్‌లోని పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం నందమూరి తారక రామారావు కళా మందిరంలో ప్రముఖ సాంస్కృతిక, సేవా సంస్థ అర్పిత 22వ వార్షికోత్సవం ఘనంగా జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన ఆయన మాట్లాడుతూ.. సంస్థలు స్థాపించడం చాలా తేలికని, విలువలతో కూడిన కార్యక్రమాలను కొనసాగించడమే గొప్ప విషయమని తెలిపారు. గడచిన 22 ఏళ్లుగా సామాజిక, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను చేపడుతున్న అర్పిత నిర్వాహకుడు డాక్టర్ గణమల్ల విజయ్‌కుమార్ అభినందనీయుడ న్నారు. బీసీ కమిషన్ చైర్మన్ వకుళాభరణం కృష్ణమోహన్ మాట్లాడుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కళలకు, కళాకారులకు పెద్దపీట వేస్తోందని పేర్కొన్నారు. ఈ సందర్భంగా వివిధ రంగాల్లో నిష్ణాతులైన లబ్ధ ప్రతిష్టులకు అర్పిత ఆత్మీయ పురస్కారాలను అందజేసి సత్కరించారు. ఈ కార్యక్రమంలో రిటైర్డ్ ఐఏఎస్ అధికారి లక్ష్మీకాంతం, ప్రముఖ సంఖ్యా శాస్త్ర నిపుణులు దైవజ్ఞశర్మ, నవలా రచయిత డాక్టర్ కేవీ కృష్ణకుమారి, ప్రముఖ చిత్ర దర్శకులు నర్రా శివనాగు పాల్గొన్నారు.

ఆదివారం గుంటూరులో బషీర్ గర్తపురి గారి "ఛేళ్"(అబాబీలు) పుస్తకావిష్కరణలో ముస్లిం రచయితల సంఘం ఆధ్వర్యంలో ఘనంగా జరిగింది. కార్యక్రమానికి కరిముల్లా అధ్యక్షత వహించగా జనసాహితి దివికుమార్, నవ్యాంధ్ర రచయితల సంఘం కలిమిశ్రీ అతిథులుగా నబీ కరీం ఖాన్, జాహెద్, రసూల్ ఖాన్, అబ్దుల్ హకీమ్, గుల్ఫాం ఖాదర్ బాషా,అనిల్ కుమార్, సుభాని వక్తలుగా పాల్గొన్నారు.

మందారం సాహిత్య సమాఖ్య
నిజామాబాద్

కథల పోటీ

కీ॥శే॥దారం శ్రీధర్ రావు స్మారక జాతీయ స్థాయి కథల పోటీ 2023
సాహిత్య, సామాజిక కార్యక్రమాల్లో భాగంగా 2023లో నిర్వహిస్తున్న(కేవలం తెలుగు భాషలోమాత్రమే)కథలను ఆహ్వానిస్తున్నాం.

నియమ నిబంధనలు

1. కథలు తెలుగు సంస్కృతికి సంబంధమైనవై ఉంటు నైతిక విలువలతో బాటు సమాజానికి సందేశమిచ్చేవై ఉండాలి.
2. కథ నిడివి చేతి రాతలో ఏ4 సైజు పేపర్లలో 5 పుటలు,అదే డి.టి.పి అయితే ఏ4 సైజు పేపర్లలో 4 పుటలు(పేజీకి ఒక వైపు మాత్రమే) రాయాలి.
3. హామీ పత్రం తప్పని సరి. తాను రాసిన కథ తన స్వీయ రచనలు అని, మరే భాష నుండి తర్జుమా గాని,సేకరణ గాని చేయ లేదని, ఈ కథ ఇంతవరకు ఏ పత్రికలో గాని,మరే ఇతర ప్రింట్ మీడియాలో గాని, రాలేదని, తెలుపుతూ ప్రస్తుతం మొదటి సారి మాత్రమే పంపుతున్నానని, ఒక ప్రత్యేక కాగితంపై రాసి సంతకం చేయవలయును.
4. కథ రాసిన ప్రతులపై శీర్షిక పేరు తప్ప మరింకేమీ రాయకూడదు.
5. న్యాయ నిర్ణేతలు ఎంపిక చేసిన మూడు(3) కథల్లో
మొదటి బహుమతికి 4 వేల రూపాయలు,
రెండో బహుమతికి మూడు3 వేల రూపాయలు,
మూడో బహుమతికి 2 వేల రూపాయల చొప్పున,
అలాగే 5 గురికి ప్రోత్సాహక బహుమతులు:
ఒక్కొక్కరికి 5వందల రూపాయల చొప్పున బహుకరించి, సన్మానించ బడును. అలాగే పోటీకి ఎంట్రీ పంపిన రచయిత లందరూ సన్మానాన్ని అందుకుంటారు.
6. కథలు కేవలం తపాళ(పోస్టు)ద్వారా లేదా స్వయంగా మాత్రమే స్వీకరించ బడును.
7. కథలు చేర వలసిన ఆఖరు **తేది:10.10.2023.**
ఆ తర్వాత వచ్చే వాటిని పరిశీలించబడవు.

కథలు పంప వలసిన చిరునామా:
కన్వీనర్:**దారం గంగాధర్,** ప్రశాంత నిలయం, 5.11.12,
ఎల్లమ్మ గుట్ట వీధి, సోనీ ఫంక్షన్ హాల్ రోడ్డు,
నిజామాబాదు -503001.తెలంగాణ రాష్ట్రం.
సెల్:98483 84777,98484 84777,984 86777.

నేటినిజం
సాహితీ కెరటాలు
website:www.netinijam.com
website: www.netinijam.com

నానీ

కుర్చీ ఎత్తు
పెరిగిందా?
నీడలాంటి శత్రువూ
పెరుగుతున్నాడు చూడు!

-డా. సి. భవానీదేవి
9866847000

ఘంటారావం

బాల్యాన్ని బడికి
పంపకపోతే ఎలా?
భావి తరాలను
బలి చేయడమే కదా.

అతని ఆనందం
ఎంతవరకు?
అర్ధాంగి
ఉన్నంత వరకు.

రావణుని జ్ఞానానికి
పరమార్థమెక్కడిది?
పడగమాది మణికి
ప్రయోజనమెక్కడిది?

స్నేహంలో
స్థాయిని చూడకు
కృష్ణకుచేల
మైత్రిని మరువకు

-గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

పుస్తక సమీక్ష

కవన సృజన డా॥ఎన్. గోపి నిరంతర క్రియ

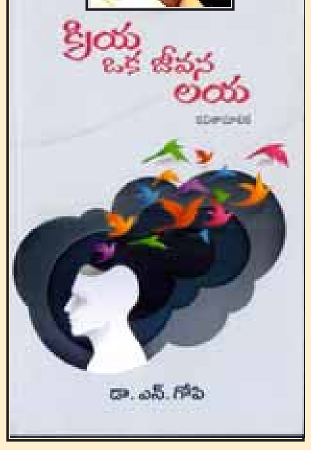

డా॥ ఎన్.గోపి అగ్రశ్రేణి కవి. కవితాసృజన అతని నిరంతర క్రియ. కవిత్వానికి జీవన లయను జోడిస్తాడు. భావధార ఓ తాత్త్విక బోధన లా స్ఫురిస్తుంది. తన్మయత్వంలో ముంచెత్తుతుంది.

"ఆత్మ విశ్వాసానికి
క్రియలే ప్రాణధారం
విశేషణాలూ ప్రత్యయాలను
పక్కన పెడదాం
ప్రతి క్రియలో ఒక జీవన లయ వుంది" యిలా ఓ శృతిలో సాగిపోయే గోపి కవిత్వం చదవడం ఓ గొప్ప అనుభవం.

'కట్టెను
తీగ అల్లుకున్నట్టు
కవిత్వం వస్తువును ఆశ్రయిస్తుంది
కట్టెకు ప్రస్తుతం వేర్లు కనబడకున్నా
ఒకప్పటి లోతైన
మట్టి చరిత్ర వుంది" వస్తువు ఏదైనా కావొచ్చు. గోపి కలం ప్రాణం పోసి మరీ మనముందు సాక్షాత్కరింపజేస్తుంది. వస్తువును పైపైన స్ఫురించడం వేరు.. తన లోచూపుతో పొరలు పొరలుగా లోనికి చొచ్చుకెళ్ళి సమగ్రంగా ఆవిష్కరించడంలో గోపి సిద్ధహస్తుడు. జీవంలేని వస్తువుకి ప్రాణం పోస్తాడు. అది కవితగా రూపుదిద్దుకుని మనతో సంభాషిస్తుంది **'యివీ నా మూలాలు'** అని స్పష్టం చేస్తుంది.

వస్తువంటే కేవలం ఊతం కాదు
పలు కోణాలను ప్రదర్శించే ప్రాణగీతం" అంటాడు గోపి.

గోపి 28వ కవితా సంపుటి **"క్రియ ఒక జీవనలయ"** సంపుటిలో పై అద్భుతాన్ని అనుభూతించొచ్చు.

"ఒకానొక రాత్రి
నేనూ కొవ్వొత్తి మాత్రమే మిగిలాం
నాళంలోంచి గుండెకు రక్తాన్ని సరఫరా చేసే
మైనం వీరుడిలా ధృడంగా కదులుతుంది
మైనం అంటే.. రంగూ, రుచీ వాసనా లేని
జిగురు పదార్థం మాత్రమే కాదు
ఒక్కొక్క బొట్టే రాలుతున్న త్యాగ జీవన సూత్రం" వెలుగుతున్న కొవ్వొత్తిని చూసిన కవి హృదయంలో ఉప్పొంగిన భావఝురి యిది. మరి కాలుతున్న కొవ్వొత్తి ఏమయింది? కవిత అయింది.

"పక్కన చూస్తే కొవ్వొత్తి సగమే కనిపించింది
మిగిలిన సగం ఈ కవిత!"

ఎత్తుగడ, నిర్వహణ ఎంత బాగుంటాయో, Landing (ముగింపు) అంతకన్నా గొప్పగా వుంటుంది. గోపి కవిత్వంలోని ప్రత్యేకత యిది.

గోపికి కవిత్వ సమయం అంటు ప్రత్యేకంగా ఏమీ వుండదు. ఒక.. సంఘటన, సందర్భం, దృశ్యం, ఊహ యిలా ఏదయినా కావొచ్చు. కూర్చు న్నా, నడుస్తున్నా, సంభాషిస్తున్నా కవిత్వమై ప్రవహిస్తాడు.

"కవిత్వానికి సమయమూ
ప్రత్యేక సందర్భమూ
ఉంటాయని కాదు
కనబడని క్షణాల మీద
పాకే చీమలాంటిది కవిత్వం.
ఉదయమంటేనే
కవిత్వం నాకు
సంధ్యాకాలం
కవిత్వం కాదని కాదు! యిలా సమయం ఏదైనా.. కవిత్వాన్ని శ్వాసిం చడమే గోపి దినచర్య.

"కరుణను మించిన
కవిత్వం వుంటుందా!
ఎన్ని సార్లయినా అరిచి చెప్తాను
కవి సమయమంటే
కన్నీరు తుడవడమే.." సాహిత్యానికో ప్రయోజనం వుండాలని కవి భావన. కరుణ చూపడం అంటే స్పందించడమే. స్పందించని వాడు కవి ఎలా అవుతాడు?

"ఒక్క స్నేహితుడి పరామర్శ చాలు
మందు బిళ్ళలు ఎలాగూ తప్పదు
రోగ విజేతలీ స్వాస్థ్య వచనాలు" అంటున్న కవి తన మిత్రుడు ఎండ్లూరి సుధాకర్ సతీ వియోగంతో దుఃఖ సముద్రంలో మునిగి వున్నప్పుడు ఎలా ఓదారుస్తున్నాడో చూడండి.

"అతని ప్రపంచం రెండు ముక్కలైంది
ఒకటి అంతరిక సంక్షోభం
రెండోది బాహ్య సంచలనం..
అప్పుడే సంవత్సరం దాటింది
ఇకనైనా పెదవులపై చిరునవ్వులు మొలిపిద్దాం
నిస్తేజమే కావొచ్చు కొన్నాళ్ళకు అవి
పాతకాంతిని సంతరించుకోవచ్చు
దుఃఖంలో మునిగొచ్చిన వాడికి
ఇతరులను ప్రేమించే శక్తి లభించొచ్చు
ఇప్పుడతని కనులనిండా అందమైన నీరెండకాయొచ్చు
రాత్రి నిద్రలో బిడ్డల కలలే కనొచ్చు" హృద్యమైన ఈ కవిత్వ లేపనంతో మిత్రుడికి సాంత్వన చేకూరకుండా ఎలా వుంటుంది. కవిత్వం కన్నీరు తుడవడమంటే నిజంగా ఇదేనేమో!

కేవలం బాహ్య ప్రపంచాన్ని దర్శించడమే కాదు. మనిషి తనలోకి తను అప్పుడప్పుడు తొంగి చూసుకోవాలి. తనని తాను పరామర్శించుకోవాలి. ఆత్మ విమర్శ చేసుకోవాలి. గోపి ఆపనే చేస్తున్నాడు.

"నేనూ నా మానవ సంబంధాలు
తెగిపోయిన వెన్ని? మిగిలిన వెన్ని?
వీటికి కారణం నేనేనా?
పొగరెక్కిన నా విజయాలు నావేనా?
నేను ప్రపంచాన్ని చూస్తున్నానా
అదే నన్ను వింతగా గమనిస్తుందా?
భ్రమణాన్నే గమనంగా భ్రమిస్తున్నానా
ఏమో! నేనూ నా మానవ సంబంధాలు
తెగిపోయిన వెన్ని? మిగిలిన వెన్ని?

అందరికీ వర్తించే జీవన సూత్రం యిది. కవిత్వమూ, వ్యక్తిత్వమూ వేరు, వేరుగా ఉండకూడదు. కవిగా వేలాది అభిమానులకు దగ్గరయిన వాడు, వ్యక్తిగా కొంతమందికి ఎందుకు దూరమవుతున్నాడు? యిరువైపులా ఆత్మ విమర్శ జరగాలి.

కవిత్వం ఏం చేస్తుంది? మనం ఏం కోల్పోతున్నామో తెలియ చెప్తుంది. జీవన గమనాన్ని నిర్దేశిస్తుంది. మనిషి మనిషిగా జీవించే లక్షణాలను నేర్పుతుంది.

"వలవేస్తే
చిక్కే చేప కాదు కవిత్వం" కవిత్వమంటే జీవితమే!

"చిన్నతనంలో
ఓ మిత్రుడూ నేనూ
ఆ జీవితం విడిపోవద్దని వాగ్దానం చేసుకున్నాం
కానీ ఇవాళ అతని పేరు గుర్తుకు రావటం లేదు
మిగిలినవే మిగుల్తాయి
కాని జ్ఞాపకాలు ఒక తరగని సంపద" జీవితంలో కొన్ని బంధాలు తెగిపోవచ్చు. మరికొన్ని మనమే ఒదుల్చుకోవచ్చు. కానీ జ్ఞాపకాలు మాత్రం వెంటాడుతూనే వుంటాయి అంటాడు తాత్త్వికంగా గోపి.

గోపికి నేను తెలుసు అనడంకంటే గోపి నాకు కూడా తెలుసు అనడం సమంజసం. ఆయన కవిత్వాన్ని యిష్టపడే వేలాది అభిమానుల్లో నేనూ ఒకణ్ని. ఒకటా.. రెండా.. ఐదు దశాబ్దాల సాహిత్య ప్రస్థానంలో గోపి దాదాపు మూడువేల కవితలు రాసి వుంటాడు. సింహభాగం నేను చదివాను. ఒక్కోసారి కొన్ని పాదాలు పదే పదే పునరావృతమవుతూ పలకరిస్తుంటాయి. విసుగనిపించదు. ఒక తీగ నుండి రాలిపోయిన పువ్వు స్థానంలో మళ్ళీ అదే పువ్వు పరిమళిస్తుంది. కొత్త అందాలతో పలకరిస్తుంది. పువ్వు అదే అయినా పరిమళాలు వేర్వేరుగా గుబాళిస్తాయి. పద ప్రయోగంలో సందర్భ శుద్ధి అది. గోపి కవిత్వంలోని విశిష్టత యిది.

"వంటింటి దినుసులకు
పునరుక్తి దోషముండదు
అన్నం పాతదే కావొచ్చు
ఆకలి మాత్రం కొత్తది" యిది వరలో చదివిన పదమే అయినా కొత్త అందాలను పులుముకుని కవితను వెలిగిస్తుంది. గోపికి ఈ విషయం తెలియదని కాదు.

"ఈ పదాలు పలుసార్లు వాడినవే
కాని వీటి అర్థాలు పిండితే
కొత్త సారాంశాలు పరిమళిస్తున్నాయి" యిదీ గోపి వివరణ.

గోపి కేవలం కవి మాత్రమే అంటే నేనొప్పుకోను. ఆరు విమర్శగ్రంథాలు నాలుగు పరిశోధనలు, ఆరు అనువాదాలు, ఆరు యాత్రా చరిత్రలు యివేగాక యితర ప్రక్రియల్లో నాలుగు.. మొత్తం ఏభయికిపైగా కావ్యాలు ఆయన సాహిత్య సంపదలో చోటు చేసుకున్నాయి. యింతటి ఘనత ఎలా సాధ్యమయింది? నిరంతర అధ్యయనం. జీవితంతో పాటు గ్రంథ పఠనం.

"కనులు మూసుకుంటే
నాకు దృశ్యాలను
ప్రసాదించేది పుస్తకమే
కల్లంలో
ఓపికను నూరిపోసే
అక్షర దివ్యౌషధం పుస్తకం
మిత్రమా!
కాస్తయినా సేవించి తరించు
జీవన వస్త్రానికి
పుస్తకం ఒక జరీ అంచు" అంటూ తన జ్ఞాన రహస్యాన్ని విప్పి చెప్తున్నాడు.

కాలాన్ని నిద్ర పోనివ్వని ఈ కవి కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కార గ్రహీత. కాలంతో పాటు గోడకు వేళ్ళాడుతున్న గడియారమూ నిద్ర పోదు. దాని పెండ్యూలం ప్రతి క్షణాన్ని తుడిచేస్తుంటుంది. దాన్నే **'కాల పేటిక'** అంటాడు గోపి.

"దశాబ్దాలుగా
గోడకు వేలాడుతుంది
కాలాన్ని ఖండ ఖండాలుగా
కత్తిరించే కళాఖండమది.
నా చుట్టూ జ్ఞాపకాలున్నాయి
అంటే వాటి తాలూకు
వస్తువులు లేనట్టే కద!
లీలగా కొన్ని గుర్తున్నా
ఊగుతున్న నీ పెండ్యూలం
డస్టర్‌గా మారి
తుడిచి వేస్తున్నట్టుగా స్ఫురణ" తుడిచీ వేయగా మిగిలినవే మధుర స్మృతులు. తీయని అనుభూతులు. అం దుకే నేనొకచోట అన్నాను.

"జీవన సందర్భాల్లో అనుభూతులు ఎన్నో
అభివ్యక్తికి నోచుకునేవి కొన్నే" అని గోపి కవిత్వంలో యిలా ఏరుతూ పోతే దేనికదే అద్భుత కవితగా తోస్తుంది. అన్నీ 2021 సం॥లో రాసినవే.

జెండా, దస్తి, బ్లాటింగ్ పేపర్, గొడుగు, పుచ్చకాయ, నిచ్చెన, తాళం చెవి, గొంగడి వంటి ఎన్నో వస్తువులు గోపి కలం నుండి కవిత్వమై పల్లవిస్తాయి. ప్రాణం పోసుకుని అలరిస్తాయి.

"మూడ్ అనేది ఒక తాడు
దానికి అల్లే తోరణాలే భావనలు"
"వర్ష రుతువు క్కూడా
బొమ్మా బొరుసులుంటాయి
కాని.. ఈ ముసురు మాత్రం బొరుసే
ఇది రుతుచక్రానికి
విరిగిన ఇరుసు"
"వస్తువంటే
కేవలం ఊతం కాదు
పలు కోణాలను ప్రదర్శించే
ప్రాణగీతం" వంటి పంక్తులు కవితలను దేదీప్యమానం చేసి పదే పదే చదివిస్తాయి. మీరూ చదవండి.. నాతో ఏకీభవిస్తారు.

ప్రతులకు:ఎన్. అరుణ,
ఇ.నెం. 13-1/బి,
శ్రీనివాసపురం, రామాంతపూర్
హైదరాబాద్-13
సెల్:93910 2840

-రమణ వెలమకన్ని
సెల్: 9866015040

శబ్దస్పర్శ

ఎక్కడినుంచో ఆ కువకువలు...
ఏదో రహస్యం చెబుతున్నట్టు
పక్షం రోజులుగా వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి
అటూ ఇటూ ఎటు వెదికినా
మువ్వలు జారవిడుస్తున్న ధ్వనే తప్ప ఉనికి లేదు
ఓసారి తీయగా కోయిల పాటలా...
మరోసారి ముద్దుగా చిలకపలుకులా...
అప్పుడప్పుడూ కొమ్మలమీద రాలే వానచినుకుల్లా...
ఎండుటాకుల మీద కుందేలు పరుగుల్లా
అస్పష్టంగా ధ్వనిస్తూ ఉండి ఉండి శ్వాసిస్తూ...
కాసేపు తెలిమబ్బై జారిపోతూ...
వెలుగుచుక్కై వాలిపోతూ...
గాలిరెమ్మై ఊగిపోతూ...
నీటి మీద అలై తేలిపోతూ...
మానసవీణ తంత్రులను పిల్లగాలిలా మీటుతూ...
ఇటు అటు ఎటు చూసినా రెక్కలు జాడిస్తూ...
ఊహై నా మనోద్యానవనంలో పూలతావై,
వినిపిస్తూనే ఉంది...
నా మనోవీధిలో విహరిస్తూనే ఉంది
అందుకోబోతే అందకుండా, పలకరిస్తే పలక్కుండా,
ఒదిగి,ఒదిగి నిక్కి,నిక్కి చూస్తూ.
రెక్కలు రెప రెపలాడించి రివ్వున ఎగిరింది
అవును మరి నట్టింట్లోకి వచ్చి కబుర్లు చెప్పడానికి...
నాలా వాగుడుపిట్ట!
ప్రకృతితో చెలిమిచేస్తూ.
శబ్దంలో సంగమించే కువకువల గువ్వ.

-అత్తలూరి విజయలక్ష్మి
సెల్: 9676881080

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం కీర్తి పురస్కారాలు ప్రదానం

కీర్తి పురస్కార గ్రహితలతో ముఖ్య అతిథి డాక్టర్ వరప్రసాదరెడ్డి, తెలుగు వర్సిటీ ఉపాధ్యక్షులు తంగెడ కిషన్‌రావు, రిజిస్ట్రార్ ఆచార్య భట్టు రమేశ్, విస్తరణ సేవా విభాగం ఇన్‌చార్జి రామ్మూర్తి.

పురస్కార గ్రహితలతో ఆచార్య ఎస్. జయరామిరెడ్డి, ఆచార్య తంగెడ కిషన్‌రావు, ఆచార్య భట్టు రమేష్, రింగు రామూర్తి

పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం 2021 సంవత్సరానికిగాను వివిధ రంగాల్లో కృషి చేసిన ప్రముఖులకు సోమవారం, మంగళవా రం రెండు రోజులు జరిగిన సభలో కీర్తి పురస్కారాల'ను ప్రదానం చేసింది.

సోమవారం నాడు వర్సిటీ ఉపాధ్యక్షులు తంగెడ కిషన్‌రావు అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో శాంతా బయోటెక్ వ్యవస్థాపకులు డా॥కె.ఐ. వరప్రసాదరెడ్డి ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. డా॥ చెన్నమనేని హన్మం తరావు (ఆధ్యాత్మిక సాహిత్యం), డా॥ వెలుదండ వేంకటేశ్వర రావు (ప్రాచీన సాహిత్యం), సంగెవేని రవీంద్ర (సృజనాత్మక సాహిత్యం), ఎన్. గోపాలకృష్ణ (కాల్పనిక సాహిత్యం), చేవూరి సుబ్బారావు (అనువాద సాహిత్యం), డా॥ రూప్‌కుమార్ డబ్బీకార్ (అనువాదం), నంగనభట్ల చినరామకిష్టయ్య (బాల సాహిత్యం), రేగులపాటి విజయలక్ష్మి (ఉత్తమ రచయిత్రి), చలసాని పసుమతి (ఉత్తమ రచయిత్రి), కె. ప్రభాకర్ (వచన కవిత), చెరకు సత్యనారాయణరెడ్డి (గేయ కవిత), సందాపురం బిచ్చయ్య (పద్యరచన), డా॥శాస్త్రుల రఘుపతి (పద్యరచన), కూర చిదంబరం (కథ), చుండూరు సీత (నవల), రాచమల్ల ఉపేందర్ (హాస్యరచన), ఎస్.ఆర్. పృథ్వీ (వివిధ ప్రక్రియలు), వెంకూ (జనరంజక విజ్ఞానం) ప్రొ. అన్నం రాజు సుబ్బారావు (సాహిత్య విమర్శ), వేముల వేంకటేశ్వర్లు (సాంస్కృతిక సంస్థ నిర్వహణ), వల్లూరి రమేశ్ (అవధానం), డా॥ షేక్ హసీనా (జీవిత చరిత్ర), పురస్కారాలు అందుకున్నారు.

మంగళవారం రోజు వర్సిటీలోని ఎన్టీఆర్ కళామందిరంలో జరిగిన సభకు వర్సిటీ ఉపాధ్యక్షుడు తంగెడ కిషన్‌రావు అధ్యక్షత వహించారు. సభలో శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ విశ్వ మహావిద్యాలయం (తమిళ నాడు-కాంచీపురం), ఉపాధ్యక్షులు ఆచార్య ఎస్. జయరామరెడ్డి ముఖ్య అతిథిగా మాజరై మాట్లాడారు. సాహిత్యం సమాజానికి అవసరమన్నారు. ఈ సందర్భంగా ప్రొ. అమరేశం రాజేశ్వరశర్మ (చందస్సు), డా॥సాకే భారతి (మహిళాభ్యుదయం), విన్నకోట మురళీకృష్ణ (లలిత సంగీతం), డా॥ చల్లా విజయలక్ష్మి (శాస్త్రీయ సంగీతం), వరాంకుశం వేణుగోపాలస్వామి (పత్రికారచన), వై. గంగాధర్ (జానపద కళలు), తెలు విజయ (జానపద గాయకురాలు), బెంగళూరు పద్మ (ఉత్తమ నటి), దొంతి జంగయ్య గౌడ్ (ఉత్తమ నటుడు), నాగబాల సురేష్‌కుమార్ (ఉత్తమ నాటక రచయిత), అభినయ శ్రీనివాస్ (నాటకరంగంలో కృషి), పేరిణి శ్రీనివాస్ (పేరిణి నృత్యం), డా॥చింతా రవిబాలకృష్ణ (కూచిపూడి నృత్యం), ధనంజయ లాడె (సంఘసేవ), టి. రమేశ్ (హేతువాద ప్రచారంలో కృషి), డా॥కందిమళ్ల భారతి (గ్రంథాలయ సమాచార విజ్ఞానం), వేముల శ్రీనివాసులు (గ్రంథలయ కర్త), అలీ (ఇంద్రజాలం), శ్యాంమోహన్ (కార్టూనిస్టు), డా॥ సంధ్యాలక్ష్మి (జ్యోతిషం), మేకిరి దామోదర్ (ఉత్తమ ఉపాధ్యాయుడు), సువర్ణ భార్గవి (చిత్రలేఖనం)లకు పురస్కారాలు అందజేశారు.

రిజిస్ట్రార్ ఆచార్య భట్టు రమేష్ స్వాగతం పలికారు. విస్తరణ సేవా విభాగం ఇన్‌ఛార్జి రింగురామ్మూర్తి సమన్వయకర్తగా ఉన్నారు. కీర్తి పురస్కార గ్రహితలు తమ తమ స్పందనలు తెలియజేశారు.

పుస్తక సమీక్ష

ముత్యాల సరాల్లో.. ముచ్చటగా మూడు ఉపనిషత్తులు!

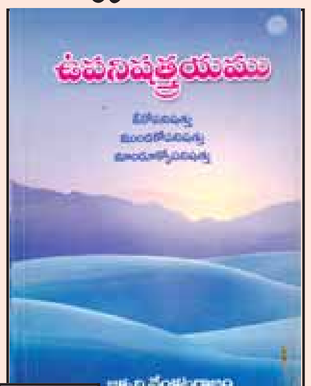

పద్య, గేయ రచనలో నైపుణ్యాన్ని సొంతం చేసుకున్న కవి జక్కని వేంకట రాజంగారు "ఉపనిషత్త్రయము" పేరుతో ఓ గ్రంథాన్ని వెలువరించి.. వేదాంత సారాన్ని పాఠక లోకానికి అందించారు. సరళత్వానికి పెద్దపీట వేస్తూ, మూడు ఉపనిషత్తులను ముత్యాల సరాల్లో ఆవిష్కరించినారు. కేనోపనిషత్తు, ముండకోపనిషత్తు, మాండూక్యోపనిషత్తులను మూలానికి ఏ మాత్రం భంగం కలుగకుండా. తన అధ్యాయనాశీలతతో వెలుగులోకి అను వదించిన తీరు అభినందనీయంగా ఉంది.

ఉపనిషత్తును **'వేదాంతం'** అని పిలుస్తారు. కవి వేంకట రాజంగారు వేద సిద్ధాంతం వెలుగులో **'ఉపనిషత్త్రయము'** కు జీవం పోశారు. ఎంతో నిగ్రహం ఉంటే తప్ప వేదాంత విషయాలను అనువదించడం సాధ్యం కాదు. సత్య గ్రహణశీలురు మాత్రమే దాన్ని ఒడిసి పట్టగలరు. ఈ క్రమంలో జక్కని వేంకటరాజంగారు మూడు ఉపనిషత్తులను సులభమైన రీతిలో.. అందరికీ అర్థమయ్యేలా ఇందలి ముత్యాల సరాలకు రూపమిచ్చారు.

'కేనోపనిషత్తు'ను నాలుగు ఖండాల్లో వివరించారు. విశ్లేషించారు.

యస్యామతం తస్యమతం
మతం యస్య న వేద సః
అవిజ్ఞాతం విజానతాం
విజ్ఞాతమవి జ్ఞాతామ్ః (కేన-11-3)పై దానికి జక్కనిగారు ఎంత చక్కగా అనువాదం చేశారో పరిశీలిద్దాం..

మనసుతో బ్రహ్మమ్ము నెరుగదు
ననెడివానికి తెలియరానిది
మనసుతో నేనెఱుగలేనని
పలుకువాడే బ్రహ్మమెఱుగును..
అంటూ అనువదించారు.

'ముండకోపనిషత్తు'ను మూడు అధ్యాయాల్లో.. విశ్లేషించారు. ప్రతి అధ్యాయంలో రెండు ఖండాలకు చోటు కల్పించారు. తృతీయధ్యాయంలో.. ద్వితీయ ఖండమందు..

నిర్బలునిచే పొందలేనిది
జ్ఞానమేనని తెలియవలయును
భోగమందాసక్తి కలిగిన
వానికి పరమాత్మ దొరకడు
అంటూ జక్కనిగారు భోగికి పరమాత్మ దొరకదన్న విషయాన్ని గుర్తు చేశారు.

జ్ఞాన దార్ఢ్యము తోడ, విషయాసక్తి విడిచిన వాడు సతతము
దైవ చింతన యందు గడిపిన
బ్రహ్మమే సాక్షాత్కరించును
అంటూ వేదాంత సారాన్ని విడమరిచి చెప్పారు.

'మాండూక్యోపనిషత్తు'ను వివరిస్తూ..

ప్రణవమే బ్రహ్మ స్వరూపము
ప్రణవమును ధ్యానించవలయును
ప్రణవమును జపించవలయును
మృత్యు భయమును వీడవలయును
అంటూ తెలియజెప్పారు.

ఉపనిషత్తులు అరణ్యంలోని గర్జనలు కావని, ఉద్యానవనంలోని కోకిలలని తేల్చి చెబుతూ జక్కని వేంకటరాజంగారు తమ రచనను కొనసాగించడం విశేషం! ఉపనిషత్తులన్నీ మనం చదువక పోయినప్పటికీ.. ఈ మూడింటిని ఒక క్రమంలో చదవడం వల్ల మన అనేక సందేహాలకు సమాధానాలు లభ్యమవుతాయి.

మనిషి లోపల స్వరూపం, బయట స్వరూపం వాటి తత్త్వాలు చాలా స్పష్టంగా మనం ఈ రచన ద్వారా తెలుసుకోగలుగుతాం.

కలవరంలో, కలతల్లో ఇందలి అంశాలను చదివితే ఒక జ్ఞాన మార్గం లభించగలదు. సాంత్వనను పొందగలం.. ఉపనిషత్తుల ఊసెత్తని వారికి సైతం ఇందలి రచనలు రేఖామాత్రంగానైనా ఉపనిషత్తు సారాన్ని అందించగలవు.

ప్రతులకు: 'గురుకృప',
ఇ.నెం.7-2-109
సుభాష్‌నగర్, సిరిసిల్లా-505301
రాజన్న సిరిసిల్లా జిల్లా
సెల్: 944002 1734

- దాస్యం సేనాధిపతి
సెల్: 94405 25544

యువభారతి, యువభారతి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో సుధామ, డా॥ఎం.కె. రాములకు పురస్కారాల ప్రదానం

సుధామ, డా॥ఎం.కె.రాములకు పురస్కారాలను ప్రదానం చేస్తున్న డా॥కె.వి.రమణాచారి.

తెలుగు భాషా సాహిత్యాలకు యువభారతి సేవా చేస్తూనే సాహితీ వేత్తల పేరిట పురస్కారాలు అందించడం మంచి పరి ణామమని ప్రముఖ సలహా దారుడు డాక్టర్ కేవీ రమణాచారి అన్నారు. యువభారతి, యువభారతి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో శ్రీకృష్ణ దేవరాయ తెలుగు భాషా నిలయంలో ఆదివా రం సాయంత్రం సాహితీ వేత్త ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి జయంతి ఉత్సవం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఇరివెంటి కృష్ణమూర్తి పురస్కారాన్ని ప్రముఖ సాహితీ వేత్త సుధామ, డాక్టర్ తిరుమల శ్రీనివాసాచార్య నెలకొల్పిన స్వరాజ్యలక్ష్మి ధర్మనిధి పురస్కారాన్ని రచయిత డాక్టర్ ఎం.కె. రాముకు ప్రదానం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో యువభారతి అధ్యక్షుడు డాక్టర్ ఆచార్య ఫణీంద్ర, పలువురు సాహితీవేత్తలు పాల్గొన్నారు.

నీవు సల్లగుండాలె

(వచన కథా కావ్యం-32)

వాక్యానికి ఫుల్ స్టాప్ ఉంటుంది కానీ,
జీవితానికేది?
భౌతికంగా ఒక మనిషి అంతమైనా
అతని/ ఆమె ఆలోచనలు, జ్ఞాపకాలు
ఆశయాలు
చేసిన మంచి - చెడులు
ఆ జీవితాన్ని చావకుండా
కొనసాగింప జేస్తాయి
లేని సమస్యలను కొనితెచ్చుకుంటారు
అజ్ఞానులు
ఉన్న సమస్యల్లో నుంచి బయటపడలేరు
అమాయకులు
సమస్యల వలయంలో సాహసంతో
దూసుకుపోగలవారే
విజేతలు
అనుభవాల పాఠాలతో
జీవితాలకు లేపనాలవుతూ
తమనూ, తమ వాళ్లనూ
కాపాడుకోగలవారే
సమర్థులు...
సరయు రాజకీయ ప్రస్థానం
గ్రామపంచాయతీ గడప దాటింది.
ఎమ్మెల్యేలకు సవాలు విసిరేందుకు
కాలు కదిపింది...
భుజాల మీది నుండి
వంకర చూపులు చూసే వాళ్లకు
తల ఎత్తి ఆకాశాన్ని చూసినట్లు
చూసే పరిస్థితి కల్పించింది
ఆమెకు జయాపజయాల భయం లేదు
కానీ,
స్థానం కల్పించిన పార్టీకి
అనేక భయాలు... అనుమానాలు...
ఆమె బలంగా ఉండాలి!
ఆ బలం మన ముందు చూపకూడదు!!
ఆమె విజయం సాధించాలి!
అది ఆమే సాధించింది అనిపించకూడదు!!
ఆమె వల్ల తమకు లాభం కలగాలి!
ఆ లబ్ధి తన వల్లనేనన్న
తలపు కనబడకూడదు !!
చావకుండా బతకకుండా
ఆమె చేవను తాము వాడుకోవాలి...
ఇవన్నీ సరయు ముందు ఊహించినవే
కానీ,
ఇంత దారుణమనుకోలేదు
అయినా
యుద్ధంలోకి దిగే వరకే వ్యూహాలు!
దిగిం తర్వాత చావో - రేవో
అయితే గెలవాలి లేదా కడ తేరాలి
కడదాకా మాత్రం పోరాడాలి
బతుకు పోరాటంలో శాగవారిన కర్రకు
రాజకీయ గాలుల నెదుర్కోవడం లెక్కా?
తన దారి తనది
పార్టీ దారి - పార్టీది
రెండింటి మధ్య
సమన్వయం సాధించారు పెద్దలు!
ఘనమైన విజయం చెరిపేసింది హద్దులు!!
అప్పుడే లోకానికర్థమయ్యింది
ఆమె గాలి వాటం కాదు
ఆమే ఒక వాటమైన గాలి!
ఆ గాలి ఆగేది కాదు - మందిని ఆగం చేసేది
జాగ్రత్తగా ఉండకుంటే
కొట్టుకొని పోకడ తప్పదని
అందరికీ అర్థమైంది... ఇంటా బయట
అందుకే ఆమె అంటే భయం!
ఆమె పట్ల భక్తి!!
చిల్లర రాజకీయాలు బురద
చల్లాలని చూసి భంగపడ్డాయి!
కపటంతో ఆమెను రాజకీయ
పటం నుంచి తప్పించలేక తల పట్టుకున్నాయి
జనహితమే ఆమె మతం
ప్రజా సంక్షేమమే ఆమె పథం
ఎవ్వరెంత దిగజారినా
పట్టించుకోకుండా ముందుకు సాగుతుంది
ఆమె జీవనరథం
స్వపక్షం - ప్రతిపక్షం భయపడ్డట్లు
ఆమె ముఖ్యమంత్రి అవుతుందా?!
కావాలనే కోరుకుందాం...
అటువంటి వాళ్లెప్పుడూ
'సల్లగుండాలె'!
అప్పుడే లోకం సల్లగుంటది!!

-దోరవేటి
సెల్:9866251679

శరత్ సాహిత్యం:దేవదాసు నవల ఇతివృత్తం

తెలుగు వారి ఆరాధ్య అభిమాన రచయితల్లో ఒకరుగా పేరుపొందిన రచయిత శరత్‌చంద్ర చటోపాధ్యాయ! బెంగాలీ రచయిత అయినప్పటికీని తెలుగు పాఠకులకు బాగా పరిచిత మైన పేరు శరత్. పందొమ్మిదివందల యాభై, అరవై, డెబ్బయ్యో మీ అభిమాన రచయిత ఎవరు అని తెలుగు సాహితీ అభిమానులను అడిగితే, శరత్ అని టక్కున చెప్తారు అప్పటి పాఠకులు. వ్యక్తిగతంగా నేను

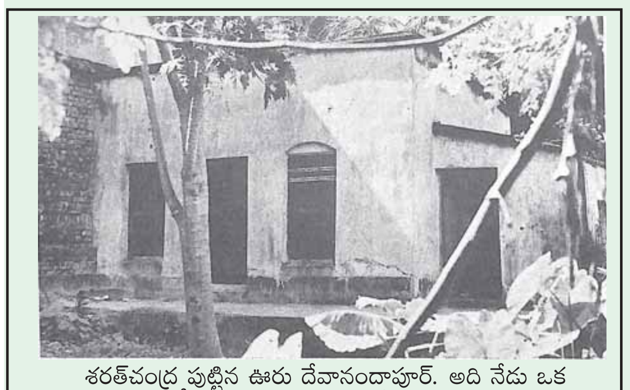

శరత్‌చంద్ర పుట్టిన ఊరు దేవానందాపూర్. అది నేడు ఒక స్మృతి కుటీరం. గ్రంథాలయంగా తీర్చిదిద్దబడింది.

కూడా శరత్ అభిమానినే. పందొమ్మిది వందల 78ల్లోంచి, ఎంత అభిమానం అంటే నా పెద్ద కుమారుడి పేరును శరత్ అని పెట్టుకున్నాను. ఆ మహారచయిత అనువాద రచనలన్నీ నేను బాగా చదువుకున్నాను అప్పట్లో. ఆ ప్రభావంతో నేను 1999లో ఒక సాహితీ కళా సంస్థను కూడా స్థాపించాను. ''శరత్ సాహితీ కళాస్రవంతి, కరీంనగర్" అని. ఆ బ్యానర్ కింద ఇప్పటికి 30 వరకు పుస్తకాలు ప్రచురించాను. వివిధ సాహిత్య కార్యక్రమాలు, సభలు, సమావేశాలు జరిపించాను. శరత్ చంద్ర చటోపాధ్యాయ జయంతి సెప్టెంబర్ 15. ఆ తేదీన శరత్ జయంతి కార్యక్రమములు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది ఈ సంస్థ ద్వారా ! శరత్‌చంద్ర చటోపాధ్యాయ జన్మించింది 15-9-1876, అస్తమించింది 16-1-1938లో.

శరత్‌చంద్ర చటోపాధ్యాయ 1894 నుండి రచనలు చేయడం ప్రారంభించి, 1938 మరణించే వరకు రచయితగానే రచిస్తూ పోయారు. బెంగాలీ సాహిత్యంలో విశేషంగా చెప్పదగ్గ బంకించంద్ర చటర్జీ, విశ్వకవి రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్‌ల తరువాత అంతే ప్రసిద్ధి పొందిన రచయిత శరత్. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఆ యిద్దరి రచయితల కన్న కూడా శరత్ అంటే అభిమానం బెంగాలీ పాఠకులకు, అనువాద రచనల ద్వారా భారతీయ పాఠకులకు బహు దగ్గరైన రచయిత శరత్‌చంద్ర చటోపాధ్యాయ మాత్రమే.

శరత్‌చంద్ర 67వ పుట్టినరోజు వేడుకల్లో రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ శరత్‌నుద్దేశించి ఇలా ప్రసంగించాడు "శరత్‌చంద్ర సృష్టించిన సాహిత్యం బెంగాలీల హృదయాల్లో ఎప్పటికీ చెరిగిపోకుండా ఉంటుంది. అది సంతోషం కావచ్చు, దుఃఖం కావచ్చు, అది వియోగం కావచ్చు, కలయిక కావచ్చు, అతనిలా జీవితానుభవాలను జోడించి రచనలు చేసినవాళ్ళు ఎవరూ లేరు. అతనిలా మానవ హృదయాలనెరిగి రచనలు చేసిన వాళ్ళు లేరు. గొప్ప గొప్ప అవార్డులు, సన్మానాలు శరత్ కంటే ఎక్కువగా పొంది ఉండవచ్చు ఎవరైనా, కాని నాకు తెలిసినంతవరకు - అతనంత పాఠకుల హృదయాల్లో స్థానం పొందినవారు ఎవరూ లేరు."

శరత్‌చంద్ర 20 వరకు [illegible], 20 నవలలు, ఎన్నో వ్యాసాలు వ్రాసారు. అతని నవలలు: మానవ జాగృతికోసం, సామాజిక సృజన, మానసిక విశ్లేషణ, సామాజిక దృక్పథం మొదలగు వాటిగురించి చెప్పాయి. శరత్ నవలల్లో ప్రసిద్ధమైన చరిత్రహీనులు, శ్రీకాంత్, పల్లీయులు, దేవదాసు, గృహదహనం, పరిణీత, విరాజబహూ, బడదీదీ, వైకుంఠుని వీలునామా, శేషప్రశ్న, విప్రదాసు, శుభద, అనురాధ, మంచిదీదీ మొదలైనవి. శరత్ తన మొదటి రచన 'మందిర్'ను 1902లో వ్రాసారు. శరత్ ప్రసిద్ధమైన నవల దేవదాసు. అది 1917లో ప్రచురింపబడింది బెంగాలీలో. ఆ తర్వాత భారతీయ భాషలలోకి అనువాదం అయ్యింది.

తెలుగులో శరత్ సాహిత్యం 1925 నుండి అనువాదం కావడం జరిగింది. [illegible] సత్యనారాయణ, వేటూరి శివరామ శాస్త్రి, చక్రపాణి గారు నేరుగా బెంగాలీ నుండి కొన్ని నవలలను, కథలను అనువదం చేశారు. [illegible] లాంటి వారు ఎందరో శరత్ సాహిత్యాన్ని హిందీలోంచి తెలుగులోకి అనువాదం చేశారు. అందరికన్నా బొందలపాటి శివరామ

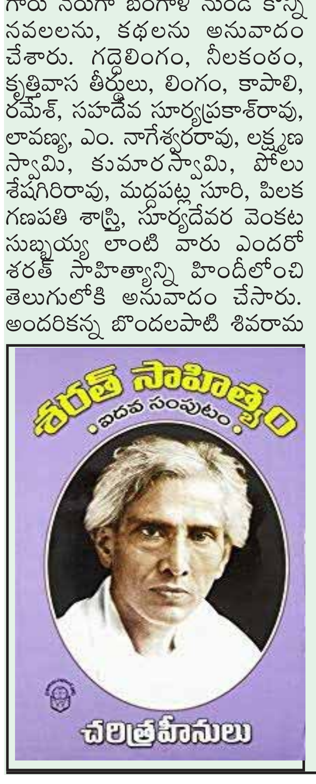

కృష్ణ శకుంతలదేవి దంపతులు శరత్ సాహిత్యాన్ని హిందీలోంచి తెలుగులోకి సహజసుందరంగా అనువదించి తెలుగు పాఠకుల మెప్పు పొందారు.

శరత్ ప్రసిద్ధనవల 'దేవదాసు' గురించి -

దేవదాసు నవల తొలుత 1926లో [illegible] సత్యనారాయణ గారిచే అనువదించబడింది. తర్వాత తీర్థులు, చక్రపాణి, లావణ్య, బొందలపాటి శివరామకృష్ణయ్య తమ అనువాదాలను ప్రచురించారు. దేవదాసు నవల 1953లో తొలిసారి సినిమాగా వచ్చింది. అక్కినేని నాగేశ్వరరావు, సావిత్రి ప్రధాన పాత్రధారులుగా అప్పటల్లో అది విషాదాంత సినిమాగా ప్రసిద్ధమైనది. ప్రేమంటే దేవదాసు, పార్వతి అనేంతలా. తర్వాతికాలంలో అదే సినిమా కృష్ణ హీరోగా విజయ నిర్మల దర్శకత్వంలో 1974లో అక్కినేని సినిమాకు రిమేక్‌గా కూడా ఈస్ట్‌మన్ కలర్‌లో తెరకెక్కింది తెలుగులో. హిందీలో 1955లో దిలీప్ కుమార్, వైజయంతీమాల ప్రధాన పాత్రధారులుగా తెరకెక్కింది. తర్వాత 2002 సంవత్సరంలో సంజయ్‌లీలా బన్సాలీ దర్శకత్వంలో షారుక్‌ఖాన్, మాధురీ దీక్షిత్, ఐశ్వర్యారాయ్ ప్రధాన పాత్రధారులుగా తెరకెక్కింది. అలా దేవదాసు జనప్రసిద్ధమైన నవలగాను, సినిమాగాను నిలిచిపోయింది.

అది 1935లో బెంగాలీ భాషలో సినిమాగానూ, 1953లో తెలుగు సినిమాగాను, 1955లో హిందీ సినిమాగాను వచ్చింది. ఇదే కాక అస్సామీ, ఉర్దూ, మలయాళ భాషల్లో కూడా సినిమాగా వచ్చింది.

దేవదాసు ఒక విషాదాంత ప్రేమకథా నవల. జమీందారు కొడుకు అయిన దేవదాసు. చిన్నప్పటి అతని బాల్య స్నేహితురాలు పార్వతి. మరియు వేశ్య చంద్రముఖిల మధ్య నడిచిన త్రిముఖ కోణం ప్రేమ నవల. దేవదాసు నవల ఆనాటి సామాజిక, సాంఘిక పరిస్థితులకు అద్దంపట్టే నవల. దాదాపుగా ఈ నవల రాయబడి ఇప్పటికీ వంద ఏండ్లు దాటింది. దేవదాసు కథను అది నిజమైన జరిగిన కథ అంటుంటారు. అందులో పార్వతి పాత్ర అనేది నిజజీవితంలో జమీందార్ భువన చంద్ర రెండవ భార్యను ఆధారంగా చేసుకొని వ్రాసింది అంటారు. స్వయంగా రచయిత శరత్ ఆ జమీందారు గ్రామం హాతీపోతాకు వెళ్ళి దర్శించి వచ్చారు అంటారు.

దేవదాసు కథ ఇతివృత్తానికి వస్తే, పార్వతీ దేవదాసులు చిన్నప్పటి క్లాస్‌మేట్స్. పార్వతి బ్రాహ్మణ కుటుంబానికి చెందిన అమ్మాయి అయితే, దేవదాసు జమీందారు నారాయణా ముఖర్జీ గారి అబ్బాయి. పైగా పక్క పక్క ఇంటివారు. ఒకరంటే [illegible]

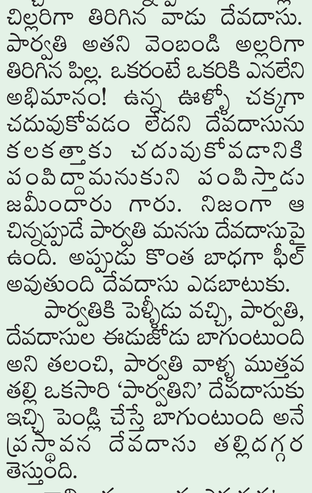

ఈసడించి ఇంత చిన్నప్పుడే దేవదాసుకు పెండ్లి చెయ్యాలా, దేవదాసు చదువు చెడిపోతుంది అని, మనసులో పార్వతిపై [illegible] ఇష్టం లేనట్టుగా ప్రకటిస్తుంది దేవదాసు తల్లి. [illegible] "పెళ్ళిళ్ళు అమ్ముకొనే చక్రవర్తుల ఇంటి పిల్లను కోడలుగా తెచ్చుకుంటానా?" [illegible] పిల్ల.. ఛ..ఛ.." అని చెప్పింది పార్వతి తల్లి.

ఈ విషయం పార్వతి కుటుంబంనకు తెలుస్తుంది.... వాళ్ళ దీనిని నవామోషిగా భావించి "పిల్లదాని పెళ్ళి చెయ్యడానికి కాళ్ళపట్టుకొని తిరుగాల్సిన అవసరం లేదు. పైగా బోలెడంత కట్నం ఇచ్చి మన కాళ్ళు పట్టుకుంటారు. మన అమ్మాయి అందచందాలు ఏమి కావు. చూడు! నేను చెబుతున్న కదా - ఒక్క వారం లోపునే నేను సంబంధం కుదుర్చుకు వస్తాను. పెళ్ళి కోసమని దిగులెందుకు" అంటాడు పార్వతి తండ్రి.

ఈ విషయం విన్న పార్వతి మనసు తహతహలాడుతుంది. తన చిన్నప్పటి స్నేహితుడు, కలల రాకుమారుడు దేవదాసు తనకు దక్కడా అని కలత చెందుతుంది పార్వతి. అన్నట్లుగానే, పార్వతి తండ్రి.. పార్వతికి ఒక సంబంధం చూసొస్తాడు. హాతీపోతా (గ్రామపు) జమీందారు భువనచౌదరి. అతని వయస్సు నలబై పైన, పైగా అతని భార్య చనిపోయింది, అతనికి రెండవ వివాహం. అతనికి ఒక పెళ్ళి అయిన కొడుకు, [illegible] ఇంక వివాహం కాని కొడుకు ఉంటారు. మూడు వేల రూపాయలకు ఆశపడి పార్వతి పెళ్ళి ఖాయం చేసారు. ఆ వయసు మళ్ళిన జమీందారుతో అందాల పుత్తడిబొమ్మ [illegible] పద్నాలుగేళ్ళ పార్వతి.

ఇది అంతా బెంగాలీ సమాజంలో ఉన్న [illegible]. [illegible] తీసుకొని [illegible] కొడుకు [illegible]. మన గురజాడ ఈ విషయంపైనే కన్యాశుల్కం అనే నాటకం రాశాడు. తెలుగు ప్రాంతం నుండి కొంత ఎగువకు వెళితే, ఒరిస్సా ఆ తర్వాత బెంగాళ్ వస్తుంది. సామాజిక విలువలు, నియమాలు ఒకలాగే ఉంటాయని అనిపిస్తుంది!

ఒకనాడు కలకత్తానుండి వచ్చిన దేవదాసుకు చెపుతుంది వాళ్ళ అమ్మ, దేవదాసు భోజనం చేస్తుండగా...

"పారూకి పెళ్ళి" అని..

ఇంకా "దాన్ని మనింట్లో ఇచ్చి పెళ్ళి చెయ్యాలని ఉంది వాళ్ళకి" అని కూడా.

"తర్వాత" అని అడుగుతాడు దేవదాసు..

"ఛీ! అదెలా కుదుర్తుంది? అసలు పిల్లల్ని అమ్ముకునే వంశం - ఆపైన పొరుగింటి పిల్ల! ఛీ! ఛీ!" అని పెదవి విరుస్తుంది దేవదాసు తల్లి..

ఇంకా ''మీ నాన్నగారితో చెప్పాను" అంటుంది..

"నాన్నగారేమన్నారు?" అడుగుతాడు దేవదాసు.

"ఇంకేమంటారు? ఇంత గొప్ప వంశానికి నగుబాట్లు తీసుకురామని, ఆ సంగతే చెప్పారు నాతో".

దేవదాసుకు అర్థమయి ఉంటుంది, మనసు లోతుల్లో పార్వతి అంటే తనకు ఇష్టం ఉన్నా.. పార్వతిని కోడలుగా చేసుకోవడానికి తన తల్లిదండ్రులకు ఇష్టం అసలూ లేదని. ఈ విషయంలో, తన పెండ్లి విషయంలో స్వతంత్రంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో పిరికివాడే దేవదాసు.

తన పెండ్లి వయసు మళ్లిన జమీందారుతో కుదురుతుంది అని తెలిసి, దేవదాసును ప్రాణంగా ప్రేమించిన పార్వతి, దేవదాసే తనకు కాబోయే పతి అని భావించి, ఆ విషయమే దేవదాసుకు చెపుతానని.. ఒకనాటి అర్ధరాత్రి ఒంటి గంటకు దేవదాసు ఇంటికి వెళ్తుంది, దేవదాసు ఉన్న గదిలోకి కూడా వెళ్తుంది ధైర్యంగా!

కాళ్ళమీద చేతులు ఉంచి, పార్వతి మెల్లమెల్లగా "దేవదా!" అని పిలుస్తుంది!

దేవదాసు మేల్కొని "పారూయే" అని లేస్తాడు..

ఇంతరాత్రి వచ్చావు, ఎవరు చూడలేదా అని అడిగితే, ఎవరైనా చూస్తే ఏమనుకుంటారు చెడ్డపేరు వస్తుందేమో కదా అనే ఉద్దేశ్యంతో...

"ఇంత రాత్రా? ఛీ, ఛీ! రేపు ముఖమెలా చూపిస్తావ్" అంటాడు దేవదాసు. కాని పార్వతి మాత్రం

"నాకు ఆమాత్రం సాహసం ఉంది" అంటుంది ధైర్యంగా.

పార్వతి దేవదాసు పాదాలమీద తల ఆనించి రుద్ధకంఠంతో అంటుంది "ఇక్కడే కాస్త చోటు ఇయ్యి దేవదా" అని...

"మా అమ్మకీ నాన్నకీ ఏమాత్రం ఇష్టంలేదు విన్నావా?" అంటాడు దేవదాసు..

ఇంకా "అమ్మకీ, నాన్నకీ ఎదురు తిరగనా పారూ" అంటాడు.

"తప్పేముంది? తిరుగు" అంటుంది పార్వతి.

.....

"పద, నిన్ను ఇంటికి పంపిస్తాను" అంటాడు దేవదాసు..

ఈ విషయంలో ఒక ఆడపిల్లగా ధైర్యంచేసి తనకు వేరొకరితో పెండ్లి కాబోతుందని, తనను పెళ్ళి చేసుకోవడానికి అంగీకరించుమని చెప్పితే, ధైర్యంలేని పిరికివాడయిన దేవదాసు ఆ విషయాన్ని తల్లిదండ్రుల పేరు చెప్పి దాటవేస్తాడు! అందుకే అంటారు కాబోలు! పిరికివాళ్ళు ప్రేమంచుకో కూడదూ అని!

......

ఈ విషయమై తండ్రితో మాట్లాడినా అతడు అంగీకరించకపోయేసరికి పెట్టాబేడా సర్దుకుని కలకత్తా

(సెప్టెంబర్ 15న శరత్‌చంద్ర చటోపాధ్యాయ జయంతి సందర్భంగా)

వెళ్ళిపోతాడు దేవదాసు. దేవదాసు మళ్ళీ వస్తాడు, నన్ను తన జీవితంలోకి తీసుకుంటాడు, పెండ్లి చేసుకుంటాడని ఆశపడుతుంటుంది పార్వతి. కాని రెండు నెలల తర్వాత కలకత్తా నుండి ఒక ఉత్తరం రాస్తాడు దేవదాసు పార్వతికి.

"పార్వతీ! మన వివాహానికి [illegible] నిన్నుమాత్రం ఇంటికి రానివ్వరు. తర్వాత పొరుగింటి పిల్లవు, ఇది కూడా ఆమె దృష్టికి హీనంగానే కనిపిస్తుంది. నాన్న సంగతి తెలుసుగా. ఆ రాత్రి సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా నాకెంతో కష్టంగా ఉంది. కాని అంత అభిమాని ఎంత బాధతో ఉంటే అలాంటి పనిచేస్తుందో నాకు తెలుసు!

ఇంకా, నేను నిన్నెంతో ప్రేమించినట్లుగా నాకెప్పుడూ అనిపించలేదు. ఇవాళ కూడా నీకోసమని నా ఆంతర్యం ఎక్కువగా బాధపడడం లేదు. నువ్వు నా మూలంగా ఎక్కువగా కష్టపడి పోతావనే నాకున్న చింత. ప్రయత్నించి నన్ను మరిచిపో. నువ్వు సఫలీకృతురాలివి అవ్వాలని మనస్పూర్తిగా ఆశీర్వదిస్తున్నాను" - దేవదాసు.

ఆ లేఖను చదివి దేవదాసుపై మనస్సు విరగ్గొట్టుకుంటుంది పార్వతి!

ఆ మధ్యలో ఒకసారి దేవదాసు మనసు బాగాలేక కలకత్తా నుండి ఇంటికి వస్తాడు.

ఒకనాడు మంచినీళ్ళకు వెళ్ళేదారిలో పార్వతిని కలిసి,

''నేను వచ్చాను, పారూ!'' అంటాడు.

"నువు రాశావు జ్ఞాపకం లేదా" అని అతడు రాసిన లేఖను గుర్తుకు చేస్తుంది.

"నన్ను క్షమించు పారూ! నేనపుడు అంతగా తెలుసుకోలేకపోయాను" అంటాడు.

"నేనెలాగో అలా మా అమ్మ, నాన్ననూ ఇష్టపడేట్లు చేస్తాను, అంటూ "పార్వతి, నన్ను మరిచిపోయావా?" అంటాడు.

"ఎందుకు మరిచిపోతాను.... నువ్వే నన్ను గుర్తించలేకపోయావు" అంటూ నిర్భయంగా కళ్ళపైకెత్తి చూస్తూ చెప్తుంది. ఇంకా... "నువ్వంటే నాకేమాత్రం ఆసక్తి లేదు, నేను ఎవరి దగ్గరికి వెడుతున్నానో వారు ధన

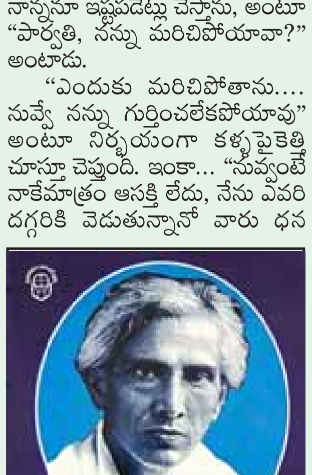

వంతులు, బుద్ధిమంతులు, శాంతస్వభావులు, స్థిరచిత్తులు, ధార్మికులును, నా తల్లిదండ్రులు నా శుభాన్నే కాంక్షిస్తారు. అందుచేత వారు నీలాంటి ఒక అజ్ఞానికి, చంచల చిత్తుడికి, పోకిరికి యెన్నడూ ఇవ్వరు నన్ను. నువ్వు దారి విడిచిపెట్టు" అంటూ విసురుగా వెళుతుంటే...

ఇంకా కొంత సంభాషణ ఇద్దరిమధ్య పొసగక జరుగుతే, కోపంతో చేతిలో ఉన్న గాలం కర్రతో బలంగా పార్వతి తలమీద కొడుతాడు దేవదాసు.

పార్వతికి నుదుటిపై పెద్ద గాయం అవుతుంది. రక్తం కారుతూ చిరకాలం జ్ఞాపకం ఉండేటట్లు మచ్చలా మిగులుతుంది అది. పార్వతి ఇంటికి వెళ్ళి ఆ గాయం తను రేవుదగ్గర జారిపడటం వల్ల ఏర్పడింది అని అబద్ధం చెపుతుంది.

ఆ తరువాత వారం పదిరోజులల్లో హాతిపోతా గ్రామపు జమీందారు భువన మోహన చౌదరీతో పార్వతి వివాహం జరుగుతుంది. వరుడి వయస్సు నలబై ఏండ్లకు కొంత ఎక్కువే. కొంత నెరిసిన మీసాలు, బట్టతల.. వరున్ని చూసి కొందరు నవ్వుకున్నారు. ఆ తర్వాత రోజు పార్వతి అత్తవారింటికి వెళ్తుంది.

ఆ తరువాత దేవదాసు కలకత్తా వెళ్ళిపోతాడు. నిజంగా పార్వతిని తను అందుకోలేకపోయినందుకు అతని మనసు వికలమైపోతుంది. ప్రతి ప్రేమించే హృదయం బాధ పడుతుంది అనే దానికి నిదర్శనం ఇది. కాని పిరికివాళ్ళకు ప్రేమ అందదు స్త్రీలకైనా, పురుషులకైనా అనే సత్యం తెలిస్తే పార్వతీ, దేవదాసులు మళ్ళీ మళ్ళీ పుట్టరేమో ఈ జగతిలో. ప్రేమ విషయంలో దేవదాసు పిరికివాడే నిజంగా!

కలకత్తాలో దేవదాసును తన రూంమేట్ చున్నలాల్ కలిసి అతని రూంకి తీసుకువెళ్తాడు. చున్నలాల్ కొంత విలాస పురుషుడు, కులాసాగా గడిపే మనిషి. అతనికి వేశ్యా సాంగత్యపు అలవాటు కూడా ఉంది.

దేవదాసును ఒకనాడు ఒక వేశ్యాగృహానికి తీసుకవెళతాడు చున్నలాల్! అక్కడి ఆ గృహస్వామి పేరు చంద్రముఖి. 'చంద్రముఖి'ని చూసి, ''చున్నలాల్! ఇలాంటి దౌర్భాగ్యపు చోటుకు తీసుకువచ్చావా?" అంటాడు.

హుక్క పీలుస్తున్న చంద్రముఖిని చూసి ''ఎంత అసహ్యం....'' అనుకుంటాడు.

చంద్రముఖికి ఇరువైనాలుగు ఏండ్లు. గత తొమ్మిది ఏండ్ల నుండి విభిన్నమైన మనస్తత్వం గల మొగవాళ్ళతో పరిచయం ఉన్న స్త్రీ, వేశ్య కాబట్టి.

"నువ్వు డబ్బు తీసుకుంటావా" అని అడుగుతాడు దేవదాసు చంద్రముఖిని.

"తీసుకోకేం? లేకపోతే మీకు జరిగేది ఎలా?" అంటుంది ఆమె.

దేవదాసు చంద్రముఖి అంటే అసహ్యం వేసి, జేబులోంచి ఒక నోటు తీసి చంద్రముఖి చేతిలో పడవేసి వెళ్ళిపోతాడు. ఇలాంటి మనస్తత్వం గల చంద్రముఖి లాంటి మనిషిని ఎప్పుడూ చూడలేదు దేవదాసు.

చంద్రముఖి చున్నీలాల్‌ను అడుగుతుంది. అతడు ఎక్కడుంటాడు అని. 'నా దగ్గరే' అని అతడు చెపితే...

"మరోరోజున అతణ్ణి తీసుకు రాగలవా?" అని పాదాలపై పడుతుంది. నిజంగా చూస్తే! దేవదాసు అంటే చంద్రముఖికి మమత ఏర్పడుతుంది, అందరు మనుషుల్లా అతడు కాదని గ్రహించి.

"సరే" తీసుకువస్తాను అంటాడు చున్నీలాల్.

''నా మీద ఒట్టే'' అంటుంది దేవదాసును చూడాలి మరోసారి అనుకుంటూ.

నిజంగా దేవదాసు ఇద్దరు స్త్రీమూర్తుల ప్రేమను పొందిన అదృష్టవంతుడు. కాని ఏ ఒక్కరిని అందుకోలేని దురదృష్టవంతుడు కూడా!

దేవదాసు పార్వతిలు పరస్పరం ప్రేమించుకున్నారు. కాని, కులీన సమాజంలో పొసగక.. పెద్దల అభీష్టాలకు తల ఒగ్గి.. బతుకును విషాదం చేసుకుంటూ బతుకుతారు. 'చంద్రముఖి' మాత్రం దేవదాసును చూసి ఇష్టం పెంచుకుంటుంది. కాని దేవదాసు ఆమె యెడల ఏ ఇష్టం కనపరుచడు.

భువన చౌదరి గృహంలో రాణివాసంలో, సకల సంపదలతో, ఒదిగిపోయి ఉంటుంది పార్వతి. బాధ్యతలకి తెలుసుకొని బతుకుతూ. ఈడుజోడు లేని సంసారం వారిది!

జమీందారు ఒకింత వృద్ధుడు. ఆమె పదహారేండ్ల పడుచుపిల్ల! తప్పెవరిది? అనే ప్రశ్న వస్తుంది! 'పార్వతి'లాంటి పడుచుపిల్లను పెండ్లి చేసుకొని ఆమెకు అన్యాయం చేసానని తనలో తాను అప్పుడప్పుడూ మదన పడుతుంటాడు భువన చౌదరీ.

దేవదాసు తండ్రి నారాయణబాబు చనిపోతాడు కొంతకాలానికి. ఆస్తి పంపకాలు అవుతాయి. దేవదాసు విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఖర్చు చేస్తూ తాగుబోతులా మారిపోయి, ఆరోగ్యాన్ని ఖరాబు చేసుకుంటుంటాడు.

ఈ విషయాలు దేవదాసు తాగుడుకు బానిస అయిపోయినాడు అనే సంగతి కూడా పార్వతికి తెలిసి చాలా కలత పడుతుంది.

ఒకసారి దేవదాసును, అతని తండ్రిగారు చనిపోయిన తర్వాత వాళ్ళ ఊరికి వచ్చినపుడు కలుస్తుంది పార్వతి.

దేవదాసు పరిస్థితిని చూసి "నువ్వు తాగుడు నేర్చుకున్నావెందుకు?" అని అడుగుతుంది.

''ఇంక తాగుడు మానేస్తానని ప్రతిజ్ఞ చెయ్యి" అని అడుగుతుంది.

"నేను చెయ్యలేను" అంటాడు దేవదాసు.

''ఎందుకు చెయ్యలేవు'' అని అడుగుతుంది పార్వతి.

"అందరూ అన్ని పనులు చెయ్యగలరా?"

''యిష్టమయితే తప్పకుండా చెయ్యగలరు" అంటుంది పార్వతి.

"నువ్వు ఈ రాత్రి నాతో లేచి రాగలవా" అంటాడు దేవదాసు.

ఖంగు తింటుంది పార్వతి. "అదెలా" అంటూ... "ప్రతిజ్ఞ చెయ్యి" అని ఏడుస్తుంది పార్వతి.

దేవదాసు కూడా కండ్లకు నీళ్ళు తెచ్చుకుంటాడు.

"నేను చచ్చిపోతున్నాను దేవదా! ఎన్నడు నీకు ఉపకారం చేసి ఎరుగను. నా ఆజన్మ వాంఛ"

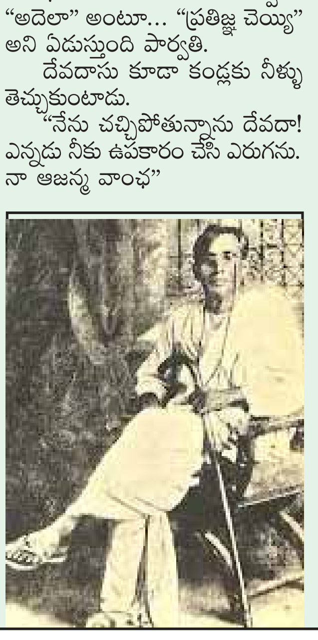

జవాబుగా "దానికీ సమయం వచ్చింది" అంటాడు దేవదాసు.

"అయితే నా దగ్గరకు రా. ఇక్కడ నిన్ను చూసేవారెవ్వరూ లేరు"

బర్మా నుంచి వచ్చిన తర్వాత శరత్‌చంద్ర హౌరాలో నిర్మించుకున్న ఇల్లు.

"నీ యింటికి వస్తే ఆదరిస్తావా" అని అడుగుతాడు దేవదాసు.

"మా యింటికి రా దేవదా!" అంటుంది పార్వతి.

''సరే వస్తాను'' అంటాడు దేవదాసు.

".... చనిపోయేముందు కూడా నాకీ సంగతీ జ్ఞాపకం ఉంటుంది" అంటాడు దేవదాసు.

మనసులు కలిసిన మనుషుల పెండ్లి చెయ్యకపోవడం వలన ఎన్ని ఇబ్బందులు వస్తాయో అనుభవపూర్వకంగా గ్రహిస్తుంది దేవదాసు తల్లి. "దేవదాసుకు పార్వతిని ఇచ్చి పెండ్లి చేస్తే బాగుండునేమో కదా" అనుకుంటుంది.

ఇంట్లో ఉండలేక ఆమె కాశీ తీర్థయాత్రకు వెళ్తానంటుంది. తల్లిని కాశీలో ఉంచి, తను కలకత్తా వెళ్తాడు దేవదాసు.

ఒకసారి 'చంద్రముఖి' జ్ఞాపకం వచ్చి, చూడడానికి వెళ్తాడు దేవదాసు. కాని 'చంద్రముఖి'లో కొంత పరివర్తన వచ్చి ఆమె మామూలు స్త్రీగా మారిపోయి కనిపిస్తుంది!

చిక్కిపోయి సామాన్యంగా కనిపిస్తున్న, ఒంటిపై నగలు ఏమీ లేక మాసిపోయిన నల్లచీరెను కట్టుకుని ఉ

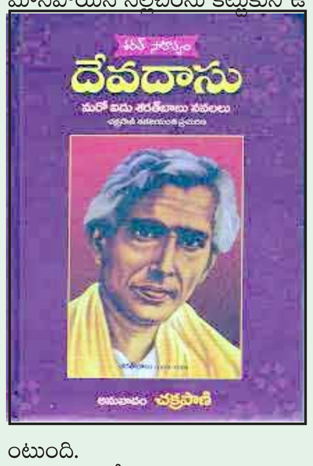

ంటుంది.

"జబ్బు చేసిందా"

''నీ ఒంటి మీద నగలన్నీ ఏమయిపోయినాయి?" అని అడుగుతాడు దేవదాసు.

"అమ్మేశాను" అంటుంది.

చంద్రముఖి తన మునుపటి బతుకునుండి విముఖత చెంది, ఒంటరిగా బతుకుతుంటుంది. ఇంటి అద్దె కట్టటానికి కూడా ఆమెకు డబ్బులు ఉండవు. అందుకే ఉన్న రెండు చేతిగాజులను అమ్మేసి అద్దె కట్టేసి, ఎక్కడో దూరంగా పల్లెటూరికి పోదాం అనుకుంటుంది. వెళ్ళేముందు ఒకసారి దేవదాసును చూడాలి అని మనసులో ఉండి. ఆ కోరిక కూడా తీరింది చంద్రముఖికి దేవదాసు రావడం వలన. ఒకమాట అడుగుతుంది దేవదాసు చంద్రముఖి.

"పార్వతి నిన్ను బాగా గాయపరిచిందా" అని.

తన ఇంట్లో ఉన్నపుడు, నిద్రలోనే 'పార్వతిని' కలువరించేవాడు దేవదాసు. ఆ విషయాలు గమనించే అడిగింది.

"ఆమె ఎంత ప్రేమించిందో నిన్ను బట్టి తెలుసుకున్నాను" అంటుంది.

తాగుబోతు అయిపోయిన సందర్భాలను గురించి చెపుతూ, "మానెయ్యగలిగితే మానేసెయ్యి. ఆ సమయంలో బంగారంలాంటి ప్రాణాన్ని పోగొట్టుకోవద్దు" అంటుంది.

చంద్రముఖి కూడా మనసులో దేవదాసును ఆరాధిస్తూ అతని క్షేమాన్ని కోరుకుంటుంది. ఆమె కోరుకున్నట్లు అశోధపూర్ వచ్చి ఇల్లు కట్టుకొని నివసిస్తుంటుంది.

రెండు సంవత్సరాలు గడిచిపోతుంది కాలం. చంద్రముఖి దేవదాసును మనసులో తలుస్తూ, కాలం గడుపుతూ ఉంటుంది. ఒకసారి దేవదాసును కలుద్దామని వాళ్ళ ఊరు

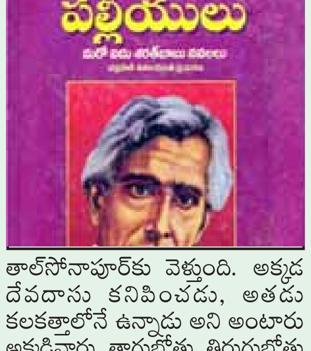

తాల్‌సోనాపూర్‌కు వెళ్తుంది. అక్కడ దేవదాసు కనిపించడు, అతడు కలకత్తాలోనే ఉన్నాడు అని అంటారు అక్కడివారు. తాగుబోతు, తిరుగుబోతు అయి ఉన్న ఆస్తినంతా కరుగదీస్తూ, ఊరికి వస్తూ అప్పుడప్పుడు తనకు వచ్చిన వాటాను తీసుకొని పోయి గడుపుతున్నాడు. వ్యసనపరుడై, వ్యాధిగ్రస్తుడై, చెడిపోయాడు అనగా వింటుంది. బాధ పడుతుంది. చంద్రముఖి.

ఒకనాడు కలకత్తాలో రోడ్డు వెంబడి తాగి పడిపోయి ఉండగా గమనించి దేవదాసును తన ఇంటికి తీసుకొని వచ్చి సపర్యలు చేస్తుంది చంద్రముఖి. ఒకనెల రోజులు దేవదాసు మంచంపైనే ఉన్నాడు. క్రమంగా అతని ఆరోగ్యం కుదుటపడుతుంది.

ఆమె చేస్తున్న సపర్యలను చూసి, "నీ పేరు చాలా పెద్దదిగా ఉంది చంద్రముఖీ!".... ఇవాళ నుంచి నిన్ను 'అమ్మి' అని పిలుస్తా" అంటాడు.

"మంచిదే కానీండి" అంటుంది చంద్రముఖి.

ఇంకా "సరే కాని అమ్మీ! నువ్వు నాకు ఎవరవని ఇంత శ్రద్ధగా ఉపచారం చేస్తున్నావు" అని అడుగుతాడు దేవదాసు.

అందుకు ఆమె "నువ్వే నాకు సర్వస్వం అని - ఇంకా ఇప్పటికీ గ్రహించలేదా" అంటుంది.

సమాధానంగా "పార్వతిని ఎంత ప్రేమించేవాడిని! ఆమె ఎంత ప్రేమించింది నన్ను? అయినా ఎన్ని కష్టాలు?... నువ్వు కూడా బహుశా పార్వతిలా బాధలు పడుతావు అమ్మీ!" అంటాడు.

ఇంకా పర్వతిని చంద్రముఖిని పోలుస్తూ,

"మీ యిద్దరిలో ఎంతో వ్యత్యాసం, ఎంతో సామ్యం ఉంది. ఒకరిలో ఎంతో అభిమానం, బౌద్ధత్వం; మరొకరిలో ఎంతో శాంతం (నిగ్రహమునూ), ఆమెలో ఏమాత్రం సహన శక్తి లేదు. కాని నీలో ఎంత సహనం. ఆమెకెంతటి పేరు ప్రఖ్యాతులు! నీకెంత కళంకం! ఆమెను అందరు ప్రేమిస్తారు. కాని నిన్ను ఏవగిస్తారు. అయినా నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. ఎందుకు ప్రేమించను!" అని దీర్ఘంగా నిట్టూరుస్తాడు దేవదాసు. ఇంకా "మరణానంతరం మనమిద్దరం మళ్ళీ కలుసుకుంటే, ఇంకెప్పుడూ నిన్ను విడిచిపెట్టి ఉండలేను" అంటాడు!

చంద్రముఖి హృదయం తేలిక చేసుకొని "ఏ కాలానికైనా, ఏ జన్మకైనా ఈ పాపిష్టురాలికి పాపం పరిహారమైతే, నాకు ఈ అనుగ్రహమే ప్రసాదించు భగవాన్" అని మనసులో ప్రార్థించుకుంటుంది.

దేవదాసు జీవితంలో ఇలా పార్వతి, చంద్రముఖిల యెడల ప్రేమ భావన ఏర్పడి ఉంటుంది కాలక్రమంలో.

ఆ తర్వాత రెండు నెలలు గడిచిపోయి ఆరోగ్యం కుదుటపడి గాలిమార్పుకి అలహాబాద్ వెళ్ళిపోతాడు దేవదాసు. దేవదాసుతో పాటు అతని సేవకుడు ధర్మదాసు ఉంటాడు, సపర్యలు చేయడానికి. తర్వాత ఎక్కడికయినా కొత్తచోటకు వెళదామా అంటూ బొంబాయిలో ఒక సంవత్సరం ఉంటాడు. దేవదాసు సేవకుడితో కలిసి. బొంబాయిలో వైద్యం చేయించుకున్నప్పటికీ, పూర్తిగా అనారోగ్యం నుండి కోలుకోడు దేవదాసు. అప్పటికీ అతని శరీరం కృషిస్తుంది. లివర్ పూర్తిగా ఖరాబు అవుతుంది. జ్వరం, దగ్గు, శరీరమంతా నల్లబడి ఎముకల గూడులా తయారవుతుంది. కళ్ళు గుంటలు పడ్డాయి. తలమీద వెంట్రుకలు ఊడిపోతాయి.

బొంబాయి నుంచి ఆరోగ్యం పూర్తిగా ఖరాబు అయ్యిందని తలచి, ధర్మదాసుతో కలిసి హుగ్లీకి టికెట్ కొట్టి రైలులో కూర్చుంటాడు. రైలులో దేవదాసుకు బాగా జ్వరం వస్తుంది. వారు దిగవలసిన స్టేషన్‌లో దిగలేనంత నిస్సహాయతలో ఉండగా రైలు కాశీ దాటి వెళ్ళిపోతుంది నిద్రలోనే.

"మనం పాట్నాలో దిగి డాక్టరు గారికి చూపిద్దాం" అంటాడు ధర్మ.

రైలు పాండువా స్టేషన్‌కు

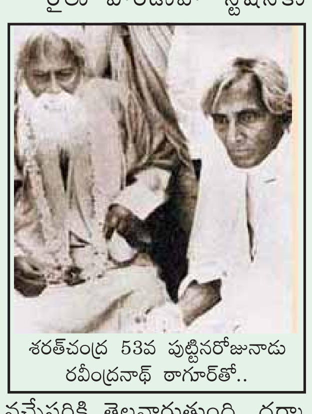

శరత్‌చంద్ర 53వ పుట్టినరోజునాడు రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్‌తో..

వచ్చేసరికి తెల్లవారుతుంది. ధర్మా నిద్దురపోతుంటాడు. ధర్మను లేపకుండానే అలానే వదిలిపెట్టి ఒంటరిగానే రైలుదిగి ఓ ఇంటికి వచ్చి, గుర్రపు బండి వాడిని పిలిచి "హాతిపోతా తీసుకపోతావా బాబూ'' అని అడుగుతాడు.

హాతిపోతా పార్వతి వాళ్ళ ఊరు. ఆమెను చివ్వరి రోజుల్లోనయినా కలువాలనే కోరిక తపన దేవదాసుకు. గుర్రపుబండి దొరకక, వందరూపాయలకు ఎద్దులబడిని మాట్లాడుకొని హాతిపోతాకు బయలుదేరుతాడు దేవదాసు. విపరీతమైన వర్షం కురుస్తుంది. దేవదాసు పరిస్థితి పూర్తిగా ఏమీ బాగా ఉండదు. అక్కడికి రెండు రోజుల ప్రయాణం హాతిపోతాకు.

ఆ వర్షపు రాత్రి పన్నెండింటికి ఆ ఎద్దులబండి, హాతిపోతా జమీందారు గారింటికి ఎదురుగా ఉన్న రావిచెట్టు కింద గట్టు దగ్గరికి వచ్చి ఆగుతుంది.

''దిగండి బాబు'' అంటాడు బండివాడు.

దేవదాసు పూర్తిగా నీరసించి పోయి ఉంటాడు. బండివాడే దేవదాసును అతికష్టంమీద ఎత్తుకొని అక్కడ రావి చెట్టు, దగ్గర అరుగుమీద గుడ్డపరిచి పరుండబెడుతాడు. అందరు నిద్దుర పోతున్నారు. అతికష్టంమీద దేవదాసు జేబులోంచి వంద రూపాయల నోటుతీసి బండివాడికి ఇస్తాడు.

తెల్లవారింది, జనం అందరు జమ అవుతారు. రావిచెట్టుకింద ఒక వ్యక్తి చనిపోతున్నడు, భాగ్యవంతుడు! ఒంటి మీద శాలువా, కాళ్ళకు ముఖమల్ బూట్లు, వేలికి ఉంగరం అని అందరు అనుకుంటుంటరు.

ఆ వార్త జమీందారు పార్వతి భర్త భువన బాబు చెవిన కూడా పడుతుంది. డాక్టరుకు కబురంపుతాడు భువనబా. దేవదాసు కళ్ళవెంబడి నీరు ధారలుగా కారుతుంటుంది. గొంతు బిగుసుకుపోతుంటుంది.

డాక్టరు వచ్చి "ఎగశ్వాస వచ్చింది, ప్రాణం పోతుంది" అంటాడు.

మేడమీద కూర్చున్న పార్వతి కూడా ఈ సంగతి విని "అయ్యో! పాపం అనుకుంది!"

ఎవరో ఒకరు నోట్లో రెండు నీటి చుక్కలు వేస్తారు దేవదాసు కళ్లు మూస్తాడు.

ఎవరు దహనం చేస్తారు? ఏ ఊరివాడు? ఎవరు తాకుతారు? ఏ జాతివాడో? అని చర్చ మొదలవుతుంది. పోలీసుకు కబురంపితే వచ్చి ఎంక్వైరీ చేస్తారు.

దేవదాసు జేబులలో దొరికిన ఉత్తరాలను బట్టి, చేతిమీద పచ్చపొడుపు అక్షరాలను బట్టి దేవదాసు ముఖర్జీ, తాల్‌సోనాపూర్ నివాసి అని నిర్ధారిస్తారు. 'తాల్‌సోనాపూర్' అనే పేరు తెలిసి "పిన్ని పుట్టిల్లు" ఈ ఊరేగా? ఆమె చూస్తే గుర్తుపడ్తుంది శవాన్ని అనుకుంటాడు జమీందారి పెద్దకొడుకు మహేంద్రుడు.

కాని ఒక అనాథ శవాన్ని గుర్తించడానికి జమీందారిణిని రానిస్తారా? ఎవరైనా! భువజన్‌చౌదరి భార్యను బయటకు రానిస్తారా?" అని మౌనంగా ఊర్కొంటారు అందరు.

బ్రాహ్మణశవం అయినా ముట్టుకోవడానికి ఎవరూ రారు, వెట్టివాళ్ళు వచ్చి, అతన్ని తీసుకవెళ్ళి దహనం చేస్తారు. సగం కాలిన శవాన్ని ఏ ఎండిన చెరువు దగ్గరో వదిలేసారు. కాకులు, గద్దలు వచ్చి శవం మీద వాల్తాయి. నక్కలు, కుక్కలు శవం కోసం కొట్లాడుకుంటాయి. ఈ విషయం విన్నవాళ్ళు ''పాపం!" అనుకుంటారు.

ఆ నోటో ఈ నోటో ఈ విషయం పార్వతికి తెలుస్తుంది. దాసీదాన్ని అడిగితే అతనెవరో పెద్దకొడుకు మహేంద్రునికి తెలుసు అంటుంది.

మహేంద్రుని అడిగితే... "మీ ఊరు దేవదాసు ముఖర్జీ" అంటాడు.

అతని దగ్గర దొరికిన ఉత్తరాల సంగతి తెలుసుకొని, అతని శరీరంపై పచ్చబొట్లు విషయం తెలుసుకొని, వ్రేలికి ఉన్న నీలం పొదిగిన ఉంగరం గురించి తెలుసుకొని అతడు తన దేవదాసే అని గ్రహించి...

"నేను వెడుతున్నాను" అంటూ పార్వతి పరిగెత్తుకుంటూ కిందిగి దిగివస్తుంది. "అమ్మ బాబాయ్" అని ఏడుస్తూ పరుగెత్తుతుంది!

జమీందారు, జమీందారు దాసదాసీలు పార్వతిని అడ్డగిస్తారు బయటకు వెళ్ళకుండా! పార్వతి స్పృహతప్పి పడిపోతుంది. స్పృహ తప్పిన పార్వతిని లోనికి తీసుకవస్తారు. మర్నాడు స్పృహలోకి వస్తుంది పార్వతి. ఏమీ మాట్లాడదు, "రాత్రి నుండి రాలేదా, రాత్రల్లా" అని ఒక దాసిని పిలిచి అడుగుతుంది. తర్వాత ఇక పార్వతి మాట్లాడలేదు.

ఇది దేవదాసు నవల ముగింపు.

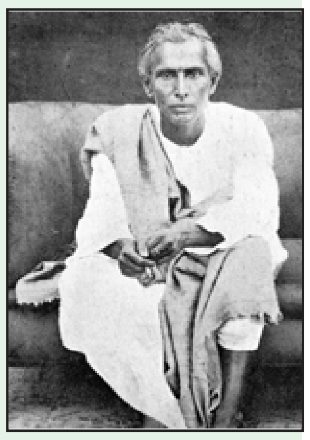

తర్వాత పార్వతి ఏమయ్యిందో, ఎలా ఉందో అని రచయిత ఏమీ చెప్పడు.

నవల చివరలో రచయిత "దేవదాసు లాంటి హతబాగ్యులతో నిగ్రహం లేనివారితో, పాపిష్టులతో మీకు పరిచయం కలిగితే వారికోసం మీరు ఒక ప్రార్థన చెయ్యండి'' అంటారు.

ఇంకా ఎవరికీ దేవదాసు లాంటి మృత్యువు రాకూడదు అంటారు.

"మృత్యువు వల్ల నష్టం ఏమీలేదు కాని. ఆ సమయంలో స్నేహపూర్వకమైన కరస్పర్శ అతని లలాటానికి సోకాలి, కరుణార్థ్రమైన స్నేహం, ఒక్క ప్రేమమయమైన ముఖాన్ని చూస్తూ అయినా జీవితం అంతం కావాలి. చనిపోయే ముందు ఒక్క కన్నీటి బిందువునైనా చూచి చనిపోవాలి!" అంటాడు శరత్‌చంద్ర చటోపాధ్యాయ !

ఇది దాదాపుగా నూరేళ్ళ కింది నాటి నవల. అప్పటికీ, ఇప్పటికీ సమాజంలోని కులాల అంతరాలు ఇప్పటికీ మారలేదు అనిపిస్తుంది. ప్రేమించుకున్న ప్రేమికులకు కులాలు, పద్ధతులు, సంప్రదాయాలు, ఉన్నత కుటుంబాలు, పేదింటి కుటుంబాలు అడ్డం అయినట్టే పిరికివాళ్ళకు ప్రేమ అందదు అనేది నవల సారాంశం !

దేవదాసు ఉట్టి పిరికివాడు, ధైర్యం లేనివాడు, పార్వతే కొంత నయం ధైర్యం చేస్తుంది ప్రేమవిషయంలో.. కాని తను కూడా ఏమీ చేయలేక బతుకులో ఒదిగిపోతుంది.

వారి వారి మనస్తత్వాల పరంగా ఎవరి జీవితమైనా ఉంటుంది. నవ యువత యువకులు ప్రేమను నిర్మించుకుంటే దానిని అర్థం చేసుకునే తల్లిదండ్రులు ఉండకపోతే, ఫలితాలు ఇలానే ఉంటాయి.

సమాజానికి దేవదాసు నవల ఒక నెగటివ్ సందేశాన్నే ఇచ్చింది అనాలి. ఇది విఫలమైన ప్రేమకథ.

-సబ్బని లక్ష్మీ నారాయణ
8985251271

మృగాళ్ల గాలిపుట్టుక

ప్రశ్నించలేని ముఖాలన్ని
గాజు కాగితాలపై
బతుకు పరుగులు తీస్తున్నయ్ !

మౌనంగా చూస్తూ
ప్రశ్నించలేని ఆటబొమ్మలు
కెమెరా కన్నులతో
ఉరకలు వేస్తున్నయ్ !

ఉగ్గు పాల పసి మొగ్గలపై
లేత చిగురుల కన్నె సిగ్గులపై
అనైతిక చర్యలను ఖండించలేక
ఊర కుక్కలను దండించలేక
నిర్భయ చట్టాలు
దిశ చట్టాలు
కేవలం కాగితాలపై అక్షరాల శవమై
రాజ్యమేలుతున్నయ్ !

పసి కాయాన్ని నలిమి
కన్నెపొరల ఖాయాలపై
కామపు పొరలు కమ్ముకొని
మానవత్వపు మనసు చెదిరి
రాక్షసపు ఆలోచనలు చేరి
మృగాళ్ల గాలిపుట్టుకతో వివస్త్రమై
సిగ్గు లేకుండా పెగ్గు వేస్తూ
కాలచక్రంలో తిరుగుతున్నయ్ !

చలనంలేని ఈ ప్రపంచంలో
రోజుకో దాష్టీకం జరుగుతున్న
కఠినంగా శిక్షలు అమలు కాలేక
శవమై ఊరేగింపుగా
తరలి తరలి వచ్చి
దొంగ కన్నీళ్ళు విడిచే
స్వార్థచింతన మూర్ఖులకు
న్యాయం గురించి తెలుసుకునేదెప్పుడో..?

నిన్న మొన్న నేడు
అనాగరిక ఆనవాళ్ళు
పురుడోసుకున్న కొద్ది
మూగ మనసుతో మౌనంగా
ఎవరికీ వారే తీరుగా
ఫలితం ఇవ్వలేనీ
న్యాయ వ్యవస్థలు
నిద్రపోతూ మేల్కొంటున్నయ్ !

పుట్టినంకా భూవిపై గాలి తిరుగుడు తాకి
పెంపక ఉప్పెనలో తీరం దారిమరచి
వావి వరుసల లాలనలో తారతమ్యం మరచి
తల్లి గర్భశోకమునకు
క్రూరమృగాలు
కన్నీటి శోకం తెప్పిస్తున్నవి !

–డాక్టర్ పగిడిపల్లి సురేందర్
80748 46063

మాతృమూర్తి

అమ్మంటే శిశువుకు
ప్రాణం పోసే పరబ్రహ్మ
బాలింతై బిడ్డ రక్షణకు
కఠోర పథ్యాలున్న దేవతామూర్తి.

బడికెళ్లినని మొండికేస్తే
పుస్తకాల సంచిలో
తాయిలాలు పెట్టి
చదువుకు పంపే ప్రేమమూర్తి.

పెద్ద చదువుల కోసం
కళాశాల మెట్లెక్కడానికై
ఇటుకల తట్టతో తను
పడికట్లెక్కిన త్యాగమూర్తి.

బిడ్డ బతుకుజీవనం
బంగారం కావాలని
దేవుళ్లకు మొక్కుచూ
కూర్మిని పంచిన మాతృతమూర్తి.

–పేరూరు బాలసుబ్రమణ్యం
సెల్: 9849224162

మహాధైర్యాన్ని ఇచ్చే మహా గ్రంథం 'వర్ణిక'

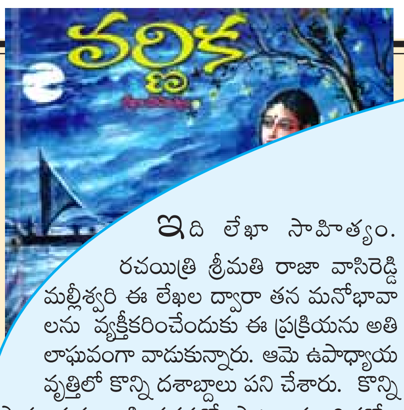

ఇది లేఖా సాహిత్యం. రచయిత్రి శ్రీమతి రాజా వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి ఈ లేఖల ద్వారా తన మనోభావాలను వ్యక్తీకరించేందుకు ఈ ప్రక్రియను అతి లాఘవంగా వాడుకున్నారు. ఆమె ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో కొన్ని దశాబ్దాలు పని చేశారు. కొన్ని పాఠ్య పుస్తకాలకి రచనతో పాటు దశాదిశతో నిర్దేశం చేశారు. ఆమెకు తెలుగు, సంస్కృత భాషల మీద అమితమైన పట్టు ఉంది. అంతకంటే మించి అంతరించిపోతున్న తెలుగు పదాలను, పదాంశాలను, తెలుగు భాష వైచిత్రిని కాపాడాలనే అపారమైన దీక్షా, పట్టుదలతో పాటు ఆకాంక్ష ఉంది. మమకారం ఉంది. అందులో భాగంగానే కర్తవ్యదీక్షతో, అపారమైన సామాజిక నిబద్ధతతో, నిమగ్నతతో సాహిత్య కృషి చేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఈ లేఖా సాహిత్యం వెలువరించడం ద్వారా సమాజంలో లుప్తమవుతున్న ప్రేమ, మమకారం, సభ్యత, సంస్కారం, సామాజిక జీవులుగా, మానవుల కర్తవ్య పాలనకి అవసరమైన కనీస బాధ్యతలను గుర్తు చేయడం ఒక ఉపాధ్యాయురాలుగా, ఒక గురువుగా బోధ భాధ్యతలను తలకెత్తుకున్నారు. అందుకే ఈ పుస్తకానికి "వర్ణిక" అని పేరిడింది. వర్ణిక అంటే వర్ణములు కలదని, వర్ణించే వివిధ భావ సందోహం అని ఎన్నైనా అర్థాలు చెప్పుకోవచ్చు. ఇటువంటి కొత్త పేరుని యిదివరకు ఎవరూ ఏ పుస్తకానికీ వాడుకోలేదు. రచయిత్రి భాషా ప్రేమకు ఈ పేరు ఒక గీటురాయి. అంతేకాదు వివిధ విషయాలని ఎంతో హితవుతో, నమ్రతతో, వివేకంతో, ఓపికగా ముఖ్యంగా ఈనాటి యువతకు అవసరమైన సామాజిక బాధ్యతను గుర్తుచేసి, రుజుమార్గంలో సంచరించేందుకు ఈ పుస్తకం ఎంతో దోహదం చేస్తుంది. అందుకు తగ్గట్టుగా మల్లీశ్వరి ఒక క్రమబద్ధమైన ప్రణాళికతో ఈ గ్రంథ రచన చేశారు. విజయవంతం అయ్యారు.

ఎంతో మేథో మథనంతో, అంతకంటే మించిన ఓ గొప్ప భాషా తపస్సుతో ఓ యోగినిగా ఈ లేఖల రచన చేశారు. గతంలో కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు **"శారద లేఖలు"** వెలువరించారు. ఆ తర్వాత కాలంలో చలం మ్యూజింగ్స్ ఒక సంచలనం కలిగించాయి. రారా వంటి విమర్శకులు రాసిన లేఖలు కూడా పుస్తకాలుగా వచ్చాయి. వర్తమానంలో ఫేస్‌బుక్ మాధ్యమాన్ని హుందాగా, ఒడుపుగా, బహుముఖీనంగా మంజు యనమదల మ్యూజింగ్స్ మాదిరి **'రెండు లేఖా సాహిత్య పుస్తకాలు'**ను ప్రచురించారు.

1. సడి చేయని (అ) ముద్రితాక్షరాలు/ మంజు మనసు ముచ్చట్లు

2.. అంతర్లోచనాలు/ మంజు మనసు ముచ్చట్లు

మంజు మాదిరిగానే మల్లీశ్వరి కూడా ఒక నైరూప్య మిత్రురాలికి హితేషిగా ఈ లేఖా సాహిత్యం రాసింది లేదూ. సున్నితమైన భావాలకి ఒకరూపు గట్టించి వాటిని పలకరిస్తా లేఖలు సృష్టించారు. కవిత్వాన్ని, మనస్సుని సంబోధిస్తా రాసిన పలు లేఖలు ఈ పుస్తకంలో వున్నాయి. ఈ లేఖలు మల్లీశ్వరి బహుముఖ ప్రజ్ఞకి, భావ తీవ్రతకి, వేదనకి, వియోగానికి, స్నేహ శీలతకి నిలువెత్తు అద్దం పడ్తున్నాయి. ఒక లేఖలో శ్రీమతి రాజా వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి తాగుడు వల్ల కుటుంబాలు ఎలా విచ్ఛిన్నతమవుతున్నాయో ఒక కథని రూపుగట్టించింది.

> రాజా వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి.. ఒక ఆదర్శవంతమైన కవయిత్రిగా, సాహిత్య పరిశోధకురాలిగా, భాషా సేవకురాలిగా, బాల సాహిత్య సృజనకారిణిగా, గజల్ కవయిత్రిగా, అందర్నీ ఆకట్టుకునేలా పుస్తక సమీక్షకురాలిగా ఇలా బహుముఖ ప్రజ్ఞ ప్రదర్శిస్తూ.. సాహితీ రసజ్ఞుల ఆదరాభిమానాలు పొందుతున్న రాజావాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి రచించిన లేఖా సాహిత్యం 'వర్ణిక'పై ప్రముఖ కవి, రచయిత సాగర్ శ్రీరామ కవచం రాసిన ముందు మాట ఇది..

"లేఖలలో తప్ప అంత సాంత్వన ఫోన్‌లో ఎంత మాట్లాడినా కలుగదు" అంటుంది. ఈ అభిప్రాయంతోనే రచయిత్రి లేఖా సాహిత్యం కొనసాగించటానికి పూనిక పట్టిందని తోస్తుంది.

"ఇరుకు జీవితాన్ని విశాలం చేసుకోవటానికి నిత్యం ప్రయత్నం చేస్తూనే వుంటాడు మనిషి" అంటుంది. ఆ ప్రయత్నంలో కొందరికి సఫలత, మరికొందరికి విఫలత ఎదురుకావచ్చు. ఆ సుఖదు:ఖాల కావడిని రచయిత్రి తన లేఖలలో మోసి మన ముందు నిండారా ఎంతో సహృదయతతో పరిచారు. మనిషిలోని స్వీయశక్తిని తట్టి లేపి ఋజుమార్గంలో నడవటానికి ఈ పుస్తకంలోని లేఖలు నిజంగా ఎంతో సహకరిస్తాయి.

ఈ లేఖా సాహిత్యంలో స్త్రీ హృదయ జ్ఞాన భాండాగారం వుంది. వెతుక్కునే వాళ్ళకి వెతుక్కున్నంత ఆసరా ఇస్తాయి. ఆమె ఆలోచనలు, భావుకతా పూర్ణ సందేశాలు. ఈమె ఆలోచనలు ప్రపంచాన్ని మార్చటానికి యిచ్చిన రాజకీయ తాత్త్వికతలు, నినాదాలు కావు. కానీ మనిమనిషి తన్ను తాను అంతరంగికంగా దర్శించుకోవటానికి లోచూపుని నిండుగా అందిస్తాయనే నమ్మకం నాకు వుంది. రచయిత్రిలో అంతటి అనుహ్యమైన ప్రజ్ఞా పాటవాలు ఉన్నాయి.

''ఎవరు నాలో దీప్తిని రగిలించేది. **అసమర్థతగా నేనుంటే, ఎవరు నాలో చైతన్యాన్ని రగిలించేది.** అనుకుంటూ స్వీయశక్తిని వెలికి తెచ్చుకోరు.. అనే మీమాంసని రచయిత్రి మనలో రగిలిస్తుంది. రచయిత్రి ఎంతో తార్కికంగా, ఆలోచిస్తూ, తత్త్వబోధ చేసిన తీరు మనిషి మనుగడకి అత్యవసరమైన జీవన రహస్యాలను ఈ పుస్తకం మోశారు. ప్రేమ అనురాగం, అసహాయత, దైన్యం నిండిన జీవితాల్లోకి ఈ రచయిత్రి తొంగి చూడటానికి అనంత ప్రయత్నం చేసింది. బహుశ ఇవ్వన్నీ రచయిత్రి అప్రయత్న పూర్వక చర్యలని మనం భావిస్తే చాలా దోషం అవుతుంది. రచయిత్రి చైతన్య పూర్వక సదుద్దేశ్యంతోనే ఈ లేఖలని సృష్టించారు. సమర్థత చేశారు. అందుకున్న వాళ్ళకి అందుకున్నంతగా, గ్రహించినంతగా సర్వ ఫలితం తప్పక వుంటుంది.

ఎక్కడా ఎవర్నీ రచయిత్రి బాధించదు, బోధనలతో సమన్వీత జ్ఞాన ప్రసారం కోసం తనలోకి తాను తొంగి చేసుకుంటూ, మనలోకి పరకాయ ప్రవేశం చేస్తుంది. జీవితంలోని వాసనల మూలంగా, కలిగే దుఃఖానికి కొంత సాంత్వన పూర్వక మనో ప్రయత్నం ఈ లేఖలు చేశాయి. ఆ విషయాలలో ఆమె కృతకృత్యురాలయ్యారు.

అనుభూతి గాఢత గురించి, తన అనుకంపనలు గురించి రచయిత్రి స్వయంగా యిలా ప్రకటితమవుతుంది. ఆమె భావనలు చాలా వైచిత్రితో కూడి రసజ్ఞతతో ఒప్పారుతాయి. అణచుకొనలవిగాని భావ పరంపరే నా భాగ్యమే... నే రాగమై పోయా.. సీతాకోక చిలుకనైపోయా.. అందాల మిణుగురునైపోయా.. పూచే పూవునై పోయా.. పూలతోటల సింగారమైపోయా.. పిట్ట పాడే పాటనైపోయా.." ఇలా రసానంద తీరాలకు చేర్చే భావుకతతో రచయిత్రి పరవశించినపుడు ఆత్మాశ్రయ కవిత్వ తీర్మానాలే కాదు, సర్రియలిస్టిక్ ఇమేజరీని రచయిత్రి ఎంత ఒడుపుగా పదాలతో రూపుకట్టించారో చూస్తే రచయిత్రిలో అద్భుత ఊహ శబలత వుందని పై పదాలే పెట్టని గోడ. వ్యక్తీకరణలో రొమాంటిసిజం తాలూకు భావజాలాన్ని ఈ లేఖలలో రచయిత్రి అద్భుతంగా పలికించారు.

మనల్ని రోమాంచితులని చేస్తారు. ఆనంద తీరాలలో విహారయాత్ర చేయిస్తారు.

కొన్ని వ్యాసాలలో తిలక్, కృష్ణశాస్త్రిల కవిత్వం గుప్పిళ్ళు విప్పి గుభాళింపుల కుమ్మరిస్తారు.

"నీవు కవివా.. కవ్వింపువా.. మనోయవని కాంతరాన మౌనమై దాగిన.. మదురిమవా.. మనసును మెలిపెట్టే.. కనబడని విషాదానివా.. ఏ కిరణమైనా నీ కవితా కిరణం తరువాతేగా.. మోహనమౌ నీ మెచ్చుకోలు తరువాతేగా....' ఇలా లేఖ కవితాత్మతో ప్రారంభిస్తుంది. కవిత్వాకర్షణతో పదాలను మాగ్నిపై చేసే అనంతాత్మతో లేఖా సాహిత్యాన్ని శిఖరాగ్ర స్థాయికి చేర్చగలిగిన ఏకైక మహా వ్యాసకర్తగా రాజా వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి చరిత్రలో, యింకా చెప్తే సాహిత్య మహా చరిత్రలో తనకంటూ ఒక చోటుని ఈ లేఖా సాహిత్యం ద్వారా సాధించుకుంది.

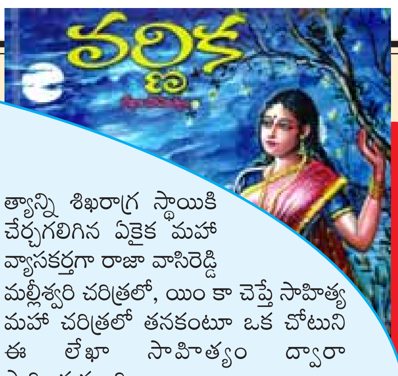

వర్ణికలోని ప్రతి లేఖా ఎంతో ప్రణాళికాబద్ధం గా సాగాయి. వేటికవే సాటి పలు భిన్న శిల్పరీ తులతో ప్రవచించబడ్డాయి. రచయిత్రి ప్రతి లేఖలోనూ ఓ మెలోడ్రామా సృష్టించారు. కొత్త కోణాలను ఆవిష్క రించారు. అవి సమాజపరంగావచ్చు. మానసిక, విషాద. వియోగ, వివశతాపూర్వక విమర్శలు గావచ్చు. మానసిక వికాసానికి నిశ్చయంగా తోడ్పడతాయి. ఈ సాహిత్య లేఖల్లో ప్రచ్ఛన్న వస్తు శిల్పాల పాత్ర గణనీయంగా వికసించింది. ఒకోసారి వ్యాసంగా తోచినా ఇవి వ్యాసాలు కావు. కవిత్వ రీతులూ ప్రత్యక్షమయ్యాయి. గీతికలూ, గుండె గొంతుకలో తచ్చాడాయి. వ్యాస పూర్వ కవిత్వ భావుకతా గీతికలుగా వర్ణికలోని లేఖలు రచించ బడ్డాయి. రచయిత్రిలోని కవి ప్రతి పదంలోనూ లేఖినిని సారించారు. రచయిత్రి యొక్క పరిణిత, పరిపక్వ మానసిక స్థాయీ బేధాలు పాఠకులకి ఎంతో మేథో స్థాయిని పెంచటానికి నిండారా సహకరిస్తాయి. రచయిత్రి తాను గాంచిన సామాజిక స్థితిగతులను ఈ లేఖలలో ఎంతో సహృదయంతో వివరించింది. ఒక విధంగా ఈ లేఖల లో రాజా వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి దినవారి డైరీగానూ స్వీకరించ వచ్చు. మానసిక అంతఃకల్లోలాలను ఎంతో గంభీరంగా వ్యక్తీకరించింది. వ్యక్తీకరణలో రచ యిత్రిది. అసాధారణ ప్రత్యేక శిల్పరీతి ద్యోతక మవుతుంది. అక్కడే ఆమెని మిగతా రచయిత్రుల నించి వేరుచని ఆమెకి ఒక పండితస్థాయి ప్రకర్షణ ప్రత్యేకించి నిల్పుతుంది. ఈ సాహిత్య స్థాయి అందుకోవటానికి, రచయిత్రి కృషి అపారం. అమోఘం, అనంతరం. అసాధారణం. అవ్యక్తం కూడా నూ.

'పదాల పరిమళాలు', **'ఒక్క పదం- అర్థాలెన్నో...'**, **'నుడి-గుడి'** వంటి తెలుగు భాషా సాహిత్య గ్రంథాలు వెలువరించిన పరిశోధకరాలిగానే ఈ **'వర్ణిక'** అనే లేఖా సాహిత్యంలోను, భాషా పరంగానూ, ఎంతో విశేష వ్యక్తీకరణలు అందిం చింది. అందుకే ఈమెను **'పండిట్'** అని పేరు జత చేస్తున్నాను. ఇక నుంచి ఈవిడ **'పండిట్ రాజా వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి'**గా వ్యవహరించబడాలని మనసారా కోరుకుంటున్నాను, ఆశీర్వదిస్తున్నాను.

తెలుగు సాహిత్యంలో 'వర్ణిక' ఒక మహా ఉత్తేజం కలిగించే మహా గ్రంథంగా, లేఖా సాహిత్యాన్ని మరింత పరిమళింప చేస్తుందని, కీర్తిని సాధిస్తుందని, లేఖా సాహిత్యాన్ని మరింత పరిమళింపచేస్తుందని భావిస్తున్నాను. కొ.కు. అన్నట్టు ధైర్యం కోల్పోయిన వారికి ధైర్యం యివ్వటం కంటే మేలైన చర్య ఏముంటుంది. ఈ రచయిత్రి రచన మానసిక ధైర్యాన్ని పాఠకులకి తప్పక అందిస్తుంది.

–సాగర్ శ్రీరామకవచం
సెల్:9885473934

నానీ

అడవులన్నీ
జన స్వార్థానికి బలి..
అందుకే..
జనావాసాల్లోనికి పులి..!

– వి. మంగతాయారు
సెల్: 9949278483

మోహనరాగం

మురళి రవళి
సంతోషాల జావళి
గీతాజ్ఞాన బోధనావళి
భక్తకోటి వళావళి
పరవశం సర్వమానవాళి

–రేడియమ్
9291527757

ఈత కొలను

సంతోషాన్ని తెచ్చి
ఒక్క చోట కుప్పపోసి
నింగి నుండి
నీలి రంగును తెచ్చి!

వెన్నెల వెలుగులు
అద్దెకు తీసుకొని
నేల దోసిల్లలో
నిలువ ఉంచినట్లు!

కొలనులో దూకాక
పిల్లలూ పెద్దలూ ఒకేతీరు
దుస్తుల్లో, దూకే ఉత్సాహంలో
కేరింతల అలలు సృష్టిస్తున్నారు!

స్వేదం చిందిన శరీరాలకు
సేద తీరే చల్లని కేంద్రాలు
వేడి వాడి తగిలిన మనసుకు
తడి తాకగానే ఆనందం!

మునగ మునగ కు
శరీరం తేలికయినట్లు
బిగపట్టిన శ్వాసతో
గాలిలో తేలుతున్నట్లు!

కాయానికి వ్యాయామం
మనస్సుకి వాహ్యాలం!
వేడిని ఒద్దునపెట్టి
చల్లదనాన్ని ఒడిసిపట్టినట్లు!

సముద్ర, ఆకాశ విహారం
కలిపి నిజమైన కలలా
ఇలలో ఈత కొలను!!

–జగ్గయ్య.జి
9849525802

వాళ్ళకే భోజ్యం.....

నీ స్వరం విని
మెచ్చుకునేవాళ్ళెవరూ లేరిక్కడ
నీ ఆకలికేకలను
చలించేవాళ్ళెవరూ లేరిక్కడ

ఎటొచ్చీ బతకాల్సింది నువ్వే
చావాల్సిందీ నువ్వే
చావు బతుకుల నడుమ
నలగాల్సిందీ నువ్వే

అసలే నువ్వు నలుపు
నలిగిపోయిన నీ బతుకు గోదు
ఎవ్వరికీ పట్టదిక్కడ
అలిసిపోయేలా రెక్కలాడిస్తేనో
పేగులు కదిలేలా డొక్కలు కదిలిస్తేనో తప్ప
నీ ఆత్మఘోష వినేవారెవరూ లేరిక్కడ

ఆవేదనతో కడుపు నిండదు
అర్థాకలితో బతుకు పండదు
ఎప్పటికప్పుడు ఎక్కడికక్కడ
నీదైన కొత్త పాటను నువ్వు గైకట్టుకోవాలి
నీదైన కొత్త ఆటను నువ్వు ప్రదర్శించాలి

రాజ్యమిప్పుడు తెల్ల పావురాలదే
ఆకలి తీరాలన్నా
అంతరించిపోతున్న
నీ ఉనికిని కాపాడుకోవాలన్నా
కాస్త ధైర్యంగా నిలబడడం నేర్చుకోవాలి
కాస్త బలంగా ప్రశ్నించడం నేర్చుకోవాలి
ఇక్కడ బలంగా
ప్రశ్నించేవాళ్ళదే రాజ్యం
గట్టిగా తిరగబడేవాళ్ళకే భోజ్యం.

- ఎస్.నరేశ్ చారి
9701334516

పర్యావరణ కాలుష్యానికి చెక్‌పెట్టి, రైతాంగానికి మేలు చేకూర్చే బయో ఆయిల్ ఇథనాల్?!

–దాసరి కృష్ణారెడ్డి సెల్: 9392582015

వ్యవసాయక దేశమైన భారతదేశంలో దేశానికి వెన్నెముక రైతు, రైతేరాజు, రైతులేనిదే దేశమానవాళి ఆకలితో అలమటించాల్సిందే అంటూ దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటినుండి కిసాన్‌ను ఆకాశమంత ఎత్తుకు ఎగదోసి వేదికలపైనా, బహిరంగంగాను, నాయకులు, ప్రభుత్వాలను ఏలే నాయకగణం పదే పదే పొగడ్తలతో ముంచెత్తుతున్న వారే! వాస్తవానికి వస్తే జీవితాంతం అష్ట కష్టాలతో, ఈ బాధలకు ఎదురీదుతున్నది రైతాంగమే. పంట ఉత్పత్తులకు నీరందక, పండించిన పంటకు లాభసాటి ధర కాదు కదా, సరైన మద్దతు ధరలభించక, మార్కెటింగ్ రంగంలో దళారీ వ్యవస్థ మాయలోపడి, ఆరుగాలం ఇంటిల్లిపాది శ్రమను అయిన కాడికి తెగినమ్ముకొనే అమాయకపు రైతులు ఈ దేశానికి రాజులా?! సామాజిక జీవనస్థితి, ప్రభుత్వాల ఊతంలేని రైతులకు అడపా దడపా ప్రకృతి వైపరీత్యాలు నోటికొచ్చిన పంట నీటిపాలైపోతున్న ఉదంతాలు బోలెడన్ని. అంతకంటే ఘోరమైన విచిత్ర పరిస్థితి ఏమిటంటే తాను పండించిన పంట ఉత్పత్తికి తనకు తానుగా ధర నిర్ణయించలేని దుస్థితి. పారిశ్రామికవేత్తలు తాము ఉత్పత్తికి తనకు తానుగా ధర నిర్ణయించలేని దుస్థితి. పారిశ్రామికవేత్తలు తాము తయారించే పని ముట్లుకు, ఇతర ఉత్పత్తులకు ఇంచగ్గా తామే ధరలు నిర్ణయించి విఫణిలో విక్రయించుకొనే హక్కు, హుందాతనం ఉన్నప్పుడు, రైతుకెందుకు ఉత్పత్తి ధరను నిర్ణయించే హక్కు లేకుండా పోయిందో అనేది బిలియన్ డాలర్ల ప్రశ్న?!

కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రైతుల్ని కుబేరుల్ని చేయబోతున్నా పథకాలు, ప్రణాళికలు, ఎప్పుడు అమలవుతాయన్నది నేటి ప్రశ్న?!

వాతావరణ కాలుష్యానికి, అసమతుల్యతకు, ధరిత్రి భుగ భుగలాడుతూ అగ్ని పర్వతం లావాలా ఉడికుతూ 40 డిగ్రీల పైచిలుకు ఉష్ణోగ్రతలు వెదజల్లుతోంది. ప్రకృతి పరమైన అరణ్యాలు గంపగుత్తగా నరికివేయడం, ప్రపంచ పారిశ్రామికలో భాగంగా కర్బన ఉద్గారాలు, విష రసాయనాలు గాలిలో, నీటిలో కలవడం, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా, చమురు పెట్రోల్, డిజీల్, క్రూడాయిల్, గ్యాస్ వినియోగంతో వాహనాలు వినియోగంతో వాతావరణంలో చేరే కృన ఉద్గారాలు లెక్కకు మిక్కిలిగా కాలుష్యాన్ని దిగ్విణికృతం చేస్తున్నాయి. వాతావరణం సమతుల్యత లేని కారణంగా సముద్రాలలో సునామీలు, మంచు పర్వతాలు క్రుంగి జలప్రవాహాలు, జీవ వైవిధ్యం లేకపోవడం, ఎల్‌నినో ప్రమాదాలు, అతివృష్టి, అనావృష్టి, ఆమ్ల వర్షాలు తదితర ప్రకృతి వైపరీత్యాలు విశ్వంలో ఎదుర్కోక తప్పదని పలు శాఖల శాస్త్రవేత్తలు దశాబ్ది కాలంగా హెచ్చరిస్తూ అత్యవసర నివేదికలు సమర్పించినా గత ప్రస్తుత ప్రభుత్వాలు పర్యావరణ సమతుల్యతకు ఆశించిన పరిధిలో తీసుకున్న తీసుకోబోతున్న ప్రణాళికలు ఆశించినంత పరిణామంలో లేవనేది నగ్న సత్యం.

పెద్ద ఎత్తున వాతావరణంలో చేరుతున్న వాహనాల కాలుష్య నివారణకు ఇథనాల్ వినియోగం. మన దేశంలో వాహనాల వినియోగ నిమిత్తం ఇప్పటి వరకు మనం పెట్రోల్, డీజిల్‌ను విదేశాల నుండి దిగుమతి చేసుకొంటున్నాం. ఎంతగానంటే ఏడాదికి 16 లక్షల కోట్ల చమురును వాహనాలకు వినియోగించడం వల్ల వాహనాలు నడపడం వలన 90శాతం కర్బన ఉద్గారాలు వెలువడి పర్యావరణం కలుషితమవు తోంది. వాతావరణ సమతుల్యతలో భాగంగానే కేంద్ర ప్రభుత్వం పర్యావరణ పరిరక్షణలో భాగంగా, దేశ వ్యవసాయదారుల పంటల ఉత్పత్తికి లాభసాటిగా, దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ఊతమం దించే దిశగా ఇంధన రంగంలోకి ''ఇథనాల్''ను ప్రవేశపెట్టే ప్రయత్నం యుద్ధప్రాతిపదికన చేపట్టింది.

ఈ బయో ఆయిల్ ఉత్పత్తికి వ్యవసాయరంగ ఉత్పత్తులే మూలకాలు

ప్రకృతి వైపరీత్యాలతో పంట చేలు ఉత్పత్తులు, నీటమునిగి, మట్టిలో కలసిపోయే తరుణంలో ధాన్యం తడిచి మట్టి గొట్టుకుపోయినా రైతులు ఎన్నో ఉపాయాలతో పంట ఉత్పత్తిని గట్టెక్కించి ఎండకు ఆరవోసినా ముగ్గ వదలని ధాన్యాన్ని, మొక్క జొన్నలు, చెరకు, వరి తదితర ధాన్యాలు వృథా పోకుండా "ఇథనాల్" బయో అయిల్ తయారీ ప్రణాళికను పకడ్బందీగా ఉపయోగించుకొన్నట్లయితే రైతుల ఉత్పత్తులకు లాభసాటి ధరలు రావడమే కాకుండా, దేశవ్యాప్తంగా తయారైన ఈ ఇథనాల్‌ను ఎగుమతి చేయడం ద్వారా మన దేశానికి మరింత ఆర్థిక లబ్ది చేకూరే అవకాశం ఉంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం దేశవ్యాప్తంగా ఇథనాల్ పంపుల తయారీ

ఇథనాల్ వాహనాలకు నింపాలంటే పంపుల ఏర్పాటు తప్పని సరి. ఇప్పటికే పుణేలో మూడు పంపులు ఏర్పాటు జరిగింది. ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పూర్తిస్థాయిలో ఇథనాల్‌తో వాహనాలుకు వాడుకలోకి తీసుకురావడానికి కేంద్రం ప్రయత్నిస్తున్నది.

బజాజ్, హీరో హెూండా, టీవీఎస్ కంపెనీలు నూరుశాతం బయో ఆయిల్ ఇంధనంతో వాహనాల తయారీకి ముందుకొచ్చాయి. టయోటో వాహనాలు ఇప్పటికే ఇథనాల్‌తో వాహనాలు నడుపుతున్నారు.

ఈ బయో ఆయిల్ ఇంధనంతో దేశవ్యాప్తంగా వాహనాలకు వినియోగిస్తే అవసరమైన ముడిసరుకుల ద్వారా రైతాంగానికి ఆర్థిక ప్రయోజనం కలగడమే కాకుండా, పర్యావరణ కాలుష్యాన్ని నివారించడం, నిరుద్యోగ యువతకు ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాతో లబ్ది పొందడం ఖాయం.

ఇథనాల్ తయారయితే ఏటా 10 లక్షల కోట్లు ఆదా?!

భారత్ ఏటా 10 లక్షల కోట్లు అంతకుమించి విదేశాల నుంచి పెట్రోల్, డిజిల్‌లో కలిపి వాహనాలకు వినియోగించేందఋకు దిగుమతి చేసుకొంటూంది. ఈ బయో అయిల్ తయారీకి వ్యవసాయక దేశమైన మన భారత్‌లో వ్యవసాయదారులు పండించే ఉత్పత్తులతోనే తయారించే సాంతికేక విజ్ఞానం కూడా మన వద్ద ఉంది. వాతావరణ కాలుష్యాన్ని చాల వరకు నివారించి, రైతు సాగుచేసే పంటలే ముడిసరుకై, నిరుద్యోగ యువతకు ఉద్యోగ ఉపాధిని కల్గించే "ఇథనాల్" సంజీవినిని యుద్ధ ప్రాతిపదికన తయారించి ప్రణాళికాబద్ధంగా వాహనాలకు ఉపయోగించడమే ఆలస్యం.

హృదయమా !

నాలోనే ఉంటావ్ !నక్కి నక్కి ఉంటావ్ !
కొందరి పొగడ్తలకు పొంగి పోతుంటావ్ !
అది తప్పు అని నే చెప్పినా
తప్పించుకొని తిరుగుతావ్ !
కొందరి మాటలకు చిన్న పోతుంటావ్ .
పట్టించుకోవద్దని చెప్పినా
నా మాట వినిపించుకోవ్ !
ఎవరికీ కనపడకుండా వెక్కి వెక్కి పడతావ్ !
నాలుగు అంగుళాలు వుంటావేమో ..
ఆరడుగుల మనిషిని ఆడిస్తూ ఉంటావ్ !
గుప్పెడంత ఉంటావ్ ..
చుట్టూ చెర్మమనే కవచం కప్పుకొని
కనిపించకుండా ఉంటావ్ !!
దారులు మూసుకుంటే
స్టెంట్ వేసుకుంటావ్ !
బాధలు బరువు ఎక్కువైతే
బైపాస్ చేసుకుంటావ్!
అయినా నీ తీరు మారదు ..
బాధలన్నీ మూట కట్టుకొని
బరువెక్కుతా వెందుకు!
నాలోనే ఒదిగి ఒదిగి
నన్ను వేధిస్తుంటావ్ ఎందుకు !
నా మోము పై నీ నీడలు ఎందుకు !!
నన్ను ఊపిరాడకుండా
చేస్తావెందుకు !!

–ఎన్.విజయా కిషన్ రెడ్డి
98488 68085

సమాజానికి దిక్సూచి కవి

–అద్వితీయ సాహిత్య పురస్కారాల ప్రదానోత్సవం

పురస్కార గ్రహితలతో అతిథులు.

కవి సమాజానికి దిక్సూచి. స్వచ్ఛమైన సమాజాన్ని కోరుకునేవారు సృజనకారులని ప్రముఖ కవి రచయిత విమర్శకులు భవానీ సాహిత్య వేదిక వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు వైరాగ్యం ప్రభాకర్ అన్నారు. సెప్టెంబర్ 10 ఆదివారం రోజున మధ్యాహ్నం కరీంనగర్ ఫిలింభవన్లో

ఆర్యాణి సకల కళా వేదిక కరీంనగర్ మరియు శ్రీ గౌతమేశ్వర సాహితీ కళా సేవా సంస్థ మంథని వారు సంయుక్తంగా నిర్వహించిన అద్వితీయ సాహిత్య పురస్కారాల ప్రదానోత్సవ సభకు ముఖ్య అతిథిగా హాజరై మాట్లాడుతూ కవులచేత విభిన్నమైన అంశాలపై కవితలు రాయిస్తూ, కవితా సంకలనాలు వెలువరిస్తూ సమాజ హితం కోసమే కవిత్వమన్న భావంతో ముందుకు సాగుతున్న ప్రముఖ కవి, చిత్రకారుడు దూడపాక శ్రీధర్ అభినందనీయుడ"ని అన్నారు. రాయాలన్న కోరిక, తపన కవికి ఉండాలని, చరిత్రలో కవిని సజీవంగా నిలిపేది కవి రచనలేనని సభాధ్యక్షులు శ్రీ గౌతమేశ్వర సాహితీ కళా సేవా సంస్థ వ్యవస్థాపకులు దూడపాక శ్రీధర్ అన్నారు. ఒక గంట రెండు కవితలు పోటీల్లో పాల్గొన్న 50 మంది కవులకు అద్వితీయ సాహితీ పురస్కారాలను ముఖ్య అతిథి వైరాగ్యం ప్రభాకర్ సంస్థ అధ్యక్షులు దూడపాక శ్రీధర్ ప్రదానం చేశారు. కార్యక్రమంలో ప్రముఖ పర్యావరణవేత్త పిట్టల రవిబాబు, సంస్థ ప్రధాన సలహాదారు పొర్ల వేణుగోపాలరావు, కవి పారిశ్రామిక వేత్త ఒమర్ ఖాన్ ఎజాస్, ప్రముఖ నటులు రాజా రమేశ్, కవయిత్రి పురం మంగ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఓ స్నేహితా !!

కల్మషంలేని ప్రాయంలో కలిసిన జతవు నీవు..
బాల్యం ఇచ్చిన విలువైన బహుమతివి నీవు..!!

ఆటపాటలలో ఆహ్లాదంగా అలరించిన తోడు నీవు..
అల్లరిచేష్టలలో పాలుపంచుకున్న తుంటరి నీవు..!!

అమ్మవంటి ప్రేమకు నిలువుటద్దమై నిలుస్తావు..
తండ్రిని పోలిన ఆప్యాయతలనెన్నో పంచిస్తావు !!

సహోదరబంధానికి తోడబుట్టిన అనుబంధం నీవు..
రక్తబంధం లేకున్నా తోడుండే ఆత్మబంధువు నీవు !!

వెతలకెన్నడూ వెరవబోని వసుధాధరము నీవు..
ఆపదలలో అండగా నిలిచి కాపాడే మేరువు నీవు !!

చెమరిన కనుపాపలను లాలించే ఓదార్పువు నీవు..
చీకటి ఛాయల్లో వెలుగుదారులు చూపే దివ్వెవు నీవు !!

నన్ను నడిపిస్తూ వెన్నంటి నడిచే నీడవు నీవు..
నడిచే నా పాదాలకు ముద్రలు నీవే అంటావు..!!

రేయిపగలు తేడాలేదు ఎదలో ఏదోమూల నీవుంటావు..
జ్ఞాపకాల ఊపిరితో కడవరకు నా జీవితాన్ని నడిపిస్తావు..!!

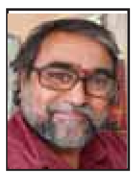

–పేరిశెట్టి బాబు
9247170800

చేనేత

భారతీయ సంస్కృతికి ప్రతీక
నేతగాళ్ల పనితనపు చరిత
చీరల తయారీలో పద్మాలు
ప్రకృతి ఇచ్చిన పట్టుధారాల
తో పసందైన చీరలు
అగ్గిపెట్టెలో పట్టే చీర మగ్గం పై
నేసి
మగువ అందాల తో ఆకృతి
కల్పించి
ఆకలి వెంటాడిన వృత్తి తో
నిబద్ధత వదులని
చేనేత నేతకు సానుభూతి కాదు
ఆదరణ కావాలి
రేపటి తరానికి ఆ నైపుణ్యం
అందాలి
చేనేతను దరిద్దాం
వల్లకష్టాలకు గుర్తింపు
కలిపిద్దాం
సిరి శాల గా సిరిసిల్లను
మారుద్దాం
ధర్మవరం,చీరాల
ఎక్కడైనా చే నేత కళ
కలకలడాలంటే
మనందరి
చేయూత అవశ్యం

–ఉమాశేషారావు వైద్య
9440408080

పుస్తక సమీక్ష

సమ్మెట ఉమాదేవి- జమ్మిపూలు -కథా పరిమళం

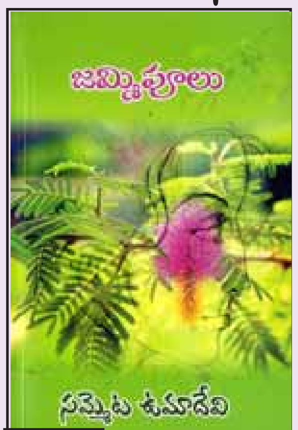

ఇవి తెలంగాణా కథలు. తెలం గాణ ప్రాంతపు గిరిజనుల జీవితా లను పలకరించే 'జమ్మిపూలు' కథా నికల సంపుటిలో రచయిత్రి సమ్మెట ఉమాదేవి, 15 కథల మూడవ సం పుటి ప్రచురింపచేసారు. ఇందులోని ప్రతీ కథ తండాల బడుగు జీవితాలు, ముఖ్యంగా మహిళల జీవన వ్యథను, మానవతా విలువల దృక్కోణంలో ప్రతిబింబింప చేస్తున్నాయి. రచయిత్రి కేవలం గుండెలలో దాగిన వేదన సృష్టించే కన్నీళ్ళను గురించే కాకుండా, ఆశా వహంగా వాటిని తుడిచే బాధ్యతా యుత కర్తవ్యం కథా రూపంగా అందించడం అభినందనీయం. మారుతున్న రాజకీయ, సామాజిక పరిణామాలలో తండా వాసులు అభివృద్ధి పేరిట, నాగరీకులు అవుతుండడం కారణంగా వారి అస్తిత్వపు విలువలను కోల్పోతున్న మాట వాస్తవమే. కాని అడవిపూల స్వచ్ఛత, నిర్మల మనస్తత్వాలు, కపట మర్మాలు తెలియని బతుకులు అలా సజీవంగా ఉండాలని రచయిత్రి అభిలషించడం కథలలో స్పష్టమవుతోంది. "దశ్మి" కథలో తండా యువతి ఆలోచన, 'ద్వాలి' తొలి కథలో ఆమె చూపించిన స్థైర్యం, 'రెడవంగి కావేరి'లో ఆ వని హృదయ ప్రత్యేకత, గంధం చెక్క తాను అరిగిపోతూ పరిమళాలు పంచే 'గంసీ' వ్యక్తిత్వం, జమ్మిపూలు నీ కోసం కాదని సాంబిరెడ్డిని తోసేసిన చంప్లీ కథ, తాగుబోతు మొగుడును సహనంతో దారికి తెచ్చుకొనే 'పుల్లీ' ఈ సంపుటిలోని 12 కథలు తండాల వాస్తవ జీవన, చిత్రణలో రచయిత్రి కథా రచనా ప్రతిభకు అద్దం పడుతున్నాయి. తెలంగాణ మాండలికం, అస్తిత్వ యాస. వ్యవహార శైలి, సంభాషణల చిత్రణలతో రచయిత్రి ఉమాదేవి, అద్భుతంగా కథలను నడిపించారు.

సమ్మెట ఉమాదేవి మరొక సంపుటి

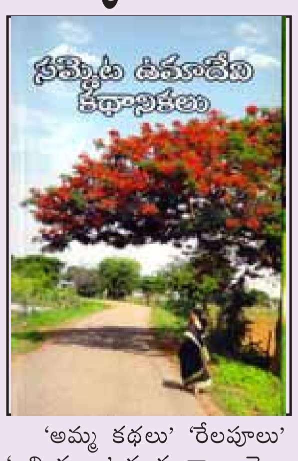

'అమ్మ కథలు' 'రేలపూలు' 'జమ్మిపూలు' సంకలనాలు వెలువరించిన ఉమాదేవి, నాలుగో సంపుటిగా 14 కథలు పాఠకులకు కానుకగా అందించారు. వివిధ పత్రికలలో, వెబ్ మాగ్యజైన్‌లలో ప్రచురింపబడిన కథలు పుస్తక రూపంలో చదివింప చేస్తున్నాయి. తొలి కథ 'తడి', తాగే నీరు వ్యాపార వస్తువు కావడం కారణంగా, మానవ సంబంధాలలో వచ్చిన మార్పును సానుకూలంగా రచయిత్రి స్పందింపచేస్తారు. బంధాలకు, అను బంధాలకు కులమతాలు అవరోధం కారాదని, 'వెన్నెల లోగిలి' సందేశం అందిస్తోంది. సైనిక కుటుం బాల త్యాగశీల మానసిక ఉద్వేగాలకు అద్దం పట్టే అద్భుత కవితాత్మకంగా చెలిమి అందించే 'నీ వాకిట తులసి నోయీ' 'జీవన హేల', 'నా కంటి నీటి ముత్య మా' మహిళా వస్తు ఇతివృత్తా లతో చదువరుల హృ దయాలను ఆకట్టుకొంటు న్నాయి. బాల సాహిత్య రచయిత్రిగా 'అల్లరి కావ్య', 'పిల్లల దండు', 'నిజాయితీ', 'పిల్లి మునుగు' వంటి రచనలు అందించిన శ్రీమతి ఉమాదేవి కథలు వాస్తవ జీవనం లోంచి, మానవత్వం పరిమ ళించే ప్రకృతి నిర్మలత్వం, ఆధు నిక ప్రయోజన ఆశావహంగా కథల మణిపూసలు సృష్టించగ ల ప్రతిభావంతమైన రచయిత్రి.

ప్రతులకు: సమ్మెట ఉమాదేవి
కే/ఆఫ్. శ్రీబిడి. కృష్ణ,
3-2- 353, 2వ అంతస్తు,
వివేకానంద స్ట్రీట్, ఆర్.పి. రోడ్,
సికింద్రా బాద్-500 003.
సెల్: 98494057

-జయసూర్య
సెల్:9014948336

కనుమరుగైన ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ

సమాజంలో ఆధునికత విదేశీ సంస్కృతి నాగరికత పెరిగి ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థలో మౌలిక మార్పులు జరుగుతున్నాయి (సంభవిస్తున్నాయి). త్వరలోనే ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ కనుమరుగయ్యే పరిస్థితులు రానున్నాయి. నేటి రోజుల్లో ఎవ్వరూ ఫ్యామిలీ అంటే ఇష్ట పడటం లేదు. చిన్న కుటుంబాలు చింతలేని కుటుంబాలు నాటి సామెత. నేడు చిన్న కుటుంబాలలో చింతలు ఎక్కువ గొడవలు వ్యసనాలు' గౌరవాలు తక్కువై వ్యక్తి కేంద్రంగా కుటుంబాలు రూపు మార్చుకుంటున్నాయి. ఒక నాడు సుఖ దుఃఖాలకు సంతోషాలకు ఆనందాలకు వేదికగా నిలిచిన కుటుంబ వ్యవస్థ నేడు అహానికి వ్యక్తి స్వార్థానికి కేంద్ర బిందువైంది. కలిస్తే కలహాలు పలకరింపులకు బదులు పగలు ప్రతీకారాలకు వేదికలుగా మారిన దౌర్భాగ్య స్థితి నెలకొంది. ఫ్యామిలీ అంటే ఇష్టంలేని పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఇష్టం లేకున్నా ఏదో తూ తూ మంత్రంగా ఇష్టం ఉన్నట్టు నటిస్తున్నారు. మనుషులతో కలవడానికి మాట్లాడటానికి ఇష్టపడటం లేదు. మనుష్యులు అంటేనే జనాలకు అలెర్జీ పుడుతుంది. దగ్గరి వారు అంటే నచ్చడమే లేదు.

ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ కనుమరుగు కావడానికి కారణాలు:

అహం అధికారం

సమాజములో పేరుకుపోయిన నిరక్షరాస్యత అనాలోచిత వైఖరి అతి తెలివి అహం ఇతరులను తక్కువగాచూసే మనస్తత్వం అధికార చెలాయింపు చిన్న తప్పును భరించే శక్తి , సహనం ఓర్పు లేకపోవడం

స్వేచ్ఛా జీవనం

కుటుంబంలో సంపూర్ణ ప్రజాస్వామ్యం రాజ్యమేలడం స్వేచ్ఛా యుత జీవనాన్ని కోరుకోవడం పెద్దల నియంత్రణ లేకపోవడం

సమిష్టి భావన లోపించడం

పెద్దలు, పిల్లలు అందరు కూర్చొని భోజనం చేయక పోవడం మాట్లాడుకొక పోవడం. సమిష్టి బాధ్యతలు లోపించడం వల్ల ఉమ్మడికుటుంబాలు తగ్గి పోతున్నాయి.

లోపించిన జవాబుదారీతనం

కుటుంబ సభ్యులు ఎంతసేపూ ఎంటర్ టైన్ మెంట్ ప్రోగ్రాంలలో మునిగి పోవడం. ఎక్కడో ఉన్న సినిమా నటులు ఈరోజు ఏమి చేశారో చెప్ప గలుగుతున్నారు. కానీ, ఇంట్లోని వారు ఎప్పుడు ఏమి చేస్తున్నారో చెప్పలేని దుస్థితి నెలకొంది.. జవాబుదారీతనం లోపించింది .

పెరుగుతున్న షాడిజం

చిన్న పొరపాటుకు అలిగి దగ్గరి వారిని రక్తసంబంధం వున్న వారిని దూరం చేసుకుంటున్నారు. ఒకరి నోటి దురుసు తనం కాఠిన్యత సంకుచిత మనస్తత్వం షాడిజం కుటుంబాన్ని మొత్తం చిన్నా భిన్నం చేస్తుంది .

పోటీతత్వం పోలికత్వం

ఆర్థిక సమస్యలు సోషల్ స్టేటస్ విలాస జీవనం ఇతరులతో పోల్చుకొనే పోటీ తత్వం రాబడిని మించిన ఖర్చు ఇంటి పెద్దలు సరిగ్గా మేనేజ్ చేయలేక పోవడం వల్ల కుటుంబాలు పతమౌతున్నాయి.

సామాజిక వేత్తల ఆందోళన

భార్యా' భర్తలు (తల్లి దండ్రులు) మధ్య అవగాహన లేకపోవడం ప్రతి చిన్న విషయానికి తగాదా పడుతూ ఉంటే ఇంటిల్లి పాది ఏదో దిగులుకు గుర్రై ఇంటి నుండి వెళ్లిపోవడం.

ఫ్యామిలీల్లో గొడవలు, కొట్లాటలు తగాదాలు చూసి ఫ్యామిలీ అంటే జడుసు కుంటున్నారు. అన్యోన్యత ఆత్మీయత అనురాగాలు, ప్రేమతో, అవగాహనతో ఉన్న ఫ్యామిలీస్ కనుమరుగై పవిత్రమైన పునాదుల కలిగిన ఉమ్మడి కుటుంబాలు దూరమై కుటుంబ వ్యవస్థపై నమ్మకం సడలి పోతుందని ఈ స్థితి పలు సామాజిక సమస్యలకు దారి తీస్తుందని సామాజిక వేత్తలు ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు .

ఒంటరితనం వ్యసనాలు

కుటుంబ వ్యవస్థలోని మార్పులు పరిస్థితులు యువతను ప్రభావితం చేస్తున్నాయి .పిల్లలను హాస్టళ్లలో వుంచి చదివించడం వల్ల సురక్షిత భావన లోపించి ఒంటరితనం వ్యసనాలు పెరిగాయి .యువత లో మాదక ద్రవ్యాల (డ్రగ్స్) వినియోగం పెరిగింది . వయసు 31 యేళు దాటినా యువత పెళ్లి ముచ్చట ఎత్తడమే లేదు. గత నాలుగు దశాబ్దాలుగా కుటుంబాల్లో జరుగుతున్న మనస్పర్థలు, గొడవలతో విసిగి వేసారిన జనం ఫ్యామిలీ వ్యవస్థ వద్దు బాబోయ్ అని తమ పిల్లలకు నేరుగానే చెప్పే విచిత్ర పరిస్థితి దాపురించే సామాజిక ప్రమాద సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి.

ప్రపంచీకరణ ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ

ప్రపంచీకరణ ' కార్పొరేట్ కల్చర్ ఆర్థిక స్థాయి ఆధునిక అవసరాలు, విదేశీ చదువులు విదేశీ కొలువులు ఆర్థిక వ్యత్యాసాలు, పోల్చుకోవడం పోటీ తత్వం తదితర కారణాల వల్ల ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ నిలబడని స్థితి నెలకొన్నది.

కుటుంబ విలువల క్షీణత

కుటుంబాలలో మమత మానవీయత' నైతిక విలువలు సహకారం' ప్రేమ 'దయ 'కరుణ జాలి 'అంతరించాయి. వ్యక్తుల్లో భౌతిక వాదం పెరిగి స్వార్థపూరిత మనస్తత్వం పగలు ద్వేశాలు పెరిగాయి .మనుష్యులు అంటే విలువ లేదు. మనిషికి మరో మనిషి అంటే బోర్ వచ్చేసింది. మానవీయ బంధాలు అంతరించి "మనీ" సంబంధాలే బంధాలైనాయి. (రాజ్యమేలుతున్నాయి) అధిక జనాభా, విలాస జీవనశైలి తమ సుఖ సంతోషాలకు అడ్డు వచ్చిన వారిని అంతమొందించే హింసా ప్రవృత్తి కుటుంబాల్లో పెరిగి నేర సంస్కృతి నెలకొనడం గమనార్హం

కౌన్సెలింగ్(మధ్యవర్తిత్వ) వ్యవస్థ లేకపోవడం

ఉమ్మడి కుటుంబాలు విచ్ఛిన్నమై స్వేచ్ఛా స్వతంత్ర కుటుంబాల సంఖ్య పెరిగింది . కుటుంబాలలో ఏర్పడే వివాదాలు తగాదాలు తీర్చే పెద్దల కౌన్సెలింగ్ వ్యవస్థ లేదు. మధ్య వర్తిత్వం వహించే పెద్దలు వృద్ధులు ఓల్డేజ్ హోంల్లో ఉంటున్నారు. రాజీ కుదిర్చే వ్యవస్థ లేకపోవడం కుటుంబాలను కంట్రోల్ చేసే సామాజిక వ్యవస్థ లోపించడం వల్ల వ్యక్తుల ఇష్టాలకు ప్రాధాన్యత పెరిగింది.

నిర్వహణ నైపుణ్యం

గృహనిర్వహణ కుటుంబ నిర్వహణ గొప్పకళ. అనుభవం వయసుతో నిర్వహణ కళ అబ్బుతుంది కుటుంబ బడ్జెట్ రూప కల్పన గొప్ప కళ అందరికీ లేకపోవడం వల్ల కుటుంబ వ్యవస్థ అతలా కుతలం అవుతుంది.

ఎవరికి వారే యమునా తీరే

మెరుగైన మానవ సంభంందాలు సత్ ప్రవర్తన సచ్ఛీలత మర్యాధలు అవగాహన కుటుంబ విలువలు పాటించే పరిస్థితులు క్షిణిస్తున్నాయి. మొండిగా మొరటుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. నేను నాభార్య/భర్త నా పిల్లలు అనే సిద్దాంతం పోయి నాది నాదే అనే పాలసీ వచ్చింది. పిల్లలకు పెళ్లి కాగానే వేరు పడేయటం వేరు పడి సొంత ఇల్లు / అద్దె ఇల్లు తీసుకొని పెళ్లి చేసుకునే సంపూర్ణ స్వతంత్ర వ్యక్తుల సంఖ్య పెరిగపోవటం నూతన ఆచారమైంది. ఎవరికి వారే యమునా తీరే సంస్కృతి నెలకొంది.

విలువల క్షీణత

కుటుంబ విలువలు,కట్టు బాట్లు ఇక ఉండవు. ఇష్టారాజ్యం రోజులు వచ్చాయి. అన్నా దమ్ములు, అన్నా చెల్లెళ్ల, అక్కాతమ్ముళ్ళ, భార్యా భర్తల మధ్య బలమైన బంధాలు ఇప్పుడు లేనే లేవు. సమస్త మానవ సంబంధాల స్వభావ స్వరూపాలు మారిపోయి కుటుంబ పరువు ప్రతిష్టలు మసక బారుతున్నాయి. మనిషి తత్వం అంతరించి" మనీ"తత్వం పెరిగింది

నెట్టింట బంధాలు

ప్రపంచీకరణ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ డిజిటలీ కరణ విస్తరించి డిజిటల్ ప్లాట్ ఫామ్ పైన ఉన్నటువంటి నెట్టింట (ఇంటర్నేట్)బందియైన సంబంధ బాంధవ్యాలే తమకి నిజమైనవి అని అపోహాలో బతుకుతున్న జనం పెరిగి పోతున్నారు.

ఆన్లైన్ శ్రద్ధాంజలి

ఒక వ్యక్తి మరణిస్తే వాట్సాప్ లో ఫేస్బుక్లో ఆకర్షణీయమైన మెసేజ్ పెట్టి అంతటితో వదిలేస్తున్నారు. తన శ్రద్ధాంజలి(సంతాపాన్ని) నలుగురి మధ్య ఘటించే ఓపిక లేకుండా బిజీ జీవనానికి అలవాటు పడటం శోచనీయం. మోయడానికి కూడా నలుగురు రాని పరిస్థితులు దాపురించాయి.

సామాజిక ఉద్యమం

ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ పతనానికి సమాజంలోని అన్ని వ్యవస్థలు సమాన బాధ్యత వహించాలి. ప్రభుత్వం నూతన విద్యా విధానం లో నైతిక విలువలు మానవీయ విలువలను పాఠ్యాంశంగా చేర్చాలి .పాఠశాల కళాశాల స్థాయిలో హిందూ సంస్కృతి 'ఆధ్యాత్మికత 'వేదాలు ఉపనిషత్తులు 'భగవద్గీత పారాయణం పట్ల విద్యార్థులకు శిక్షణ తరగతులు నిర్వహించాలి. ఉమ్మడి కుటుంబం పవిత్రత ప్రాముఖ్యత పట్ల ప్రతి కుటుంబంలో చర్చించాలి . పర్యావరణం విధ్వంసం వల్ల జరిగే ఉపద్రవాల కన్న ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ పతనమైతే జరిగే సామాజిక ఆర్థిక ఉపద్రవాల గురించి మీడియా సినిమా ప్రచారం చెయ్యాలి. ప్రభుత్వం' స్వచ్ఛంద సామాజిక సంస్థలు ధార్మిక సంస్థలు మహిళా సంఘాలు యువజన సంఘాలు గ్రామ పంచాయితీలు సమిష్టిగా కృషి చెయ్యాలి. స్వాతంత్ర ఉద్యమ తరహా లో ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ పునర్జీవనానికి బలమైన సామాజిక ఉద్యమాన్ని నిర్మించాలి.

-నేదునూరి కనకయ్య,
9440245771

పుస్తక సమీక్ష

కవన తేజం - ధైర్య కవచం

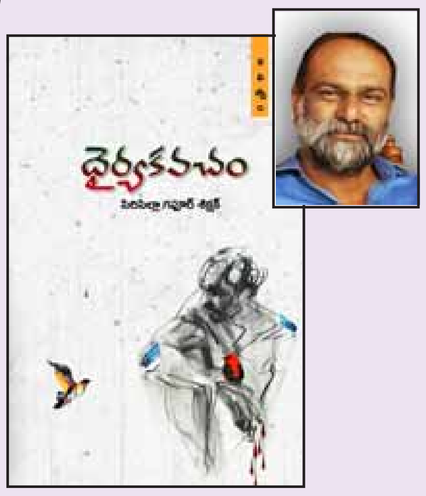

ధైర్య కవచం కవితాసంపుటిని సాహితీ ప్రపంచానికి మరో కానుకగా అందించిన కవి గఫూర్ శిక్షక్ గారు. వృత్తిరీత్యా ఉపాధ్యాయులైనా వీరి ప్రవృత్తి కవితా రచన. వీరు తెలంగాణ రచయితల వేదిక కామారెడ్డి జిల్లా అధ్యక్షులుగా, సాహితీ సృజన శీలురుగా ఎందరో యువ కవులకు వేదికనందిస్తున్న తీరు ప్రశంసనీయమైనది. వీరు నిర్విరామ కృషితో కవితా ప్రస్థానాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. పలు కవితా సంపుటాలు పాటల పుస్తకాలే కాకుండా పాటల సీడీలు సైతం వెలువరిస్తూ వివిధ పాటలు, కవితా సంకలనాలకు సంపాదకులుగా వ్యవహరిస్తున్న తీరు మార్గదర్శకమైనది. వీరి కలం నుండి వెలువడిన 20కి పైగా రచనలు దేనికదే ప్రత్యేకతను కలిగి ఉన్నాయి.

ఇటీవల వెలువరించిన ధైర్యకవచం కవితాసంపుటి కవి అంతరంగానికి దర్పణంగా నిలుస్తుంది. సమాజం గురించి కవికి గల బాధ్యతను, సమాజంలో జరుగుతున్న అన్యాయాలను ప్రశ్నించగల ప్రజా చైతన్యానికి బీజావాపనంగా ధైర్య కవచాన్ని అందించిన ప్రజాకవి గఫూర్ గారు.

కులమత భేదమెరుగని కవి సమాజంలో హెచ్చు మీరుతున్న మతతత్వాన్ని, కులబేధాలను, అసమానతలను, అన్యాయాలను నిరసిస్తూ కలాన్ని ఆయుధంగా చేసుకుని సాగిస్తున్న కవన పోరాటంలో ధైర్యకవచాన్ని ధరించిన కవి వీరునిగా కనిపిస్తారు.

గఫూర్ శిక్షక్ గారు తెలంగాణ ఉద్యమంలో, రైతు పోరాటంలో, సమాజంలో వెల్లువెత్తుతున్న వివిధ సమస్యలను ఛేదించడంలో అక్షర శిక్షకుడై ప్రజా చైతన్యానికి ఊతమిచ్చారు. కవి'తల'లో మెరిసిన కాంతిపుంజము నుండి వెలువడిన కవితా కాంతి రేఖలు ధైర్యకవచమై అసమానతల చీకట్లను తరుముతూ సమసమాజ స్థాపనకై వేగిర పడుతున్న తీరు పాఠక హృదయాలను కదిలిస్తుంది. ప్రజల్ని కర్తవ్యోన్ముఖుల్ని చేస్తుంది.

సమాజంలో జరుగుతున్న అరాచకాలు, అన్యాయాలు, మత విద్వేషాలు, అమానవీయకృత్యాలు, కుటిల రాజకీయాలు వంటి సంఘటనలకు స్పందించిన కవి హృదయంలో ప్రకటితమైన బాధ, దుఃఖం, ఆవేశం, నిరసన వంటి ప్రజాపక్షమైన భావ ప్రకటనలే చిక్కని కవిత్వానికి చుక్కానులవుతాయి. అలాంటి కవిత్వం ఈ పుస్తకంలోని కవితల్లో ప్రస్ఫుటమవుతుంది.

పండిత పామర జనరంజకంగా కవిత్వం రాయగల ఓర్పు నేర్పు కలిగిన కవి గఫూర్ శిక్షక్ గారు. వీరు ధైర్య కవచంలోని కవితల్లో అక్షర బరిసెలను ఒడిసిపెట్టి మతతత్వం, కవుల కర్తవ్యం, కవిత్వ ప్రయోజనం, దివ్యాంగులు, స్త్రీలకు జరుగుతున్న అరాచకాలు , వీధి బాలలు, రైతులు, ఓటు రాజకీయాలు వంటి సమకాలీన సంఘటనల్లో జరుగుతున్న అన్యాయాలను ఎదిరిస్తూ యుద్ధగీతికలను వినిపించి ప్రజా చైతన్యానికి బాసటగా నిలిచిన తీరు మనం గమనించవచ్చు.

'నిశ్శబ్దాలు శబ్దం చేస్తాయ్' అనే కవితలో మత రాజకీయాలను నిరసిస్తూ కవి **" తూరుపు ఒకటేనని భ్రమిం చకు/ మతం పేరుతో జనాలను వేరు చేసే/ మాట వచ్చినప్పు డల్లా/ అన్ని దిక్కులు సలసల మండే తూరుపు లవుతాయ్ /ఇప్పుడు మేం ఎరుపెక్కిన సూర్యుళ్ళం /మండే అగ్నిగోళా లం/ ఖబడ్దార్ "** అంటూ మత రాజకియ వాదులకు చెంప పెట్టులాంటి కవిత్వాన్ని రాశారు. ప్రజల్లో చైతన్య స్రవంతిని ప్రవహింపజేశారు. కవి ఆవేశం అక్షరం అయితే ఇలాంటి కవిత్వమే వస్తుం దని చెప్పవచ్చు.

'రాజీ పడని పోరు కవిత్వం' అనే కవిత చూసినట్లయితే "అక్షరాలు /మెరిసే నక్షత్రాలైనపుడు /ఆకాశం అంచుల మీద కవిత్వం/ సూర్యుడి వెలుగును అందుకున్నపు డు/ మండే సూర్యుడి గర్భంలో కవిత్వం" అంటూ కవి హృదయాన్ని వెలువరించారు.

అలాగే మరో చోట **"వెన్నెలసొగసు కాదు కవిత్వం/ అడుగడుగుకు రక్తమయం/ బాధల కన్నీటి సాగర సాహస/ ఎదురీత కవిత్వం అంటూ కవి రాతలో మెరిసే కవిత్వం జనం గోడులో తోడు కవిత్వం అంటూనే జనం కోసం కలం చేసే/ నిబద్ధతల తపస్సు"** అంటూ ప్రజల గొడవను నా గొడవగా చెప్పుకున్న కాళోజీలా కనిపిస్తాడు కవి.

'కాలనేత్రం సాక్షిగా' అనే కవితలో **"అమ్మ కోసం నడిచిన వాళ్ళం/ జంగ్ సైరన్ కూతలయ్యి /పూట పూట మోగినోళ్ళం / కన్నీటి బిందువులను తుడిచేందుకు/ రక్తాన్ని సలసలా మండించినోళ్ళం /ఎత్తిన పిడికిలికి ధైర్య కవచమై చుట్టుకున్నో ళ్ళం /ఉద్యమానికి యుద్ధం నేర్పి/ విలువల జెండాను/ ప్రపంచమంతా రెపరెపలాడించినోళ్ళం** అంటూ తెలంగాణ ఉద్యమంలో జనమంతా ఒకే ఎజెండాను పట్టుకొని పోరాడిన తీరు కవి ప్రత్యక్షర సత్యంగా తెలియజేశారు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఆబాలగోపాలం ఆత్మబలి దానాలకు సిద్ధపడిన తీరు మరువ లేనిది. కవులు, గాయకులు, కళాకా రులు, ఉద్యమకారులు ఒక్కటేమిటి సబ్బండవర్ణాల పోరాట ఫలితమే తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన. అమరుల త్యాగాలను, పోరాట స్ఫూర్తిని పలు కవితలలో ప్రస్తావించిన తీరు చదువుతున్న పాఠకులకు ఒళ్ళు గగుర్పాటు కలిగిస్తుంది.

అదేవిధంగా **'ఏది నీ శక్తి'** కవితలో **"ఎందుకు మౌనం ఎందుకు మౌనం /కనులను మూసి కలమును ఆపీ /సాధించేదేమిటి కలికాలం** అంటూ మతమౌఢ్యాన్ని నిరసించా లంటూ కవి లోకాన్ని హెచ్చరిస్తాడు. బాధ్యతగల కవిగా ప్రశ్నిస్తాడు.

ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలని గురించి తెలుపుతూ కవి **"ఓటు నీది నాది కాదు/ సున్నిత భావాల మంటలతో/ చలికాచుకునే స్వార్థ రాజకీయానిది/?. ఓటరు మనసంటే నీకు / ప్రయోగశాల గది"** కుటిల రాజకీయవాదుల వాగ్దానపు వలలో చిక్కుకొనే చేప పిల్లల్లాంటి ఓటర్లను హెచ్చరిస్తూ నాయకుల రసాయన పూతలకు వారి నవరసాభినయానికి లొంగిపోరాదంటూ నేరాజకీయానికి కాదేది అనర్హం అంటూ మరో శ్రీ శ్రీ లా నిర్భయంగా ధైర్య కవచంతో నాయకుల కుటిల నీతిని అక్షరబద్ధం చేశారు.

'నా కలం అరుస్తుంది' కవితలో కవి ప్రజల కన్నీళు కష్టాలే కవితా వస్తువులంటూ జనం గోడు ప్రపంచానికి తెలియజేయడానికి మెరుపులు ఉరుములతో కూడిన అగ్నిగోళం లాంటి అక్షర బీజాలను ప్రయోగించి పీడిత జనానికి భరోసాగా నిలిచాడు. **"నా జనం చీకట్లో ఉన్నారు/నా శ్రమైక జీవనం దుఃఖంలో ఉంది/ వెన్నెల నాకెందుకు?** అంటూ ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

కవి అంటే కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో ప్రజల పక్షాన నిలిచి కష్టాల కడలి నుండి వెలుగు తీరానికి చేర్చే దారి దీపం. **"ఇప్పుడు నాకర్థమయ్యింది / కవంటే?./ సగటు మనిషి ధైర్యమని, సరైన బాటకు తోడని/ వెలుగు పంచే దీపం/ నిజమైన దిక్సూచి** అని. అంటూ కవికిగల సామాజిక బాధ్యతను కవిత్వ ప్రయోజనాన్ని పాఠక లోకానికి హృదయ వేద్యంగా అందించారు. అలాగే **'పోరుబాట పయనం'** అనే కవితలో **"అలసత్వం వీడాలి/ క్రమశిక్షణ జీవితాన/ ప్రతి చోటా మెరవాలి** అంటూ భవితకు మార్గ నిర్దేశం చేశారు. సోమరితనాన్ని వదిలి జీవిత సత్యాన్ని తెలుసుకొని జీవన పోరాటంలో విజేతగా నిలవాలంటూ ఒక ఉపాధ్యాయుడు కవి అయితే స్ఫూర్తిదాయకమైన కవితలను వెలువరించగలడనడానికి నిదర్శనంగా నిలుస్తుందీకవిత. చక్కని జీవన సందేశాన్ని అలతి అలతి పదాలతో ఆత్మీయంగా అందించారు.

2002లో గుజరాత్ అల్లర్ల సమయంలో 21 ఏళ్ల గర్భిణీ బిల్కిస్ బానోపై జరిగిన సామూహిక అత్యాచారంతో పాటు ఆమె కుటుంబం హత్యకు గురైన కేసులో 11 మంది నిందితులకు సరైన శిక్ష పడకపోవడంతో బానో ఆమె మద్దతుదారులు చేసిన సుదీర్ఘ న్యాయ పోరాటంలో పౌర సమాజం మద్దతు లేకపోవడం వల్ల విజయం సాధించలేకపోయింది. సరైన న్యాయం జరపని సమాజాన్ని 'క్షమించకమ్మా!'అంటూ కవి ఆవేదనతో **"ఈ తలదించుకున్న సమాజాన్ని/ మౌనాన్ని శరీరం నిండా నింపుకున్న/ మూగ సామ్రాజ్యవాదాన్ని/ లౌకిక విలువలకు/ చెరగని మసి పూసిన/ మానవతను క్షమించకమ్మా!"** అంటూ సమకాలీన సమస్యలపై కవి కలం యుద్ధభేరిని మోగించింది.

మరోచోట కవి వీధి బాలల గురించి హృదయ విదారకంగా **"ఓదార్పుల ప్రేమలేక/ మంచి చెప్పే మమత లేక/ పస్తులుంటూ, ఖాళీ కడుపుల /ఆర్తనాదం భరించలేక/ కన్నీటి ధైర్యంగా/ గుండె నిండా నింపుకుంటూ/ సాగిపోయే వీరబాలలు/?. చదువు నేర్చే బుడత భుజములు/ బతుకు బరువును మోసేనా"** అంటూ బడికి దూరమై బ్రతుకు భారమై ఆత్మస్థైర్యానికి సాకారంగా బతుకు బండి నీడుస్తున్న వీధి బాలల దైన్యస్థితిని కవి అక్షర దృశ్యంగా అందించారు. ఈ కవిత చదువుతున్నప్పుడు కవయిత్రి మెహజబీన్ గారి 'వీధి బాల్యం' కవిత కళ్ళ ముందు కదలాడుతుంది.

గఫూర్ శిక్షక్ గారు తమ కవితా ప్రస్థానంలో కాళోజీ, దాశరథి, శ్రీశ్రీల కవిత మార్గాన్ని ఎంచుకున్నారనిపిస్తుంది. వీరు శ్రీశ్రీ గురించి రాసిన కవితలో నీవొక మార్గదర్శి అంటూ **"శ్రీశ్రీ నువ్వొక విప్లవ నాదానివి/ శ్రీశ్రీ నువ్వొక చైతన్య కెరటానివి/ నువ్వే కలకాలం ఎగిరే సాహిత్య జెండావి"** అనడంలో అభ్యుదయ కవి మార్గాన్ని తన కవితాభ్యు దయానికి బాటగా మార్చుకున్నట్లు తెలుస్తుంది.

అలాగే 'ఓ కవి' అనే కవితలో **" నీ పయనం ఆగనంతవరకు/ లక్ష్యం వైపు అడుగులు/ వేయబడినంతవరకు/?నీకు ఓటమి లేదు/ వెనుకడుగు లేదు?/ నీ అక్షరం జ్వలించే వరకు/ నీ భావం ప్రజ్వరిల్లే వరకు/?./ నీవు ఓటమివి కాదు/ గెలుపుల పూల దారి నడకనీది"** అంటూ కవిలోకాన్ని చైతన్య పరిచేలా అవిశ్రాంతంగా సమాజ రక్షణకై కృషి చేయాలంటూ ధైర్యకవచాన్ని అందించిన కవి వీరుడు గఫూర్ గారు.

ధైర్య కవచం పుస్తకంలోని కవితల్లో కొన్ని వస్తుసారూప్యత కలిగి ఉన్నప్పటికీ మరికొన్ని కవితలు విభిన్న సమకాలీన సంఘటనలపై గర్జించిన కలం యోధుని నిరంతర పోరాటాన్ని ప్రతిఫలింపజేస్తున్నాయి. ఈ పుస్తకంలోని కవితల్లో వస్తువు, శిల్పము, భాష మొదలగు వాటి ప్రయోగంలో కవి తనదైన శైలిని కనబరుస్తూ ప్రజాస్వామ్య దృక్పథంతో రచన సాగించారు. విరామ మెరుగని నిత్య చైతన్య శీలిగా, జనహితమే తన మతంగా సాహితీ ప్రపంచంలో తనదైన ముద్రతో వెలుగొందుతున్న గఫూర్ శిక్షక్ గారు అభినందనీయులు. వీరి కలం నుండి మరిన్ని అమూల్యమైన రచనలు వెలవడాలని ఆశిస్తూ పాఠకులంతా చదివి భద్రపరచుకొనదగిన ధైర్యకవచాన్ని అందించిన కవికి శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తూ?..

ప్రతులకు: సిరిసిల్లగఫూర్ శిక్షక్
ఇ.నెం. 14-37
మధురానగర్ కాలనీ, దేవునిపల్లి
జిల్లా : కామారెడ్డి
సెల్:9849062038

-డా॥నమిలికొండ సునిత
9908464171

రోజు వారీ దొంగ

తొంగి తొంగి చూస్తూ
వంగి వంగి నడుస్తూ
చుట్టూతా గమనిస్తూ
వెనుకా ముందు బేరీజువేస్తూ..

ఇంటి 'గేట్'వైపు మధ్య మధ్యలో దృష్టిసారిస్తూ
ఊడుతున్న 'షూ' లేస్‌ను మాటి మాటికి బిగిస్తూ
జారుతున్న 'సెల్లు'ను జేబులోకి తోసేస్తూ
మొహం కనిపించకుండా 'హ్యాట్'ను సవరిస్తూ..

గోడమీద నుంచే పనిని పూర్తి చేస్తూ
చేతిలోని 'కవరు' బరువు కాస్త కాస్త పెంచుతూ
అటుగా ఎవరూ రాకుంటే హాయి ననుభవిస్తూ
అధాటుగా వచ్చినా.. చిరునవ్వు చిందిస్తూ..

ఇంటి వాళ్ళెదురైతే, కొంత భయం నడిస్తూ
ఎదుటి వీధి, ప్రక్క వీధి అన్నిటినీ చుట్టేస్తూ
త్వరగా పనైనందుకు లోలోన మురుస్తూ
తెల్లవారకుండానే తనింటి ముందు బండాపుతాడు!

అడుగుల్లో ఆనందం తొణికిసలాడుతుండగా
రేపటి కోసం మరో ప్రణాళిక రచిస్తూ..
ఆక్షేపణ లేకుండా రోజు గడిచినందుకు
ఆనందిస్తాడీ రోజువారీ పూలదొంగ!

-ఎస్. కాశింబి
సెల్: 90522 16044

నానీలు

కాకి అరుస్తోంది
తనవాళ్ళు వచ్చేశాయి
ఆహారం
కలిసి తింటున్నాయి.

మట్టి పలక
జ్ఞాన దీపానికి
తొలి ప్రమిద
ఎంత గొప్పదో!

మమతానురాగాలు
అమ్మకే సొంతం
అమ్మను మించిన
దైవం లేదు!

ఊపిరి
ఉయ్యాల ఊగుతోంది
వేణువు హాయిగా
జోలపాడుతోంది.

స్నేహంలతో వంచన
సహించలేము
ప్రేమలో మోసం
భరించలేము.

మొక్కజొన్న
పొత్తులో గింజలు
గింజుకున్నాయి
పాపాయి పలు వరుస చూసి.

పొయ్యి వెలగటం
మానేసింది
రోజూ హొటల్ నుండి
అన్నం పార్సిల్ వస్తోంది కదా!

సినిమా హాళ్ళు
జనంలేక బోసిపోయాయి
సెల్‌ఫోన్‌లో
సినిమాలు ప్రత్యక్షం.

అధికారం
ఆర్థిక బలిమి
ప్రత్యర్థులను
లాగేసుకుంది.

మబ్బు నుండి
చినుకులు రాలుతున్నాయి
మల్లె పొదనుండి
మల్లెలుగా.

- బొబ్బిలి జోసెఫ్
సెల్: 9989261991

చెదిరిన "మణి" పూసలు..!

చెదిరిన మణి పూర్ పూసలు గురించి
తెగిన మణి రత్నాల తలలు స్మరించి
భారతీయులుగా సిగ్గు పడదాం
శిరస్సు వొంచి !?
భారతీయులందరూ
దేవతలా కీర్తించే
స్త్రీ జాతిని దూషించి తీవ్రంగా
అవమానం పర్చినందుకు..
ప్రతి ఆడదాని లో
అమ్మ ను చూసుకునే
మాతృ మూర్తులపై ఘోరంగా
అత్యాచారాలకు పాల్పడినందుకు ..!

రక్త బంధువులైన
మన అక్క చెల్లెళ్ళ ను
దిగంబరులను చేసి
బహిరంగంగా వూరేగించిన..
కామాంధులను చూసి
గాండ్రించి మనం ప్రశ్నిద్దాం !!
కాండ్రించి ముఖాన్ని ఉమ్మి వేద్దాం ..!!

ఆదివాసులపై ధారావాహికంగా...
మణిపూర్‌లో దమన కాండ జరుగుతున్నా..
ప్రేక్షక పాత్ర పోషిస్తున్న
గుడ్డి పాలకులకు కాస్త గడ్డి పెడదాం .!
వారి గంతలను విప్పి
బాధితుల చింత లను చూపుదాం..!

-జి.సూర్యనారాయణ,
6281725659.

పుస్తక సమీక్ష

పిల్లలకు చేరువ అయ్యే కథలు

పలు కథా సంపుటాలు, కవితా కావ్యాలు, నవలలు, నాటికలు వ్రాసి పలువురి ప్రశంసలు, పురస్కారాలు పొందిన రచయిత ఐతా చంద్రయ్య గారు బాల సాహిత్యమునందు కూడా తన ప్రతిభా పాటవాలను, ఈ బాల కథా సంపుటి ద్వారా ప్రదర్శించారు.

బాలురకు సంబంధించిన 34 కథా సంపుటాలు 19 అనువాద బాల సాహిత్య సంబంధిత రచనలు ఇందుకు ఉదాహరణంగా చెప్పుకోవచ్చును.

ఈ మధ్య బాలురకు సంబంధించిన సాహిత్యంపై రచయితలకు 'సోయి' పెరుగుతున్నది. ఇది మంచి, ఆరోగ్యకరమైన పరిణామము. ఎందుకంటే నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు. వారిని తీర్చిదిద్దితేనే దేశ భవిత బావుంటుంది. వారిని సరియైన మార్గంలో మొక్కగా ఉన్న బాల్యం లోనే మలచగలిగితే దేశ భవిష్యత్తు కూడా ఆనందమయం కాగలదు.

ఈ విషయము గ్రహించిన మన రచయితలు, బాల సాహిత్య సృజనకు తమ వంతు శక్తివంచన లేని ప్రయత్నము చేయుట శుభ పరిణా మము. ఇందుకు ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వే తర సంస్థలు బాల సాహిత్యా నికి ఒక ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు బాల సాహిత్యా నికి కూడా పురస్కారా లను ప్రకటించాలి. కొద్ది రోజులక్రితం ఒక ప్రభుత్వ అకాడమీ సాహిత్య పురస్కారాలకు ఎంట్రీలను ఆహ్వా నించారు. అందులో బాలలకై ప్రత్యేక పురస్కారము ప్రకటించలేదు. ఇది ఏమని అడిగితే మామూలు కథల విభాగంలోనే బాలల కథకు విభాగం కలిపినట్లు తెలియ వచ్చింది. ఈ దృక్పథము మారితేనే బాల సాహిత్యం బతికి బట్టకట్ట గలుగుతుంది.

ఐతా చంద్రయ్యగారి 'చదువు- సంస్కారము' కథా సంపుటిలో 31 కథలున్నాయి. 'చక్కని అట్టమీది బొమ్మ బాలలను ఆకర్షించేదిగా ఉంది. పులులు, పిల్లులు కోతులు జింక, కుందేలు తాబేలు, వంటి జంతువులు, రాజులు, రాజ్యాలు మంత్రులు, సేనాధిపతులు వంటి నాటి పాలన స్థితిగతులను తమ కథా వస్తువుగా ఐతాచంద్రయ్యగారు ఎన్నుకున్నారు. ఇటువంటి కథలు ఎదుగుతున్న బాల బాలికలకు మంచి సందేశాలను ఇవ్వగలుగుతాయి. చిన్నారులకు ఊహా లోకంలో విహరింపచేసి వారిపై మంచి ముద్రను వేయగలుగుతాయి. ఎవరిని ఎక్కడ ఉంచాలో (పులిసాయం- పిల్లి గర్వం కద) చెట్లు పెంచి పర్యావరణం సంరక్షించాలి. అప్పుడే వన్యప్రాణుల బెడద తగ్గుతుంది (ఊరిలో కోతులు కథ) చెప్పుడు మాట లు వింటే ఫిర్యాదులకు తగున్యాయం చేకూర్చలేరు (చెప్పుడు మాటలు) వేరొకరిని మోసగించాలనుకుంటే తామే మోసపోతారు. (ఆశాపాశము) మంచి అవాట్లు అలవరుచుకోవాలి (మంచి అలవాటు- కద) లాంటి నీతి బోధ లెన్నో చంద్రయ్యగారు తమ కథల రూపంలో చెప్పారు. అల్లూరి సీతారామరాజు లాంటి దేశభక్తుల కథలు మరిన్ని చేర్చితే మరింత బాగుండేది.

చిన్నారులకు సులభంగా అర్థ మయ్యే శైలి బాగుంది. కథల్లో బొమ్మ లు కూడా చేర్చటం వల్ల పిల్లలకు మరింత దగ్గరయినట్లనిపించింది.

ఎన్నుకున్న విషయం భాష, ఆకట్టుకునే బొమ్మలు, కథనం వీటన్నింటినీ ఐతా 'చంద్రయ్యగారు గమనిస్తూ తమ కథా గమనం గావించారు. చాలా మంచి ప్రయత్నం' రచయితకు అభినందనలు.

ప్రతులకు: ఐతా చంద్రయ్య,ఇ.నెం. 4-4-11,
శేర్పుర, సిద్దిపేట-502 103.
సెల్: 93912 05299

- కూర చిదంబరం
సెల్: 8639338675

నాగన్న పదాలు

తాకే విజృంభనం
సాగరం కల్లోలం
తీరాలు భీభత్సం
ఓరి! నాగన్న.

ఊరికి కాపు దనము
సీమకు దాపుదినము
కలసి చనుట సుగమము
ఓరి! నాగన్న.

భాషకు వ్యాకరణం
గ్రామానికి కారణం
లేకనే? అయోమయం
ఓరి! నాగన్న.

అనుకున్నదే చేరి
ఆశయం నెరవేరి
'మెరుగౌను' రహదారి
ఓరి! నాగన్న.

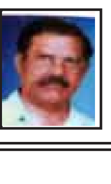

-నెమలికొండ నాగేశ్వర్ రావు
8688553470

నానీలు

కవిత్వం అంటే
సిజేరియన్ శిశువుకాదు
పురిటి నొప్పుల
పరిపక్వ పారవశ్యం.

నదుల అనుసంధానం
తీరే కోరికా?
రానున్న ఎన్నికలకు
ఎరవేసిన పాచిక.

ఆలోచనలు
వికృత విస్ఫోటనలు
నాజీలూ మాజీలూ
వాటి చరిత్ర శకలాలు

మంచుకడిగిన ముత్యం
మనిషి హృదయం
తనకు తానే పులుముకుంటాడు
చీకటి మలినం.

- మాయకుంట్ల నారాయణరెడ్డి
సెల్:9989686603

పెందోట బాల సాహిత్య పురస్కారాలు- పుస్తకాల ఆవిష్కరణ సభ

పురస్కార గ్రహీతలతో అతిథులు.

పురస్కారాలు కవులను రచయితలను ఉత్సాహపరిచి ప్రోత్సహిస్తాయని ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న కీర్తి పురస్కార గ్రహీత సంకనాభట్ల చినరామకృష్ణ అన్నారు. పెందోట బాలసాహిత్య పురస్కారాలు వాసనా వేణి డాక్టర్ వాసరవెల్లి పరుశరాములు, ఎమ్మార్ మూర్తి, శైలజ మిత్ర డాక్టర్ బి సుధాకర్, దారం గంగాధర్, పత్రాయలు కాశీ విశ్వనాథంలకు మరియు కుమారి శ్రీలత కుమారి, కుమార్ చంద్రశేఖర్ బాల కవులకు పురస్కారాలు అందజేయడం జరిగింది మేలుకొలుపు, బాలసాహిత్య సృజన కారుల పరిచయము, మానవ చిగురులు సాహసవీ రుడు నాలుగు పుస్తకాలు ఆవిష్కరించారు. పెందోట వెంకటేశ్వర్లు సభాధ్యక్షతన ఈరోజు ఉదయం ప్రెస్ క్లబ్ సిద్దిపేటలో సాహిత్యాభిమానులు, కవులు, రచయితలు బాల సాహిత్య వేత్తలు బాలబాలికలు పాల్గొన్నారు.

'ఊట' వచన కవితా సంపుటిని ఆవిష్కరించిన డా॥కె.వి.రమణాచారి, ఆచార్య బి.జె.రావు, ఆచార్య హేమావతి, మంగళగిరి శ్రీనివాస్, బడేసాబ్ తదితరులు.

కళా సేవా రంగాల్లో రాజు.. వంశీరామరాజు

వంశీ రామరాజును సత్కరిస్తున్న సాంస్కృతిక సంస్థల ప్రతినిధులు.

వంశీ సంస్థల అధినేతగా యాభై సంవత్సరాలకు పైగా పలు సాంస్కృతిక శాఖ కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం తో పాటు వేగేశ్న దివ్యాంగుల అనాథ బాలల ఆశ్రమం స్థాపించి వారికి విద్యాబుద్ధులు నేర్పుతున్న వంశీ రామరాజు కళా, సేవా రంగాల రాజు అని పలువురు ప్రముఖులు అభినందించారు. వేగ్నేశ ఫౌండేషన్ శైలజ సుంకరపల్లి ఆధ్వర్యంలో వంశీ రామరాజు 74వ జన్మదినం సందర్భం గా రామరాజు, డా॥తెన్నేటి సుధ దం పతులకు ఆదర్శ దంపతులు పుం౯స్కారం ప్రదానం చేశారు. గాయనీ గాయకులు విదేశాలలో స్థిరపడిన రవి కొండబోలు, మురళీప్రసాద్ తోటకూర, దర్శకులు రేలంగా నరసింహారావు, నిర్మాత రామ సత్యనారాయణ, సాంస్కృతిక సంస్థల ప్రముఖులు జాతీయ వాయిద్య కళాకారుల సంఘం అధ్యక్షుడు చెన్నారావు అత్తలూరి విజయలక్ష్మి తదితరులు పాల్గొని రామరాజు దంపతులకు జీవన సాఫల్య పురస్కారంతో సత్కరించారు.

పతనం అంచున ప్రజాస్వామ్యం?!

ప్రజల చేత, ప్రజల కొరకు, ప్రజలే ఎన్నుకొనే ప్రభుత్వ విధానాన్ని (డెమక్రసీ ఈజ్ – బై ది పీపుల్, ఫర్ ది పీపుల్, ఆఫ్ ది పీపుల్) ప్రజాస్వామ్యంగా నిర్వచిస్తాం. ప్రజాస్వామ్యమే విశ్వ శాంతికి, సమసమాజ స్థాపనకు పట్టు కొమ్మగా పని చేస్తుందని ప్రపంచ దేశాలతో పాటు ఐరాస కూడా నమ్మింది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని 08 నవంబర్ 2007న జరిగిన ఐక్యరాజ్యసమితి సర్వసభ్య సమావేశంలో తీసుకున్న తీర్మానం ప్రకారం 20వ 'తొలి ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణ సదస్సు'కు గుర్తుగా 2008 నుంచి ప్రతి ఏట 15 సెప్టెంబర్‌న ప్రపంచ దేశాలు "అంతర్జాతీయ ప్రజాస్వామ్య దినోత్సవం (ఇంటర్నేషనల్ డే ఆఫ్ డెమక్రసీ)" పాటించడం ఆనవాయితీగా మారింది. ప్రజాస్వామ్య విలువలను పాటించిన దేశాల్లోనే శాంతి నెలకొని ఉందని, ప్రపంచ శాంతి గొడుగు నీడన మాత్రమే విశ్వ మానవాళి సురక్షితంగా మనగలుగుతుందని ఐరాస నమ్మడమే కాకుండా ప్రజాస్వామ్య పునరుద్ధరణ, నూతనంగా ప్రజాస్వామ్యాలను నెలకొల్పడం జరగాలని గట్టిగా ప్రచారం చేయడానికి అంతర్జాతీయ ప్రజాస్వామ్య దినోత్సవ వేదికలు ఉపయోగపడాలని భావిస్తున్నది. ప్రజాస్వామ్య విలువలను అవగాహన పరచడానికి ఐరాస ప్రధాన కార్యాలయంతో పాటు పలు దేశాల్లో సదస్సులు, చర్చలు, సమావేశాలు, సామాజిక మాధ్యమాల ద్వారా ప్రచారాలు చేయడం జరుగుతున్నాయి.

ప్రజాస్వామ్య సుగంధ పరిమళాలు:

ప్రజాస్వామ్యానికి, మానవ హక్కులకు విడదీయరాని సంబంధం ఉన్నది. ప్రజాస్వామ్యం నీడన సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ, తమకు నచ్చిన పాలకులను ఓటు అనే ఆయుధంతో ఎన్నుకోవడం, నిస్పాక్షిక ప్రజాపాలన, అసమానతల తొలగింపు, సమన్యాయం, సమ గౌరవం, శాంతియుత సహజీవనం లాంటి ఉత్తమ ఫలాలు ప్రతి ఒక్కరికి లభిస్తాయి. ప్రజాస్వామ్యం కొరవడితే రాక్షస పాలన బుసకొడుతూ, మానవ హక్కులు మంటగలుస్తాయి. ప్రజాస్వామ్యం ఓ నది వలె ప్రవహిస్తూ, పలు సుడులు/ఎత్తు పల్లాలు/వంకలు దాటుతూ చివరకు ప్రశాంత ప్రజా సంక్షేమ మహాసాగరంలోనే కలుస్తుంది. దేశవాసులు తమ ప్రభుత్వాలను ఎంపిక చేసుకోవడం, తమ సంక్షేమానికి తావే దారులు వేసుకోవడం జరుగుతుంది. బాధ్యతతో కూడిన స్వేచ్ఛను అందించేదే అసలైన ప్రజాస్వామ్యం అనబడుతుంది.

అతి పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశంగా భారతం:

ప్రపంచ దేశాల్లోనే అతి పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశంగా భారతం విశ్వ మానవాళికి ఉదాహరణగా సగర్వంగా నిబ్బరంగా నిలుస్తున్నది. అత్యధిక ఓటర్లు తమ పాలకులను స్వేచ్ఛగా ఎన్నుకోవడానికి ఓటు హక్కు కల్పించబడింది. ప్రజాస్వామ్య విలువల పతనం, అవినీతి, బంధుప్రీతి, లంచగొండితనం, ఓటర్ల బలహీనతలను ఆసరాగా తీసుకొని ఓటును కొనుక్కోవడం లాంటి అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరుగుతున్నప్పటికీ భారతంలో ప్రజాస్వామ్యం సాఫీగానే కొనసాగుతున్నది. ఇండియాలో బహుపార్టీల ఎన్నికల వ్యవస్థ, ఎన్నికల రూపంలో అధికారాల బదిలీతో నూతన ప్రభుత్వాల స్థాపన, పత్రికగా స్వేచ్ఛ, స్వతంత్ర న్యాయ వ్యవస్థ, రాజ్యాంగ విలువతో ప్రజా రక్షణ, సమాఖ్య భావనలు లాంటి ఉత్తమ లక్షణాలతో ప్రజాస్వామ్యం నెలకొని ఉన్నది.

ప్రపంచ దేశాల ప్రజాస్వామ్య సూచికలు:

వి-డెమ్ డెమక్రసీ నివేదిక 2023 ప్రకారం ఎలక్టోరల్ డెమక్రసీ ఇండెక్స్‌లో ఇండియా 108వ స్థానంలో ఉండడం విచారకరం. ఈ సూచిక ప్రకారం డెన్మార్క్, స్వీడెన్, నార్వే, స్విట్జర్లాండ్, ఇస్టోనియా, బెల్జియమ్, ఐర్లాండ్, కోస్టా రికా, ఫిన్‌లాండ్ దేశాసలు తొలి 10 స్థానాల్లో నిలిచాయి. ఎకానమిస్ట్ నివేదిక ప్రకారం అత్యుత్తమ ప్రజాస్వామ్య సూచిక కలిగిన దేశాలుగా నార్వే, న్యూజిలాండ్, ఫిన్‌లాండ్, స్వీడెన్, ఐస్‌లాండ్, డెన్మార్క్, ఐర్లాండ్, తైవాన్, ఆస్ట్రేలియా, స్విట్జర్లాండ్, యురూగ్వే, జర్మనీలు తొలి 10 స్థానాల్లో నిలిచాయి. డెమక్రసీ ఇండెక్స్ జాబితాలోని 166 దేశాల్లో ఇండియాకు 46వ స్థానం దక్కడం జరిగింది. ప్రపంచ సంతోష సూచిక–2023లో భారతానికి 126వ స్థానం దక్కడం, ఎకనమిక్ ఫ్రీడమ్ సూచిక–2023లో 131వ స్థానంలో నిలవడం ప్రజాస్వామ్య దేశంగా మనకు కొంత అసంతృప్తికి కారణం అవుతున్నది.

భారతం ఎదుర్కొంటున్న ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణ సవాళ్ళు:

ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశంగా నిలుస్తున్న భారతంలో పలు సవాళ్ళు ప్రజాస్వామ్య విలువలను పలుచబరుస్తున్నాయి. ప్రభుత్వాల అసమర్థ పాలనలు, బలహీన పడిన వ్యవస్థలు, కనీస వసతుల లేమి, అసమర్థ ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థలు, అవినీతి, లంచగొండితనం, అసమర్థ పాలకులు, అసాంఘీక శక్తుల అరాచకాలు, సామాజిక/ఆర్థిక అసమానతల పెరుగుదల, కులాల కుంపట్లు, మతాల మంటలు, ఓటు బ్యాంకు రాక్షస క్రీడలు, అధికార దుర్వినియోగాలు, జవాబుదారీతనం కొరవడడం, రాజకీయ అస్థిరతలు, నిర్ణయాధికారాల్లో మందగమనం, పేదరిక సంక్షోభం, అశ్రిత పక్షపాతాలు, సత్వర న్యాయం దొరక్కపోవడం, వారసత్వ రాజకీయాలు, రాజ్యాంగం పట్ల నిరాదరణలు, అవిద్య/నిరక్షరాస్యత లాంటివి ప్రజాస్వామ్యానికి పట్టిన చెదలుగా భావించాలి.

మన బలం, బలహీనత కూడా ప్రజాస్వామ్యమేనా..!

నేడు భారతానికి బలం, బలహీనత కూడా ప్రజాస్వామ్యమే అవుతున్నది. ప్రజాస్వామ్యా విలువలను ధన/కండ బలంతో తూట్లు పొడవడం సర్వసాధారణం అయ్యింది. యువ భారతంలో నెలకొన్న నిరుద్యోగ సమస్య కూడా ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణకు విఘాతంగా నిలుస్తున్నది. పేదరికం, నిరక్షరాస్యత పెరిగితే ప్రజాస్వామ్య గొడుగుకు చిల్లులు పడడం పెరుగుతున్నది. భారత లిఖితపూర్వక రాజ్యాంగానికి తూట్లు పొడిచే గుంట నక్కలు రాజ్యమేలడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి, కొంత వరకు సఫలం కూడా అవుతున్నాయి. నేటి డిజిటల్ యుగ భారతంలో యువ నైపుణ్య శక్తిని ఏకీకృతం చేస్తూ, ఓటుతోనే సురాజ్య పాలనలకు జవాబు చెబుతూ, అక్రమార్కుల గుండెల్లో భయాన్ని పుట్టిస్తూ, మనదైన ప్రజాస్వామ్య విలువలను పునరుద్ధరణ చేద్దాం. ప్రజాస్వామ్య భరతమాత కోవెలలో శాంతి సహజీవనాలతో ప్రపంచానికే శాంతి కపోతాన్ని పరిచయం చేద్దాం.

(15 సెప్టెంబర్ "అంతర్జాతీయ ప్రజాస్వామ్య దినోత్సవం" సందర్భంగా)

– డా॥బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి–9949700037

సోమవారం నాగార్జున కళాశాల నల్గొండ లో కాళోజి జయంతి సందర్భంగా తెలుగు శాఖ నిర్వహించిన జాతీయ సదస్సులో ఎన్వీ రఘువీర్ ప్రతాప్‌ను సత్కరిస్తున్న కళాశాల ఆధ్యాపక బృందం.

మేడ్చల్–మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 946వ రోజు 'అమ్మమ్మ' అనే అంశంపై పలువురుకవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. 'అమ్మమ్మ' అనే అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా...

మేడ్చల్–మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం
ఏకాంశ కవిత్వం నిర్వహణ:
–డాక్టర్ రాయారావు సూర్యప్రకాశ్ రావు, 9441046839

వెన్నెలమ్మ

మా అమ్మమ్మ వెన్నెలమ్మ
సంతోషాల పూలకొమ్మ
నవరసాల నటనా విదూషీమణి
పురాణ ఇతిహాస కావ్య చతుర్వేది.
వింటే వినుకుంటే
మాటల పూదోట
హాస్యంగా తాతయ్య పేరు చెప్పగానే
సిగ్గుల మొగ్గా ముద్దబంతి
ముచ్చట్లన్నీ పేదరాశి పెద్దమ్మ కథలే.
ఆమె
కదిలే పిల్లల బాలచంద్రిక
బాలల ప్రపంచానికి చందమామ గీతిక
ముదిమిని చాతుర్యంతో జయించి
స్వయంకృషితో జీవించిన వ్యక్తిత్వం.
ఎటూ మూడు తరాలతో అనుబంధం
ఏడేడుతరాల బాంధవ్యాలకు జ్ఞాపకం.
అమ్మమ్మంటే ఆనందాల పల్లకి
అమ్మమ్మంటే ప్రేమ దీపాల హారతి.

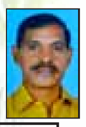

–ఏడెల్లి రాములు

అమ్మ పుట్టినిల్లు

అ.వె : అమ్మ పుట్టినిల్లు అమ్మమ్మగారిల్లు!
నడక నడత నేర్పినట్టినిల్లు !
తాత మామ పిన్ని తల్లి గారిల్లుర!
ఆటపాటలకది హాయిగుండు!!.
ఆ.వె : పొలముకాడికెళ్లి
పొద్దుగూకు వరకు!
ఆడుకొన్న రాదు అమ్మ గుర్తు !
తిండి మీద ధ్యాస చిరుతిండ్ల తోరాదు!
అవని స్వర్గ మేర యమ్మ వూరు !!.
ఆ.వె : తాత ముద్దు చేయు
తండ్రి భయము లేదు!
కోరుకున్నవన్నికోరి వచ్చు!
మామ తోటిగూడి మస్తుగా తిరగొచ్చు!
అమ్మ వూరు చూడు హాయిగుండు!!.

–కనకయ్య మల్లముల

ప్రేమ కలశం

మా అమ్మమ్మ
9 గజాల అచ్చ తెనుగు
మడిస్సార్ చీర సింగారం!
మెల్లని నడక!
మెత్తని మనస్సు!
తాత కోపం!
అదో ప్రళయం!
అమ్మమ్మ సౌమ్య శాంతి తటాకంలో
ఆ ప్రళయం చల్లని పవనం
ఎవ్వరినీ చిక్కనివ్వకుండా
అమ్మమ్మ చేసే సైగే
పెద్ద ఉపశమనం!
ఆ కోపం పలాయనం!!
మచ్చుకైనా!
పరాకులో నైనా!
నిస్సహాయతా క్షణంలోనైనా!
తాతలోని లోపాన్ని
ఆ కోపాన్ని...
ప్రాణంలేని గోడకు కూడా చెప్పక!
తనకు తానుకూడా అనుకోక!
తన ముఖంలో
నడవడిక గమనంలో
అవుపడనీక!
ఆయన అడుగులోనే
అడుగు వేస్తూ
సాగిన సాధ్వీమణి
కమ్మని వంట!
ఎట్లా వచ్చేదో ఇంట గింజ!
గుండీల వార్పుకు!
గంపెడు కుటుంబీకుల ఆకళ్లకు!
వడ్డింపు సొంపుకు!
అన్నపూర్ణమ్మే!
మా రుక్మిణమ్మ అమ్మమ్మ!!
ఆడిన నా ఆటలకు !
పొందిన గాయాలకు!
పుండ్ల రణాలకు!
మా అమ్మమ్మ మునిచేతి వేళ్ళ
గుంటగెరడాకు
పసరు మందు హత్తించి!
రణాల మానిపించిన
అమ్మమ్మ!
నాకు డాక్టర్ రుక్మిణమ్మ
మా అమ్మమ్మ!!
అమ్మమ్మ చూపిన ప్రేమ!
మరువలేను ఏమైనా!
తీపి గురుతుల
చెరగని ఆల్బమ్ చందం!
తీర్చలేని రుణం!!
అమ్మమ్మలు!
మనువలు!
మనవరాండ్లకు వరాలు!!.

–జె.నరసింహారావు

అమ్మమ్మా...!!!

అమ్మమ్మా...!!!
ముగ్గు బుట్టలాంటి తెల్లని జుట్టు
నుదిటీమీద రూపాయంత బొట్టు
కళ్ళల్లో కనిపించే ఆప్యాయత
నీ చిరునవ్వులోని మమత
కష్టాలలో నీ కొండత సహనం
ఉమ్మడి కుటుంబం
కోలాహల ప్రహసనం
నిద్రకు ముందు
నువ్వు చెప్పిన కమ్మని కథలు
జీవితంలో నువ్వు
అనుభవించిన వ్యధలు
సరదాకి
నువ్వు నన్ను ఎక్కించిన ఎద్దులబండి
ఏకాదశికి నువ్వు కొట్టిన పేలపిండి
కొనుక్కోవటానికి
ప్రేమతో నువ్విచ్చిన పావలా
విరిగిపోయిన పాలతో
నువ్వు చేసిచ్చిన పాలకోవా
చలికాలం కాళ్ళకు
నువ్వు రాసిన వెన్నపూస
రోటి పిండితో
నువ్వు వేసిచ్చిన కమ్మని దోశ
వరిగ ధాన్యంతో
నువ్వు వండిపెట్టిన రైసు
ప్రతిరోజు స్కూలుదగ్గర
కొనుక్కుతినే పుల్ల ఐసు
గుడి దగ్గర
నువ్వు చేసే దేవుడి భజన
ఇంట్లోని పాతకాలం నాటి
చెక్క ఖజానా
దీపావళికి నువ్వు చేసిచ్చిన
సూరీకారం దివిటీ
చెరువుకట్టనుండి
నువ్వు మోపిచ్చిన మంచినీటి కావిడి
వద్దు ఇచ్చి బదులుగా
నువ్వు కొన్న ముంతమామిడి
అప్పుడప్పుడు
నువ్వు కొనిచ్చిన పంచదార పాపిడి
శ్రీరామ నవమికి
నువ్వు తాగించిన పానకం
కొలుపులప్పుడు
ఒంట్లోకి వచ్చిన పూనకం
ఏపుగా పెరిగిన పచ్చని పైరు
గాను ఆట ఆడుకొన్న టైరు
పెరటి గోంగూర రోటి పచ్చడి
వర్షాకాలపు మట్టిరోడ్ల చిత్తడి
ప్రతి సంక్రాంతికి వచ్చే హరిదాసు
చిన్న తప్పుకే నువ్వు పీకే పెద్ద క్లాసు
నా మనసులో
నీ అపురూపమైన జ్ఞాపకాలు
ఎప్పటికీ పదిలం.

– నాగరాజు చుందూరి

ప్రేమకు ప్రేమించడం నేర్పేది

అమ్మను కన్న అమ్మ
కళ్ళలో పెట్టుకొని
అమ్మను పెంచిన అమ్మమ్మ.
అనుక్షణం అండగా కాపాడుతూ
ఏమరుపాటు ఎరుగక ఒడిలో పెంచి
మంచీచెడులను వివరించిన అమ్మమ్మ.
వినయవిధేయతలను నేర్పుతూ
తాను కష్టపడ్డా
పిల్లల్ని ఎలా సుఖపెట్టాలో చూపిస్తూ
అత్యాశా కోరికలను
చెడు స్నేహాల పర్యవసానాలను
కళ్ళముందుంచి దారిచూపిన అమ్మమ్మ
పెద్దలు పట్ల మెలిగే తీరును
తనద్వారా చూపుతూ
పిల్లలు పెంపకానికి కొలమానంలా
నిలిచిన అమ్మమ్మ.
అమ్మను తీర్చిదిద్దిన అమ్మమ్మ
అంతకు రెండింతలు
మాకు ప్రేమపంచిన
మా అమ్మనుగన్న అమ్మ.
మా కెంతో ప్రియమైన మా అమ్మమ్మ
మాకంటి వెలుగుల్లో
నడవాలని తపించే అమ్మమ్మ
తన ప్రాణం పోసుకొని
నిండు నూరేళ్ళు బతకమని
దీవించే ప్రేమకు ప్రతీక అమ్మమ్మ.

–గుర్రాల వేంకటేశ్వర్లు

ప్రేమకు ప్రతిరూపం

అనకాపల్లిలో
ఆమంచివారి వీధిలో
అందమైన ఎత్తరుగుల ఇంట్లో
అమ్మతో కలసి
అలహాబాద్ నుంచి
అమ్మమ్మ గారింటికి
ఆనందంతో వెళ్లడం
అందమైన అనుభవం.
పార్వతి దేవిలా
రూపాయి కాసంత బొట్టుతో
ప్రేమతో పలకరించి
పండుగకు వచ్చేమని
పిండి వంటలు తయారు చేసి
పెరట్లో
పసిడి వెన్నెల చందమామను
చూపించి
ప్రమీలక్కకు నాకు
పాలుబువ్వను తినిపించి
పరవశించి ఒళ్ళో కూచోపెట్టుకుని
పంచతంత్ర కథలను చెప్పినపుడు
'ఉ' కొడుతూ పడుకున్న
సంఘటన వర్ణింపతరమా?.
పండుగ నాడు తెల్లవారు జామున
పదిమందికి తలరుద్ది
భోగి మంటల్లోకి
ఇంట్లోఉన్న
గోమాత పిడకలదండను వేయించి
పరమాన్నం నివేదన చేసి
ప్రేమతో రండని
మా అందరికి పెట్టి
నాలుగిళ్ళ లోగిలిలో
పండుమిసాల
తాతయ్య పరమేశం వాలుకుర్చి
దగ్గరకు వెళ్ళి
రండ్రా అని
తాతయ్యతో కలసి పెద్దపండుగా
దండాల పండుగ అని
ఒక్కక్కరికి
నాలుగేసి రూపాయి బిళ్లలు ఇచ్చి
కనుమనాటి రంగులరాట్నం
అమ్మతో కలసి ఎక్కించడం
గోపూజ చేయడం
ఎన్నని, ఏమని చెప్పను
అమ్మమ్మ గురించి
అందనంత దూరానికి
భగవంతుని దరిచేరినా
అమ్మమ్మ ప్రేమకు
ప్రతిరూపమే....!!.

– ఆచార్య అయ్యల సోమయాజుల ప్రసాద్

అమ్మకు అమ్మ

అమ్మ అంటేనే ప్రేమ
అమ్మమ్మ అంటే మమతల ముల్లె
అవనిలోనే ఆప్యాయతకు చిరునామా
అమ్మకు అమ్మ అంటే అనురాగాల లోగిళ్ళే.
ఆవకాయ
అన్నం ముద్దతో మైమరిపిస్తుంది
అనేక కథలతో నీతులు బోధిస్తుంది
అలసిపోయిన అమ్మకు సేద తీరుస్తుంది
అమ్మకు అమ్మ దరిచేర్చుకుంటుంది.
అమ్మమ్మ అంటేనే
ఆయుర్వేద నిపుణురాలు
సంప్రదాయ భోదకురాలు
దీవెనెలు ఇచ్చే ధీరురాలు
అమ్మకే అమ్మ
అవనిలోనే ఆప్తురాలు.
వేదాలు విడమర్చి చెప్తుంది
పద్యాలు పాటలు నేర్పిస్తుంది
పురాణ ఇతిహాసాలు వినిపిస్తుంది
చిన్న చిన్న చిట్కాలతో పరిష్కరిస్తుంది.
జీవనానికి ఊతం
ఎదుగుదలకు సాయం
సమస్యలకు పరిష్కారం
నిరంతరం అమ్మకు ఆధారం.
గాంభీర్యమైన చూపు
నుదుట నిండైన కుంకుమబొట్టు
మెడలో బంగారు గుండ్లు
చెవులకు ఘంటీలు
చేతులకు బంగారు గాజులు
కాళ్లకు కడియాలు
అమ్మవారి తీరు మా అమ్మమ్మ
కొలిచినవారికి కొంగుబంగారం
అమ్మకు అమ్మ
అనురాగాల బొమ్మ !!.
త్యాగం
సహనం
అమ్మకు అమ్మే
అమ్మమ్మ !.

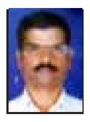

–గుండవరం కొండల్ రావు

నేటి అమ్మమ్మ

మొదటిసారి
అమ్మమ్మ అయే వేళ
మరువలేని మధురాను బూతి!
మొదటిసారి
మాతృత్వం పొందిన
దానికంటే రెట్టింపు.
నా బిడ్డను అపురూపంగా
చూసుకున్నాను... ఎందుకు??
కడుపులో ఉన్న బిడ్డ.. అదే..
పుట్టబోయే నా మనుమడో!
మనుమరాలో క్షేమంగా ఉండాలని!
మరి అప్పటివరకు
కంటి రెప్పలా చూసుకున్న
నాబిడ్డ మీద ప్రేమ ఏమైందబ్బా!.
మనుమరాలు పుట్టిన వేళ
అన్ని సాధించాను అన్న గర్వం!
ఇక వాళ్ళ తాత
అదే...మావారు
భూమి మీద కాలే నిలువలేదు
అంత ఆనంద క్షణాలు!
మూడునెలలు మాయింట ఉండి
ఇక వాళ్ళ
బామ్మవాళ్ళు తీసుకెళ్ళినప్పుడు
చూడాలి నాబాధ...!.
నా పెళ్లి అప్పగింతల్లో
మా బిడ్డల అప్పగింతల్లో కూడా
ఏడవని ఏడుపు..
ఎదుగుతున్న కొద్దీ
వాళ్ళు
నాదగ్గరకు వచ్చినప్పుడు ఆనందం
వెళ్ళేటప్పుడు బాధ
అయినా వారి అటపాటలు
ముద్దుమురిపాలు
చిట్టి చిట్టి చిలిపి చేష్టలన్ని
తిరిగి వాళ్ళు
వచ్చేంతవరకూ
గుండెల్లో పదిలంగా
దాచుకోనూ...!.

– అరుణ కోదాటి

మమతల మూట

అమ్మకు అమ్మ అమ్మమ్మ
అమ్మమ్మ అంటే గారాబాల గని
అమ్మకే అమ్మకదా.
అమ్మమ్మకి అస్సలు కంటే
వడ్డీ ముద్దు
అమ్మ కోపం తగ్గించేది
అమ్మ కొట్టకుండా ఆపేది అమ్మమ్మే.
కావాలని చేసే మారాం
అమ్మమ్మ దగ్గరే చెల్లు
తాతయ్య దగ్గర
మన పప్పులుడకవ్
అమ్మ మీద అలిగితే

అమ్మమ్మ ఇల్లే ఆశ్రయం
అమ్మమ్మ సన్నిధి
అందరికి పెన్నిధి
అమ్మమ్మ ఇంటికి వెళ్లాలంటే
చక చకా పనులు పూర్తి
అమ్మని మస్కాలో ముంచెత్తటం
అమ్మమ్మ మమతల పందిరి.

–మోటూరి శాంతకుమారి

అమ్మమ్మ అంటే...

అమ్మమ్మ అంటే
నిండైన ఎర్రని కుంకుమ బొట్టు
ముడి వేసిన సిగలో మందారపువ్వు
పెదవిపై ఎప్పుడూ చెరగని చిరునవ్వు !.
అమ్మమ్మ అంటే....
ఆరుగజాల చీరకట్టు
చేతికి ఎర్రెర్రని గాజుల సెట్టు
అనురాగపు చూపుల కనికట్టు!.
అమ్మమ్మ అంటే
ఆప్యాయతతో అదిలింపు
మెత్తని మాటల మందలింపు
ప్రేమతో చేసే బెదిరింపు
అమ్మమ్మ అంటే....
తియ్యని కోవా కజ్జికాయలు
చుట్లు చుట్లుగా జంతికలు
నోరూరేలా పిండివంటలు.
అమ్మమ్మ అంటే....
వెన్నెల్లో భోజనాలు
నిద్ర వచ్చేదాకా చక్కని కథలు
నిద్రపోయిన తరవాత కమ్మని కలలు.
అమ్మమ్మ అంటే....
ఇవన్నీ గుర్తు వస్తాయి!
కళ్ళు చెమర్చుతాయి!.

– వాడపల్లి రాధ

ఆహ్వానం
లతారాజా ఫౌండేషన్, హైదరాబాద్
"సర్వ మానవ సమానత్వం - తెలుగు నాటక చైతన్యం"
డా॥ పాటిబండ్ల ఆనందరావు
డా॥ బీర్నాసి విజయభాస్కర్
అభ్యుదయ సాహిత్య సమాలోచన
డా॥ అంగలకుర్తి విద్యాసాగర్ IAS (Retd.)
పద్మశ్రీ ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్
శ్రీ జి. బలరామయ్య IAS (Retd.)
డా॥ జి. లక్ష్మీ నరసయ్య
వేదిక : తెలుగు విశ్వవిద్యాలయసభాప్రాంగణం, నాంపల్లి- హైదరాబాదు
తేది : 15 సెప్టెంబర్ 2023, సాయంత్రం 5.30 గం॥ లకు
లతారాజా ఫౌండేషన్ ట్రస్టీలు

కణిక

సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న
'బుధవారం బాద్షా' పోటీ ఫలితాలు

అడ్మిన్: రమాదేవి కులకర్ణి 8985613123

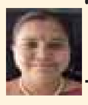

నిర్వహణ: శ్రీమతి సత్య నీలిమ

(ప్రథమ)

కృష్ణ లీలలు

క్రిష్ణం వందే జగద్గురుం
నీ లీలామృతమే జగన్మయం
గీతా సారమే లోకా చరణం
క్రిష్ణం వందే జగన్మోహనం!!.
రాక్షసి పూతన విషపు పాలను
కుక్షి నిండుగా నిక్షేపంగా
నువు గ్రోలుచండగా క్రిష్ణా ,
గావు కేకలతో
ప్రాణము విడిచెను పూతన!.
ఊయలలోనే శకటాసురుని వధించి
వృత్తాసురుని అంతం చేసి
అంగిట లోనే బ్రహ్మాండమును చూపిన
హరివి,నారాయణుడివి!
క్రిష్ణం వందే జగద్గురుం!.
నీ అల్లరి తనవల్ల గాక యశోద,
మాకుతో రోలుకు
బంధించంగనే,దొల్లుకు పోయి,
మద్ది మానులను కూల్చి,నలకూబర,
మణిగ్రీవుల శాపవిమోచనం చేసితివి!
క్రిష్ణం వందే జగద్గురుం!!.
బృందావనమున, బ్రహ్మ మాయలకు
ప్రతి మాయలతో పరంధాముడివి కృష్ణ!!
కాళియ మర్దన గోకులవర్ధన
గోవర్ధన గిరిధారీ,
గోపికల మానస చోరా కృష్ణ !!
ఏమని వివరించను!మాధవా!నీ లీలలు!
కంసుని వధించి, తల్లిదండ్రుల విడిపించి,
నరకాసురుని సంహరించి, లోకుల రక్షించి,
జరాసంధుని హతమార్చి
స్త్రీ లను కాపాడిన కృష్ణ!!.
నూరు తప్పులు సైచి,
శిశుపాలుని కంఠము ఖండించి,
ద్రౌపది మానము రక్షించి,
ధర్మస్థాపన కొరకు కురుక్షేత్ర యుద్ధ సారథి!

–కేశరాజు వేంకట ప్రభాకర్ రావు, పాతర్లపాడు, ఖమ్మం

(ద్వితీయ)

కృష్ణలీల

దేవకీ సుతుడివై పుడమిని జనించితివయ్యా!
యశోదానందనుడని ఖ్యాతి నొందితివయ్యా!
పూతనాది రక్కసుల దునిమితివయ్యా!
గోపికల మనసులు దోచిన వెన్న దొంగవయ్యా!.
సకల విశ్వము నీ నోటను చూపిన భవుడవయ్యా!
చిటికెన వ్రేలుతో గోవర్ధన గిరినెత్తిన గోపాలుడవయ్యా!
కాళీయుని మదమణిచి జనుల వెతలు తీర్చితివయ్యా!
కురూపి కుబ్జను సుందరిగా మలచిన గోవిందుడివయ్యా!.
దుష్ట కంసుని వధించి ప్రజల కాచిన కృష్ణుడవయ్యా!
ద్రౌపది మానరక్షణ చేసిన దీన బాంధవుడవయ్యా!
కురుక్షేత్రమున గీతను బోధించిన ఆదిదేవుడవయ్యా!
నరుడవై జనించిన నారాయణుడవీవులే నల్లనయ్యా!.
నీ నామ స్మరణము నే అహరహము చేతునయ్యా!
నిన్ను నమ్మి కొలిచిన చింతలు దరికి చేరవయ్యా!
నీ పదములె శరణంటిని నన్ను గావగ రావయ్యా!
నా మొరాలకించి ముక్తినొసగుమయ్యా కన్నయ్యా!

–దినవహి సత్యవతి

Printed, Published and own ed by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telang ana. Published at SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas.
RNI No.52865/93.
E-mail :netinijam93@gmail.com